

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΘΕΜΑ

**Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ
1940, ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ**

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ
ΜΙΧΑΛΙΤΣΙΑΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ
ΡΑΠΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ
ΠΕΡΑΝΤΩΝΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	1767
----------------------	------

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α	ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ-----	ΣΕΛ 3
Β	ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ -----	ΣΕΛ 5
Γ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ -----	ΣΕΛ 9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

1.1	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1945 -----	ΣΕΛ 11
1.2	Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1946-----	ΣΕΛ 23
1.3	Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΑ ΕΤΗ 1947-1948 -----	ΣΕΛ 29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

2.1	ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ-----	ΣΕΛ 34
2.2	Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΕ ΥΠΟΤΥΠΩΔΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ-----	ΣΕΛ 34
2.2	ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ - ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ -----	ΣΕΛ 39
2.3	ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ-----	ΣΕΛ 41
2.4	ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ -----	ΣΕΛ 42
2.5	ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΚΑΝΟΜΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ -----	ΣΕΛ 43
2.6	ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ -----	ΣΕΛ 47
2.8	ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΙΔΟΔΗΜΑ -----	ΣΕΛ 49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

3.1 ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ-----	ΣΕΛ 58
3.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ -----	ΣΕΛ 67
3.3 ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗΣ & ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΡΝΟΥΝΤΑΙ ΤΗΝ ΒΙΟΣΗΜΟΤΗΤΑ-----	ΣΕΛ 68
3.4 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΞΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ -----	ΣΕΛ 70
3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ -----	ΣΕΛ 74
3.6 ΒΑΣΕΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΞΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ-----	ΣΕΛ 77
3.7 ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ- ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ -----	ΣΕΛ 78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

4.1 ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΣΩΣΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ-	ΣΕΛ 82
4.2 ΚΡΙΣΕΙΣ & ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-----	ΣΕΛ 84
4.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ -----	ΣΕΛ 87

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α) ΠΕΡΙ ΣΧΕΔΙΟΥ MARSAL-----	ΣΕΛ 90
Β) ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ(Ε. Τ. Β. Α)-----	ΣΕΛ 91
Γ) ΠΙΝΑΚΕΣ -----	
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-----	ΣΕΛ 111

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σ'αυτή τη σύντομη αναφορά μας για την Ελληνική Βιομηχανία και Βιοτεχνία στην περίοδο του 1940 - 45 και μετά, θα θίξουμε απλώς ορισμένα σημεία που έχουν να κάνουν με τον τρόπο και τη μεθοδολογία παρουσίασης των ιστορικών δεδομένων, καθώς και τις καταστάσεις και τα γεγονότα που συντέλεσαν στην οικονομικοκοινωνική πορεία της Ελλάδος λίγο πριν τον πόλεμο του 1940 και λίγο μετά τον εμφύλιο του 1945.

Παρά το γεγονός ότι για την εξέταση ενός θέματος που έχει να κάνει με ανάπτυξη και οργάνωση - διοίκηση βιομηχανιών και βιοτεχνιών πρωταρχικό ρόλο σίγουρα έχουν αριθμοί και στατιστικές, και παρόλο επίσης ότι παίρνουμε πρωταρχικά τα οικονομικά γεγονότα σαν βάση της εξήγησης μιας τέτοιας πορείας, εμείς επεκταθήκαμε και σε κοινωνικά και ιστορικά γεγονότα τα οποία συνδέονται άρρηκτα με τα οικονομικά και που πιστεύουμε ότι μπορούν να αποδώσουν τον πολυδιάστατο χαρακτήρα που κρύβεται πίσω από τα οικονομικά φαινόμενα και ανακαλύπτουν την λογική που κινεί την εξέλιξη της όλης οικονομικής πορείας.

Με άλλα λόγια οι αριθμοί και οι στατιστικές δεν μπορούν να αντικαταστήσουν μια αντικειμενική ανάλυση των οικονομικών φαινομένων γιατί περιγράφουν απλώς την επιφάνεια και ασχολούνται μόνο με τα αποτελέσματα και όχι με την ουσία και τις αιτίες που βρίσκονται πίσω από την εξελικτική λογική της οικονομικής ιστορίας.

Μια ματιά προς τα πίσω μπορεί εύκολα να μας δώσει την εικόνα της οικονομικής κατάστασης που επικρατούσε εκείνη την περίοδο στην χώρα μας και κατ' επέκταση στην ύπαρξη ή όχι της Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας εκείνο τον καιρό.

Έτσι βλέπουμε ότι μετά το 1922 άρχισε σιγά να αναπτύσσεται η Βιομηχανία στην Ελλάδα και βέβαια το γεγονός δεν είναι τυχαίο.

Οι λόγοι που συνήθως αναφέρονται ότι ανέστειλαν την ανάπτυξη της Ελληνικής Βιομηχανίας ήταν η έλλειψη πρώτων υλών, εργατικού δυναμικού και κεφαλαίου. Αντίθετα βοηθητικός παράγοντας θεωρήθηκε η συμβολή των προσφύγων μετά το 1922, γιατί αυξήθηκε το εργατικό δυναμικό. Όλα αυτά αναμφισβήτητα επηρέασαν την εξέλιξη της Ελληνικής Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας αλλά δεν είναι οι μόνοι ούτε οι πλέον καθοριστικοί λόγοι.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ίσως κανένας επιστημονικός κλάδος δεν εξελίχθηκε τόσο γρήγορα στον 20ο αιώνα όσο η Διοίκηση, τόσο στο Δημόσιο όσο και στον Ιδιωτικό Τομέα. Η πολυπτυχότητα και η πολλαπλότητα του σύγχρονου πολιτισμού μας έφερε μια αναστάτωση σε όλες τις οργανωτικές και διοικητικές δομές της κοινωνίας και δημιούργησε τεράστια προβλήματα που ζητούν καθημερινά λύση.

Έτσι αναπτύχθηκε άμεσα ο κλάδος της Διοικήσεως ο οποίος και αποτέλεσε μια σοβαρή ορθολογική ανάγκη για να αναπτυχθούν νέες μορφές οργανώσεως οι οποίες προσπαθούν να δώσουν λύση στα διάφορα προβλήματα που παρουσιάζονται συντονίζοντας ταυτόχρονα τις όλες προσπάθειες των επιχειρήσεων και οργανισμών σε όλα τα επίπεδα της δράσης παρά τις κρυφές ή φανερές αντιδράσεις για να επιτευχθούν οι στόχοι που θέτει κάθε φορά η οργάνωση.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Α ΟΙ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.

Η Ελλάδα πληρώσε ακριβά την δόξα του Αλβανικού Πολέμου. Δεν ήταν μόνο οι ζημιές και οι απώλειες αλλά και η Κατοχή καθώς και η αναρχία που ακολούθησε αργότερα. Οι ανθρώπινες ζημιές υπολογίζονται ως εξής:

- Από ωμότητες Βουλγάρων - Ιταλών - Γερμανών χάθηκαν 41.000 ανθρώπινες ψυχές.
- Φονευθέντες στον πόλεμο 16.000 ανθρώπινες ψυχές
- Απο βομβαρδισμούς και ναυάγια χάθηκαν 7.000 ανθρώπινες ψυχές.
- Απο αντίποινα πολέμου χάθηκαν 30.000 ανθρώπινες ψυχές.
- Απο πείνα χάθηκαν 300.000 ανθρώπινες ψυχές.
- Μη επιστροφή από εκπατρισμό 80.000 ανθρώπινες ψυχές.
- Συνολικά 474.000 ανθρώπινες ψυχές.

Αλλά στους αριθμούς αυτούς θα πρέπει να προστεθούν και οι ζημιές που προήλθαν απο αύξηση της θνησιμότητας απο την στέρηση, απο την μείωση των γεννήσεων κατά την Κατοχή που υπολογίσθηκε σε 300.000.

Επίσης καλό είναι να υπολογισθούν και όσοι αναχώρησαν απο την Ελλάδα (50.000) απο τις μειονότητες, δηλαδή Τσάμηδες, Βουλγαρόφωνοι, Τούρκοι και Αρμένιοι. Τέλος στους παραπάνω αριθμούς δεν περιλαμβάνονται όσοι έμειναν ανίκανοι προς εργασία, ανάπηροι και ασθενείς. Επομένως οι ζημιές σε ανθρώπινο υλικό ανέρχονται σε μισό περίπου εκατομμύριο κατοίκων φονευθέντων και θανόντων. Το δε σύνολο αυτών πλησιάζει το εκατομμύριο.

Όσον αφορά τις υλικές ζημιές έχουμε:

- 1) Αρπαγή του γεωργικού καλλιεργητικού κεφαλαίου και μείωση της παραγωγής, το οποίο υπολογίσθηκε κατά το τέλος του Πολέμου 40% στα δημητριακά, 80% στον καπνό, 70% στο βαμβάκι, 60% στην σταφίδα και 50% στα αμπέλια.
- 2) Μείωση του κτηνοτροφικού κεφαλαίου, υπολογισμένη στο 50% για τα μεγάλα ζώα και στο 30% για τα μικρά.
- 3) Ελάττωση των δασών κατά 20%.
- 4) Νέκρωση της μεταλλευτικής κίνησης και καταστροφή των μεταλλευτικών εγκαταστάσεων.

5) Ελάττωση της βιομηχανικής παραγωγής στο μισό σχεδόν, με αναφορά ζημιών στο βιομηχανικό κεφάλαιο.

6) Καταστροφή των συγκοινωνιών όπως και του περισσότερου σιδηροδρομικού υλικού, του σιδηροδρομικού δικτύου και των γεφυρών. Μεγάλες βλάβες στο οδικό δίκτυο και κλοπή του 70% των αυτοκινήτων, καταστροφή των λιμενικών εκταταστάσεων και της διώρυγας της Κορίνθου.

7) Απώλεια του 73% της εμπορικής και επιβατικής ναυτιλίας της χώρας.

8) Ολική καταστροφή 100.000 κατοικιών και μερική γύρω στις 50.000 περίπου.

9) Καταστροφή πολλών δημοσίων και παραγωγικών έργων.

10) Υποτίμηση μέχρι εξαφανισμού της αξίας της δραχμής.

Β ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ **ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ.**

Όπως προκύπτει από έρευνες που έχουν γίνει κατά καιρούς φτάνουμε στο συμπέρασμα να πούμε ότι η Ελληνική Βιομηχανία - Βιοτεχνία βρίσκεται σε πολύ καλό στάδιο, ανθεί στην κυριολεξία προπολεμικά. Έτσι με όλα όσα ισχύουν εκείνο τον καιρό έχουμε αύξηση των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών (εθνικό εισόδημα, εξωτερικό εμπόριο, επενδύσεις κλπ).

Από το 1940 - 1950 και μετά η Ελληνική επικράτεια κουβαλάει στην πλάτη δύο πολέμους και όπως είναι φυσικό τα μεγέθη της ανάπτυξης έχουν διαφοροποιηθεί σημαντικά.

Στα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια το πρόβλημα εντοπιζόταν στην καταπολέμηση της φτώχειας, στην αύξηση της παραγωγής σε όλους τους τομείς, στην αντιμετώπιση της εκτεταμένης υποαπασχόλησης, στην εξοικονόμηση πόρων και γενικά αποσκοπούσε στην κάλυψη των πρωταρχικών αναγκών του κράτους μας.

Η κρίση αυτή της Ελληνικής Οικονομίας μεταπολεμικά είχε σαν συνέπεια την αδυναμία της συνέχειας του δρόμου της ανάπτυξης που είχε χαρακτή πριν το 1940 και την προσπάθεια εξοικονόμησης κάποιων πόρων για την αντιμετώπιση της υπάρχουσας κατάστασης.

Η συνεχής μεγέθυνση της οικονομίας στην μεταπολεμική περίοδο άσκησε ουσιαστικές μεταβολές στην οργάνωση του βιομηχανικού τομέα. Κυριότερες μεταβολές της εξέλιξης αυτής ήταν:

- α) Η γρήγορη επέκταση των προυφιστάμενων παραγωγικών μονάδων.
- β) Η δημιουργία νέων βιομηχανικών δραστηριοτήτων.
- γ) Η αναδιοργάνωση των παραγωγικών μονάδων με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

δ) Η διεύρυνση της αγοράς. τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής ούτως ώστε να έχουμε βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της βιομηχανίας και του επιχειρηματικού ορίζοντα προς την κατεύθυνση της Διεθνούς αγοράς.

Η διεύρυνση της αγοράς λειτουργεί προς δύο κατευθύνσεις:

i) Επιτρέποντας την επέκταση του φάσματος της παραγωγής, με την ίδρυση νέων μονάδων ή την επέκταση παλιών σε νέες δραστηριότητες.

ii) Την μεγέθυνση των υφιστάμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων, που μπορεί να στηρίζεται επίσης είτε στην εσωτερική μεγέθυνση μονάδων που λειτουργούν ήδη, είτε στην είσοδο νέων μονάδων στην αγορά. Η διεύρυνση της αγοράς είναι σκόπιμο να θεωρείται σε συσχέτιση με ένα αντίστροφο (αλλά με κάποια έννοια συμπληρωματικό) φαινόμενο: την συρρίκνωση των αγορών.

Το τελευταίο αυτό είναι η αναπόφευκτη επίδραση των αναπτυξιακών διαδικασιών και ιδιαίτερα της εισοδηματικής βελτίωσης, των τεχνολογικών εξελίξεων και της εμφάνισης νέων προϊόντων βελτίωσης και καταναλωτικών προτύπων, πάνω σε ορισμένες παραγωγικές δραστηριότητες. Οι βιομηχανίες αυτές συγκροτούν το φάσμα των φθινουσών δραστηριοτήτων που βαθμιαία περιορίζονται σε βάρος και σημασία ή και εξαφανίζονται.

Η κλαδική αναδιάρθρωση του βιομηχανικού τομέα συνδέθηκε κατά βάση με την εντατικότερη χρήση κεφαλαιακών πόρων στην παραγωγική διαδικασία και το πέρασμα σε υψηλότερους συντελεστές κεφαλαίου-εργασίας σε πολλούς κλάδους.

Η μεταβολή στην τεχνολογία συνδέεται κατά κανόνα με σημαντικές μεταβολές στην σημαντικότητα της παραγωγής μιας βιομηχανίας συχνά με μειωμένο ή σταθερό επίπεδο απασχόλησης και συνεπώς με μεταβολές στην κλίμακα της παραγωγής.

Η χρήση νέων τεχνολογιών μπορεί να θεωρηθεί και ως αποτέλεσμα των πιέσεων που άσκησε η λειτουργία των δύο παραπάνω παραγόντων, δηλαδή η διεύρυνση της αγοράς και η ένταση του ανταγωνισμού. Και οι δύο αυτοί παράγοντες έκαναν αναγκαίο τον τεχνολογικό μετασχηματισμό των μονάδων, που είτε ήθελαν να εκμεταλλευτούν τις ευκαιρίες που προέκυπταν από την αύξηση της ζήτησης, είτε υφίστανται την ανταγωνιστική πίεση των τεχνολογικά πιο σύγχρονων ξένων ή εγχώριων μονάδων.

Εκτός όμως από αυτό επηρέασαν τις βιομηχανικές δομές οδηγώντας τις είτε στην δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων σε κλάδους που ή δεν υπήρχαν πριν ή υπήρχε περιορισμένος αριθμός, είτε στην εξαφάνιση μονάδων.

Η επίδραση τους δηλαδή εκδηλώνεται άμεσα στις μεταβολές της σχετικής θέσης των μονάδων στο παραγωγικό σύστημα και κατά συνέπεια στο διεπιχειρησιακό επίπεδο ανταγωνιστικών ισορροπιών. Ειδικότερα η βαθμιαία διαφοροποίηση των τεχνικών που εισάγονται σε κάθε βιομηχανία επέδρασε στο μέγεθος των μονάδων, του αριθμού τους, στην αναπτυξιακή τους επίδοση και στις συνθήκες εισόδου - εξόδου στην αγορά.

ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΟΥ ΕΙΣΗΧΘΗΣΑΝ:

- i) **ΔΕΡΜΑΤΑ:** επεξεργασία - κατασκευή γουναρικών + 1.638 μονάδες παραγωγής.
- ii) **ΕΛΑΣΤΙΚΑ - ΠΛΑΣΤΙΚΑ:** προϊόντα πλαστικής ύλης + 568 μονάδες παραγωγής.
- iii) **ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ:** κοπή και επεξεργασία μαρμάρου + 727 μονάδες παραγωγής.
- iv) **ΤΡΟΦΙΜΑ:** ζαχαροπλαστική + 1.260 μονάδες παραγωγής.
- v) **ΕΝΔΥΜΑΤΑ:** ραπτική γυναικείων και παιδικών ενδυμάτων + 1.252 μονάδες παραγωγής.
- vi) **ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕΤΑΛΛΟΥ:** κουφώματα, κιγκλιδώματα + 567 μονάδες παραγωγής.
- vii) **ΜΗΧΑΝΕΣ - ΣΥΣΚΕΥΕΣ:** γεωργικά μηχανήματα + 567 μονάδες παραγωγής.
- viii) **ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ:** επισκευές ηλεκτρονικών συσκευών + 1.172 μονάδες παραγωγής.
- viii) **ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ:** επισκευή αυτοκινήτων + 5.433 μονάδες παραγωγής.

ΜΟΝΑΔΕΣ ΠΟΥ ΕΞΗΧΘΗΣΑΝ:

- i) **ΤΡΟΦΙΜΑ:** έκθλιψη ελαίων - 759 μονάδες παραγωγής, άλεσμα δημητριακών - 1.279 μονάδες παραγωγής.
- ii) **ΠΟΤΑ:** ποτοποιία - 1.279 μονάδες παραγωγής.
- iii) **ΕΔΥΜΑΤΑ - ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ:** υποδηματοποιία - 1.857 μονάδες παραγωγής, επισκευή υποδημάτων - 2.886, ραπτική ανδρικών ενδυμάτων - 3.472 μονάδες παραγωγής.
- iv) **ΚΑΠΝΑ:** επεξεργασία φύλλων καπνού - 150 μονάδες παραγωγής.
- v) **ΜΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΑ ΟΡΥΚΤΑ:** είδη τσιμέντου - 533 μονάδες παραγωγής.
- vi) **ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ:** κατασκευή ζωαμαξών και χειραμαξών, επισκευές μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων - 4.411 μονάδες παραγωγής.

Απο την παραπάνω διερεύνηση μπορεί κανείς να βγάλει το συμπέρασμα ότι σημειώνεται μία περιορισμένη προς τα πάνω μετατόπιση στο μέγεθος των

παραγωγικών μονάδων σε ορισμένους κλάδους όπου πραγματοποιείται και σημαντική έξοδος μονάδων απο την παραγωγή.

Δέν υπάρχει όμως έντονος βαθμός συσχέτισης μεταξύ των δυο μεταβλητών, Μια τέτοια διαπίστωση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι σε μία σειρά απο κλάδους, οι μικρές μονάδες αντιμετωπίζουν δυσκολίες τόσο στην μεγέθυνση, όσο και στην μετατόπιση τους σε άλλα κλιμάκια μεγέθους επιχειρησιακής παραγωγικής δραστηριότητας αλλά ταυτόχρονα και επιβιώσής τους, αφού μεγάλος αριθμός απο αυτές αναγκάζεται να εγκαταλείψει την αγορά.

Το σενάριο που φαίνεται να κυριαρχεί είναι ότι ο υψηλός ρυθμός μεγέθυνσης και διεύρυνσης της αγοράς οδηγεί στην δημιουργία νέων μονάδων από αισιόδοξους επιχειρηματίες που όμως οι μονάδες αυτές εμφανίζουν υψηλό βαθμό θνησιμότητας. Με τον τρόπο αυτό σημειώνεται ανανέωση του πληθυσμού των μονάδων του κλάδου, αλλά οι μονάδες αυτές είναι "καταδικασμένες" είτε να παραμείνουν μικρές, αντιμετωπίζοντας σοβαρά τεχνολογικά, οργανωτικά κ.α. εμπόδια μετατόπισής τους προς ανώτερα κλιμάκια μεγέθους, είτε να σβήσουν αφού λειτουργήσουν για κάποιο διάστημα.

Το ερώτημα στο σημείο αυτό είναι τι φταίει γι' αυτήν την κατάσταση που δημιουργείται:

Η απάντηση βρίσκεται μάλλον στη διαδικασία τεχνολογικού εκσυγχρονισμού των κλάδων αυτών. Επίσης το άνοιγμα της οικονομίας στις εισαγωγές με ταυτόχρονη μείωση των δασμών και άλλων μέτρων προστατευτισμού δεν φέρνει καλύτερα αποτελέσματα.

Γ. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα και με όλα όσα έχουμε αναφέρει σχετικά με την οργάνωση της Ελληνικής Βιομηχανίας μπορούμε να διατυπώσουμε τα εξής συμπεράσματα:

1. Ένα σημαντικότατο τμήμα κεφαλαιουχικών - ενδιάμεσων κλάδων εμφανίζει μονοπωλιακές ή ολιγοπωλιακές δομές οργάνωσης της παραγωγής.

2. Οι βιομηχανίες καταναλωτικών ειδών κατατάσσονται γενικά σε μία από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Ένα τμήμα τους παρουσιάζει ανάλογα χαρακτηριστικά βιομηχανικής οργάνωσης με την πλειοψηφία των κλάδων παραγωγής κεφαλαιουχικών ενδιάμεσων αγαθών. Φαίνεται ότι ένας αξιόλογος αριθμός από τις περιπτώσεις αυτές αποτελείται από βιομηχανίες με σχετικά υψηλό συντελεστή κεφαλαίου - εργασίας που δηλαδή έχουν συγγενή χαρακτηριστικά με τις βιομηχανίες της προηγούμενης κατηγορίας.

β) Ένα άλλο αριθμητικά περιορισμένο τμήμα φαίνεται να χαρακτηρίζεται από δομές οργάνωσης που εκφράζονται με την παράλληλη συνύπαρξη μίας σημαντικής ολιγοπωλιακής περιοχής παραγωγής (λίγες πολύ μεγάλες μονάδες) και μίας ανταγωνιστικής περιοχής (μεγάλος αριθμός μικρών και μεσαίων μονάδων με μηδαμινό μερίδιο στην αγορά).

3. Φαίνεται να υπάρχει μία φθίνουσα σχέση μεταξύ έκτασης, συγκεντρωτικότητας και αριθμού μονάδων σε κάθε βιομηχανία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

**ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΤΑ
ΕΤΗ 1946-1948**

1.1 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1945

A. ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟ 1945 - ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΨΕΥΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.

Στις αρχές του 1945 η Ελληνική Οικονομία μόλις αρχίζει να "αναπνέει" απο την τρομακτική δοκιμασία μιας τριπλής εχθρικής κατοχής και του πρόσφατου σάλου του εμφυλίου σπαραγμού. Η πρώτη μετεπαναστατική Κυβέρνηση αποκαθιστά την τάξη στις πόλεις και στην ύπαιθρο και η έννοια του νόμου, η οποία είχε δώσει την θέση της στην βία κατά την κατοχή, άρχιζε τώρα να αναφαίνεται. Με την ακατάλυτη αισιοδοξία του ο ελληνικός λαός επανήρχιζε τα ειρηνικά του έργα και οι ελπίδες για το μέλλον της χώρας φαίνονταν αναπτερωμένες. Το νέο νόμισμα, αμέσως μετά την απελευθέρωση της Ελλάδος, είχε ήδη δοκιμάσει τους πρώτους ισχυρούς κλονισμούς του με την Δεκεμβριανή επανάσταση, μη υποστηριζόμενο δε απο το κράτος με τα κατάλληλα εκείνα μέτρα που θα ενέπνεαν εμπιστοσύνη των πολιτών προς αυτό, αποτελούσε δυσοίωνα σημείο εις την όλη ενθαρρυντική σχετικά κατά τα άλλα κατάσταση. Οι παραγωγικές τάξεις όμως της χώρας προσδοκούσαν στην ταχεία επαναλειτουργία της παραγωγικής μηχανής με την βοήθεια των Συμμάχων και αυτό μετρίαζε τους δισταγμούς τους. Εάν άρχιζε εγκαίρως η εντατική εργασία για την παραγωγή, θα αποφεύγετο ο κίνδυνος της εκ νέου εξασθενήσεως της δραχμής. Εκεί λοιπόν θα έπρεπε να στραφεί η προσοχή της Ελληνικής Κυβερνήσεως χωρίς καθυστερήσεις και χωρίς δισταγμό.

Η γεωργία μας αποσυντεθειμένη, καθώς εξήλθε απο την κατοχή χωρίς καλλιεργητές, χωρίς κτήνη, χωρίς εργαλεία και μηχανήματα, ακόμη δε και χωρίς σπόρους, θα αργούσε πολύ να αναλάβει. Η συμμαχική βοήθεια δεν ήταν ίσως δυνατό να της δοθεί τόσο γρήγορα όσο αρχικά είχε ελπιστεί μολονότι εκ φύσεως δεν μπορούσε να δώσει αμέσως πλούσιους τους καρπούς της. Ο μόχθος και μόνο του έλληνα αγρότη ελάχιστα θα μπορούσε να συμβάλει στην κάλυψη στοιχειωδών αναγκών του έλληνα πολίτη.

Η ναυτιλία μας, όση είχε περισωθεί απο τις καταστροφές του κατά θάλασσα συμμαχικού αγώνος, τελούσε ακόμα στην υπηρεσία των Συμμάχων. Έτσι δεν μπορούσε ούτε να μεταφέρει στην χώρα μας τα εφόδια που είχε άμεση ανάγκη, ούτε να εμπλουτίσει την οικονομία μας με το εισόδημά της, ικανό να προσπορίσει τα μέσα επειγουσών αγορών απο το εξωτερικό.

Η βιομηχανία μόνο απέμενε ο άμεσος πόρος των Ελλήνων, η πηγή απο την οποία θα δυνατό να αναβληθούν άφθονα τα αναγκαία αγαθά. Οι εγκαταστάσεις της

δεν είχαν υποστεί σοβαρές ζημιές. Βοηθούμενη με χρήμα, με πρώτες ύλες, με καύσιμα, ανταλλακτικά και μεταφορικά μέσα θα μπορούσε να λειτουργήσει σε βραχύ χρονικό διάστημα.

Για την χρηματοδότηση θα έπρεπε να μεριμνήσει το Κράτος, το χαρτονόμισμα δεν θα ήταν βεβαίως πληθωρικό. Τις πρώτες ύλες και τα καύσιμα θα προμηθευόμασταν από τους συμμάχους, τα ανταλλακτικά δε και τα μεταφορικά δεν θα αργούσαν να έρθουν. Συνάλλαγμα εξ' άλλου στο εξωτερικό, (στην Νέα Υόρκη και στο Λονδίνο), διέθετε αρκετό το Κράτος για να αγοράσει τα είδη εκείνα για τα οποία δεν θα μεριμνούσαν οι Σύμμαχοι.

Σύμφωνα με υπολογισμούς του Σ.Ε.Β με βάση τα ανωτέρω δεδομένα στο τέλος του 1945 θα μπορούσε να καλυφθεί σημαντικό μέρος των αναγκών του Κράτους σε βαμβακερά και μάλλινα ενδύματα, δέρματα, σπορέλαια, τσιμέντα, χρώματα, φάρμακα, λιπάσματα, σιδηρές κατασκευές. Στο τέλος δε του 1946 θα ήμασταν σε θέση να παρατηρήσουμε τα πρώτα συμπτώματα κορεσμού των αναγκών, περιορισμένων βεβαίως στα εκ του πολέμου επιβληθέντα όρια.

“Οι προσδοκίες όμως αυτές και τα σχέδια κατέρρευσαν οικτρά. Έκλεισε το πρώτο έτος από την απελευθέρωση της Ελλάδας και η Ελληνική Βιομηχανία δεν είχε παραγάγει ότι έπρεπε και μπορούσε”

Β. Η ΣΥΜΜΑΧΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΜΕΣΩ Μ-Λ ΚΑΙ UNRRA

Μετά την απελευθέρωση όλες οι ελπίδες του ελληνικού λαού στρέφονταν στους Συμμάχους οι οποίοι είχαν υποσχεθεί την συνδρομή τους για την γρήγορη ανασυγκρότηση της χώρας μας.

Πρώτος οργανισμός βοήθειας που συστήθηκε για την Ελλάδα ήταν ο Μ - Λ (ΕΜ - ΕΛ), και αποσκοπούσε κυρίως στην κάλυψη επιμέρους αναγκών των κλάδων της Βαμβακουργίας, Σπορελαιουργίας και Τσιμεντοβιομηχανίας. Διακόπηκε στην περίοδο των Δεκεμβριανών, αλλά αμέσως μετά επανέλαβε τις εργασίες του (αρχές Ιανουαρίου 1945).

Στις γνωστές όμως και ελλείψεις και ανάγκες προστέθηκαν και άλλες μετά τον εμφύλιο σπαραγμό. Αρκετά από τα εργοστάσια των περιοχών Αθηνών και Πειραιώς, είχαν ερημωθεί ενώ όλα σχεδόν τα υπόλοιπα είχαν υποστεί ανεπανόρθωτες βλάβες και ζημιές. Σύμφωνα με πληροφορίες που συγκέντρωσε ο Σ.Ε.Β, οι ζημιές αυτές ανέρχονταν στα ακόλουθα ποσά, υπολογισθέντα σε δραχμές της εποχής εκείνης. Τα νέα αυτά τραύματα επιδεινώναν την βιομηχανία μας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

ΖΗΜΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΞΕΝΗΘΗΚΑΝ	ΠΟΣΟ ΣΕ ΔΡΑΧΜΕΣ
ΣΕ ΚΤΙΡΙΑ	301.500.000
ΣΕ ΜΗΧΑΝ/ΚΕΣ ΕΓΚΑΤ/ΣΕΙΣ κ.λ.π	848.300.000
ΕΚ ΔΙΑΡΠΑΓΩΝ	3.654.300.000
ΣΥΝΟΛΟ	5.004.000.000

Η Μ - Λ, αντικαταστάθηκε γρήγορα από την **UNRRA**, η οποία ανέλαβε την συστηματική και αποτελεσματική βοήθεια του ελληνικού λαού. Η αντικατάσταση αυτή ήταν παρήγορη διότι η Μ - Λ λόγω των στρατιωτικών ατυχημάτων των Συμμάχων θα επέφεραν μοιραία μεταβολές στο αρχικό πρόγραμμα βοήθειας προς την Ελλάδα που εκφράζονταν είτε με περιορισμό κάποιων εκ των βοηθημάτων, είτε με επιβράδυνση κάποιων άλλων.

Τέλος το ενδεχόμενο παράτασης των πολεμικών επιχειρήσεων στο δυτικό μέτωπο ανάγκαζε τους Συμμάχους να συγκεντρώνουν την προσοχή τους στην διατήρηση του παραγωγικού ρυθμού των πολεμικών τους εργοστασίων εις βάρος της παραγωγής ειρηνικών αγαθών.

Η σύμβαση για την UNRRA, υπογράφηκε την 1η ΜΑΡΤΙΟΥ 1945, και αποσκοπούσε στον εφοδιασμό της Ελλάδος σε τρόφιμα κυρίως και μέσα παραγωγής κατά δεύτερο λόγο. Το πρόγραμμα της UNRRA, χάρη στο πρακτικό πνεύμα που κυβερνά τους Αμερικάνους είχε μια τέτοια ελαστικότητα που επιτρέπει την παντοειδή ανάμιξη σε όλους τους τομείς της οικονομικής ζωής και εκεί όπου η βασική συμφωνία το επιτρέπει και εκεί που δεν προβλέπεται χωρίς καθόλου να παραγνωρίζουμε την ευεργετική επίδραση που μπορεί να έχει στην πρακτική λύση πολλών δυσκολιών η αναρμοδιότητα της **UNRRA**.

Ο Σ.Ε.Β συνεργάστηκε με τον εν λόγω οργανισμό απο την ίδρυσή του μέχρι την 12 ΙΟΥΛΙΟΥ 1945, οπότε την εξουσία ανέλαβε ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης του Υπουργού του Εφοδιασμού Κος Βαρβαρέσος. Η διακοπή της μεταξύ τους συνεργασίας επέφερε ζημιά στο ζήτημα της εκβιομηχάνισης διότι δεν μπορούσε πλέον να εξελιχθεί και να βρει ορθές - αποδοτικές λύσεις, χωρίς την συνδρομή των ειδικών. Εάν μάλιστα σκεφτεί κανείς ότι ταυτόχρονα διακόπηκε και η οδός της επικοινωνίας του Κράτους με τους Βιομηχάνους, θα μπορέσει να αναλογισθεί ακριβέστερα την σημασία της αποκοπής UNRRA - Σ.Ε.Β. Απέμεινε η UNRRA μόνη για τον χειρισμό των βιομηχανικών θεμάτων ενεργούσα υπό την καθοδήγηση μιας Κυβέρνησης που αφενός δεν γνώριζε τα εν τη Βιομηχανία σχετικά, αφετέρου δεν είχε κανένα σχέδιο και κανένα πρόγραμμα ανασυγκρότησης, στην εκτέλεση του οποίου να συμβάλει η **UNRRA**.

Γ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΤΟ 1945.

Εν αναμονή της θετικής συμμαχικής βοήθειας και με τα προσωρινά εφόδια της Μ - L, ιδίως σε καύσιμα, άρχισαν να κινούνται αργά απο τον μήνα Φεβρουάριο οι κλάδοι εκείνοι της ελληνικής βιομηχανίας που μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν εγχώριες πρώτες ύλες. Η πυρηνελαιουργία, η βαμβακουργία, η τσιμεντοβιομηχανία και άλλοι κλάδοι σε μικρότερη κλίμακα. Γενικά κάθε ένας κλάδος άρχιζε να προετοιμάζεται για την επαναλειτουργία του.

Αλλά η βιομηχανία στερούνταν χρημάτων. τα κεφάλαιά της είχαν αναλωθεί. Η πλήρης σχεδόν ακινησία των περισσότερων εργοστασίων κατά την κατοχή, και η εφαρμογή της πάσης θυσία διατηρήσεως του προσωπικού των βιομηχανιών, για να μη διαρρεύσει αυτό λόγω πείνας στα πολεμικά εργοστάσια του Ράιχ, είχαν φθείρει τις ρευστοποιήσιμες αξίες των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Έτσι μετά την απελευθέρωση της χώρας αντιμετώπιζαν όχι μόνο τις ανάγκες μισθοδοσίας του μη εργαζόμενου προσωπικού μέχρι έναρξης της παραγωγής τους, αλλά και άμεσες ανάγκες επισκευών και συμπληρώσεων, προπαρασκευαστικών έργων, μικρών ή μεγάλων, απαραίτητων για την έναρξη της βιομηχανοποιήσεως των πρώτων υλών που θα έστελναν οι Σύμμαχοι χωρίς χρονοτριβές.

Η ανάγκη λοιπόν για χρηματοδότηση ήταν άμεση. Η σύγχυση όμως των πρώτων ημερών απο την απελευθέρωση, οι εύλογες ανησυχίες των υπεύθυνων για τον συνεχώς ογκούμενο νομισματικό πληθωρισμό, η προσπάθεια για την εξασφάλιση ευνοϊκών προϋποθέσεων για την εισαγωγή του νέου νομίσματος, καθώς και οι (αδικαιολόγητοι) δισταγμοί της Τράπεζας της Ελλάδος για την έκδοση παραγωγικού χαρτονομίσματος μετά την εισαγωγή της νέας δραχμής, εμπόδισαν την άμεση και γενναία χρηματοδότηση των βιομηχανικών επιχειρήσεων. Εξ' άλλου η έλλειψη σαφούς οικονομικού προγράμματος της πρώτης Κυβερνήσεως, η ανομοιογένεια στους σκοπούς και στην σύνθεσή της, τέλος δε η Δεκεμβριανή επανάσταση, χειροτέρευαν την οικονομική κατάσταση της χώρας και παρεμπόδιζαν την λήψη των ενδεικνυομένων μέτρων.

Μετά τα Δεκεμβριανά, η Τράπεζα της Ελλάδος ανακοινώνει την απόφασή της για χρηματοδότηση των βιομηχανιών οι οποίες διέθεταν πρώτες ύλες και ήσαν σε θέση να εργασθούν αμέσως με ένα (1) εκατομμύριο δραχμές. " *Αλλά ντο προφανές, ότι το μέτρων εκείνο ντο ανεπαρκές. Όχι μόνο το ποσόν ήτο ασήμαντο δια τας τότε ανάγκας της βιομηχανίας, αλλ' εξηρούντο της χρηματοδοτήσεως όσαι*

βιομηχανικά επιχειρήσεις σέν είχαν μεν τας πρώτας ύλας, αλλ' ώφειλον να ετοιμασθούν και ακόμη όσαι συνεπεία βλαβών δεν ηδύναντο να κινηθούν αμέσως."

Το Φεβρουάριο του 1945, ο κος Βαρβαρέσος ως Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, υποσχέθηκε χρηματοδότηση της βιομηχανίας με 5 δισεκατομμύρια για το πρώτο τρίμηνο και πιθανώς με άλλα τόσα κατά το επόμενο τρίμηνο. Δυστυχώς όμως καθόλου δεν τηρήθηκαν τα ανωτέρω Ο ρυθμός της χρηματοδοτήσεως εξακολούθησε αργός και τα διατιθέμενα ποσά ανεπαρκή.

Μέχρι της αρχές του Ιουνίου 1945, είχαν διατεθεί στην βιομηχανία ολόκληρης της Ελλάδος 931.051.206 εκατ. δραχμές, απ' τα οποία 620.428.706 εκατ. δραχμές στις επιχειρήσεις της περιφέρειας Αττικής και τα 310.622.500 εκατ. δραχμές στις επιχειρήσεις της λοιπής Ελλάδος. Τον αυτόν μήνα ο κος Βαρβαρέσος ανέλαβε την εφαρμογή ενιαίου οικονομικού προγράμματος, και άσκησε άκαμπτη αντιπληθωριστική πολιτική. Η επιβολή δε της εκτάκτου εισφοράς του Ν. 431 επιδείνωσε έτι μάλλον την οικονομική κατάσταση των βιομηχανικών επιχειρήσεων.

Απο 1η Ιουνίου έως 31 Δεκεμβρίου 1945, η Τράπεζα της Ελλάδος διέθεσε στις επιχειρήσεις 4.314.062.186 δραχμές, απ' τις οποίες 3.560.414.620 δραχμές στις επιχειρήσεις Αττικής και 753.647.566 δραχμές στις επιχειρήσεις της υπόλοιπης Ελλάδος. Συνολικά η Τράπεζα της Ελλάδος χρηματοδότησε την βιομηχανία με 5.245.113.392 δραχμές για όλο το 1945, απο αυτά δέον να αφαιρεθούν 128.000.000 δρχ περίπου που διατέθηκαν σε επιχειρήσεις κοινής ωφελείας (τηλεφωνική εταιρία, σιδηροδρομικές επιχειρήσεις κ.λ.π).

ΒΛΕΠΕ: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ, Πίνακας εμφανιών την χρηματοδότηση της Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας απο την Τράπεζα της Ελλάδος κατά το 1945

Δ. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ, ΑΝΤΑΔΑΚΤΙΚΑ - ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ & ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ

Οι πρώτες ύλες της Ελλάδος ήταν εξαντλημένες όταν αυτή εξήρχετο απο την κατοχική περίοδο. Οι περιορισμοί των εισαγωγών, που θεσπίστηκαν το 1932 προς χάριν της προστασίας του εθνικού μας νομίσματος και συνέχισαν να ισχύουν μέχρι τον πόλεμο βρήκαν την Ελλάδα πτωχή σε αποθέματα πρώτων υλών. Ο πόλεμος κατά των Ιταλών και των Γερμανών ανέλωσε μεγάλο μέρος των πτωχών αποθεμάτων μας. Τα πάντα διατέθηκαν για την σωτηρία της Πατρίδας. Όσα απέμειναν ή αναλώθηκαν βαθμηδόν απο τον ελληνικό λαό κατά τα 3 1/2 χρόνια της κατοχής ή αρπάχθηκαν απο τους επιδρομείς. Βαμβάκι, έρια, κουκούλι, ξυλεία, καπνός, ελαιόλαδο, σταφίδα, σιδερά κ.λ.π όλες οι ύλες μας εξαντλήθηκαν, ενώ η γεωργία μας λόγω της πολλαπλής τυραννίας δεν μπορούσε να αναπληρώσει τα κενά μέσω της καλλιέργειας, το εμπόριο δε ήταν σε αποκλεισμό.

Η **UNRRA** έμελλε να καλύψει τις ανάγκες μας σε πρώτες ύλες. Πράγματι απο τον μήνα Μάιο όγκοι πρώτων υλών άρχισαν να συσσωρεύονται στα κρηπιδώματα του λυμένου Πειραιά. Είχε δηλωθεί μάλιστα ότι τόσο η ποσότητα των εφοδίων που θα λαμβάναμε όσο και η συχνότητα των εφοδίων θα εξαρτώνταν απο την απορροφητικότητα των λιμένων μας και ιδιαίτερα του Πειραιά. Και πράγματι αλληπάλληλα πλοία ξεφόρτωναν στον Πειραιά μεγάλες ποσότητες ετοιμών προϊόντων και πρώτων υλών προς επεξεργασία.

Απο την μεριά τους οι βιομήχανοι είχαν μεριμνήσει εις όλα τα θέματα και είχαν προετοιμασθεί για την επαναλειτουργία των εργοστασίων τους, όσο καλύτερα μπορούσαν να οργανωθούν με τα μέσα που διέθεταν και εν αναμονή θετικότερης βοήθειας σε τεχνικά μέσα εκ μέρους των Συμμάχων.

Τα υπόλοιπα εξαρτώνταν απο το κράτος, διότι όπως είχε δηλωθεί η **UNRRA** δεν θα αναμιγνυόταν στην βιομηχανοποίηση των πρώτων υλών. Δυστυχώς όμως το Ελληνικό κράτος δεν είχε καταστρώσει σχέδιο - σύστημα για την βιομηχανοποίηση ακόμη, με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις στην επαναλειτουργία των εργοστασίων. Πιο συγκεκριμένα:

1) Στον βάμβακα: παρήλθαν 45 ημέρες απο την πρώτη άφιξη βάμβακος στον Πειραιά έως ότου αρχίσει την 10ην Αυγούστου η πρώτη διανομή στα εργοστάσια μόνο Αθηνών - Πειραιώς.

2) Στο έριον: ενώ τα πρώτα μαλλιά είχαν φθάσει στον Πειραιά την 2α Μαΐου 1945 και είχαν παραδοθεί στα εργοστάσια προς φύλαξη, παρέμειναν αυτά ως και

άλλα μεταγενέστερων αφίξεων αχρησιμοποίητα μέχρι τις αρχές Σεπτεμβρίου 1945. Δηλαδή παρήλθαν άσκοπα 120 ημέρες.

3) Στους ελαιόσπορους: ενώ τα πρώτα φορτία ελαιοσπόρων είχαν φθάσει στον Πειραιά απο το τέλος Μαΐου 1945, παρήλθαν 53 ημέραι για να δοθεί απο τον Υπουργό Εφοδιασμού εντολή στους Βιομηχάνους για επεξεργασία τους. Και χρειάστηκαν 74 ημέρες για να δοθεί εντολή κατεργασίας του σησαμιού. Η καθυστέρηση αυτή υπήρξε η πλέον τραγική σε συνέπειες διότι στέρησε στους αρμόδιους την δυνατότητα να ρυθμίσει την αγορά του ελαίου τον μήνα Αύγουστο, οπότε η κρίση του ελαιόλαδου έφθασε σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Πρόσθετο στα προβλήματα της Ελληνικής Βιομηχανίας το 1945 ήταν και το γεγονός ότι κωλυσιεργούσε το θέμα της προμήθειας τεχνικών μέσων (ανταλλακτικών, εξαρτημάτων και υλικών), που θα αναβάθμιζαν την παραγωγικότητα των βιομηχανιών καθώς θα εκχυσυχρονίζονταν ο μηχανολογικός τους εξοπλισμός. Η προμήθεια και αυτών θα γινόταν φυσικά απο τους Συμμάχους. Ήδη απο τον Ιανουάριο του 1945 είχαν δοθεί στην **M - L** πλήρη στοιχεία περί των αναγκών σε ανταλλακτικά και εξαρτήματα μίας εκάστης βιομηχανίας. Αργότερα οι υπηρεσίες της **UNRRA** έκριναν αναγκαία την επανάληψη αυτής της διαδικασίας σε νέα έντυπα. Και αυτά πάλι συμπληρωθέντα απο κάθε μία βιομηχανία παρεδόθησαν στην **UNRRA** την 31 Μαρτίου 1945 και υποβλήθηκαν αντίγραφα αυτών στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας. Το ζήτημα όμως δεν προήγειτο και εμποδιζόταν απο γραφειοκρατικές διαδικασίες και τυπικά ζητήματα, που δημιουργούσε το ίδιο το Ελληνικό Κράτος.

Επιπλέον η έλλειψη στοιχειωδών μεταφορικών μέσων παρεμπόδιζε την κίνηση της βιομηχανίας. Αρκεί εδώ να σημειώσουμε ότι κατά την έναρξη του πολέμου η δύναμη των φορτηγών αυτοκινήτων της Ελλάδος ήταν 6.000 φορτηγά, μεγάλο μέρος των οποίων άνηκε στις βιομηχανικές επιχειρήσεις. Ατυχώς η χώρα μας δεν έτυχε σημαντικής ενισχύσεως σε αυτοκίνητα εκ μέρους των Συμμάχων. Όσα στάλισαν διατέθηκαν για την κάλυψη κατά πρώτο λόγο των αναγκών του Στρατού και της Διοικήσεως, και για τις συγκοινωνίες της Πρωτεύουσας με τις Επαρχίες του Κράτους.

Ε. ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Κατά την κατοχή τα περισσότερα εργοστάσια έκλειναν το ένα μετά το άλλο και όσα δεν έκλειναν περιόριζαν τις εργασίες τους λόγω έλλειψης πρώτων υλών ή καυσίμων. Όσα δεν επιτάχθηκαν απο τις αρχές έφθασαν με το πέρασμα του χρόνου σε ακινησία και όσα επιτάχθηκαν εργάσθηκαν για λογαριασμό του εχθρού και τελικά έπαψαν και αυτά να λειτουργούν έξι μήνες πριν την απελευθέρωση της Ελλάδος.

Σύμφωνα όμως με τον **Ν.Δ 424/41** απαγορεύθηκε η απόλυση των μισθωτών και υποχρεώνονταν οι εργοδότες να αμοιβουν το προσωπικό τους ακόμα και στην περίπτωση που δεν χρησιμοποιούσαν τις υπηρεσίες του για οποιονδήποτε λόγο. Ο νόμος αυτός αποσκοπούσε στο να μη δημιουργηθεί κοινωνικό πρόβλημα, αφού απόλυση των εργαζομένων θα τους δημιουργούσε αυτόματα ζήτημα επιβίωσης. Αφετέρου θα θεωρούνταν σαν προδοσία απο το ίδιο το κράτος διότι θα εξαναγκάζονταν οι πολίτες σε αναζήτηση δουλειάς στην Γερμανία, στα πολεμικά εργοστάσια του Ράιχ.

Υπό αυτές τις συνθήκες παρήλθαν τα έτη 1941, 1942, 1943, 1944. Το 1945, όταν πλέον είχαμε απελευθερωθεί και η βιομηχανία αγωνιζόταν να σταθεί στα πόδια της ήταν φανερό ότι ο νόμος έπρεπε ή να τροποποιηθεί ή να παύσει να ισχύει καθότι ήταν αντιοικονομικός απο κάθε άποψη. Με τον Ν. 44/1944, συνίστατο Ταμείο Ανεργίας για το προσωπικό των βιομηχανικών επιχειρήσεων, για να αναλάβει το βάρος των επιδομάτων ανεργίας, των εργατών κ.λ.π που θα απολύονταν απο τα εργοστάσια. Το Ταμείο τροφοδοτούνταν και πάλι απο τους καταβαλλομένους πόρους των βιομηχάνων. Τόσο αυτή η προσπάθεια όμως όσο και άλλες μετέπειτα δεν καρποφόρησαν. Νοθεύονταν και τελικά δεν τέθηκαν ποτέ σε ουσιαστική εφαρμογή. Έτσι εξακολουθούσε να ισχύει ο νόμος 242/41. Όχι γιατί δεν είχαν κατανοηθεί το ζήτημα της εργασίας, τη σοβαρότητά του ή τη σημασία του για το παρόν και το μέλλον της Ελλάδος αλλά κυρίως γιατί κανείς δεν τόλμησε να θίξει τα κακώς κείμενα.

Οι σημαντικότερες, θλιβερές θα λέγαμε, συνέπειες της διατηρήσεως του **νόμου 424/41** συνοψίζονται στα κάτωθι:

α) Ο εργάτης δεν βλέπει τον λόγο της εργασίας, αφού οπωσδήποτε διατηρεί ισοβίως την αξίωση του μισθού του. Η ποιότητα και η ποσότητα της εργασίας δεν είχε σχέση λοιπόν με την επιμέλεια του εργάτη.

β) Ο εργοδότης δεν μπορούσε να απαλλαγεί του πλεονάζοντος ή του θορυβούντος εργάτη του, ο οποίος παραμένοντας στο εργοστάσιο παρενοχλούσε τους εργαζόμενους με αρνητικές συνέπειες στην παραγωγή.

γ) Ο εργοδότης, όταν εμφανιζόταν δυνατότητα αυξήσεως της παραγωγής του, απέφευγε να προσλάβει νέους εργάτες ώστε να μην επιβαρυνθεί με την έπ' άπειρον μισθοδοσία τους όταν ο λόγος προσωρινής αυξήσεως της εργασίας θα έχει εκλείψει.

δ) Ο εργοδότης διστάζει να προσλάβει μαθητευόμενους εργάτες προς εκπαίδευση για να μην επιβαρυνθεί με την έπ' άπειρον μισθοδοσία του.

ε) Κανείς βιομήχανος δεν σκέπτεται να επεκτείνει την δράση του, επιχειρώντας την δημιουργία νέων παραγωγικών εργασιών φοβούμενος ότι σε περίπτωση αποτυχίας εκτός των κεφαλαίων που θα χάσει θα υποχρεωθεί να πληρώνει εφ' άπαξ το νέο του προσωπικό.

στ) Δεν είναι λίγοι, δυστυχώς οι Έλληνες του εξωτερικού αλλά και οι ξένοι επιχειρηματίες οι οποίοι βλέποντας τα ανοικονόμητα συστήματα δήλωσαν ότι αποβάλλουν πάσα ιδέα για άμεση επένδυση τους στην Ελλάδα.

1 "Βάση του νόμου 242/41 η εργασία και η αργία στην Ελλάδα αξιολογείτε ως ακολούθως:

- Ο εργαζόμενος φιλοτίμως εργάτης καθ' όλο το θωρο λαμβάνει 100 δρχ.
- Ο προσποιούμενος τον εργαζόμενο καθ' όλο το θωρο λαμβάνει 100 δρχ.
- Ο εργαζόμενος φιλοτίμως ή εικονικός επί 3 1/2 ώρες λαμβάνει 50 δρχ.
- Ο μηδόλως εργαζόμενος και μη υπαγόμενος στο Ταμείο Ανεργίας 75 δρχ.
- Ο μηδόλως εργαζόμενος και υπαγόμενος στο Ταμείο Ανεργίας 45 δρχ.

Υπό αυτές τις συνθήκες δεν είναι υπερβολικό να διαπιστώσουμε ότι η εργασία στην βιομηχανία δεν απέδωσε ότι έπρεπε να αποδώσει κατά το λήξαν έτος. Αλλεπάλληλες απεργίες, πραγματικές ή λευκές, πυκνότερες στάσεις και διακοπές επίσημα πιστοποιημένες, χαρακτήρισαν το 1945. Βέβαια πολλές απο τις απεργίες και στάσεις έγιναν με σκοπό την βελτίωση των αποδοχών των εργαζομένων. Αλλά οι περισσότερες απο αυτές είχαν πολύ διαφορετικά ελατήρια, άλλοτε μεν καθαρώς πολιτικά, άλλοτε δε καθαρώς αντικοινωνικά". 1

ΣΤ. ΥΠΟΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ Σ.Ε.Β.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ

Απο την μέχρι τώρα ανάλυση μας μπορούμε να καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι δυνατότητες για την ανάπτυξη της βιομηχανίας στην Ελλάδα υπήρχαν. Μπορεί η βοήθεια που μας παρείχαν οι Σύμμαχοι να μην ήταν αυτή που δίκαια ή άδικα αναμενόταν. Μας παρείχε όμως επαρκή βάση για την δημιουργία ομαλών νομισματικών και οικονομικών προϋποθέσεων για την έναρξη μιας ανορθωτικής, πραγματικά παραγωγικής πολιτικής. Ήταν όμως τα διαφορετικά προσωπικά συμφέροντα και οι εσωτερικές διαφωνίες των Ελλήνων που κωλυσισεργούσαν, αφήνοντας ανεκμετάλλετες τις δυνατότητες και τις ευκαιρίες που μας δίνονταν.

Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων (Σ.Ε.Β) πρότεινε τα ακόλουθα προκειμένου να κινηθεί η βιομηχανία σε όλη της την έκταση και να αποδώσει στο μέγιστο της δυναμικότητάς της:

i) Να χρηματοδοτηθούν οι βιομηχανικές επιχειρήσεις μέσω της Τράπεζας της Ελλάδος και των λοιπών Τραπεζών κατά το μέτρο των αναγκών εκάστης, με σκοπό τον σχηματισμό αποθέματος προϊόντων.

ii) Να διατεθεί ικανό μέρος του συναλλαγματικού αποθέματος του Κράτους για την προμήθεια ανταλλακτικών και εξαρτημάτων καθώς και μηχανημάτων για την αντικατάσταση των βλαβέντων.

iii) Να διατεθεί απο το συναλλαγματικό απόθεμα του Κράτους το αναγκαίο ποσό για την προμήθεια των βιομηχανιών με αυτοκίνητα φορτηγά προς εκτέλεση των μεταφορών τους. Οι βιομηχανικές επιχειρήσεις δεν είναι λογικό να αναμένουν, τελευταίες στην σειρά για να πάρουν αυτοκίνητα όταν θα εισαχθούν απο το Κράτος.

iv) Να εξασφαλισθούν καύσιμα για την βιομηχανία στερεά και ρευστά καθώς και ομαλή παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος.

v) Να διατεθεί το αναγκαίο τμήμα απο το συναλλαγματικό απόθεμα του Κράτους για την προμήθεια πρώτων υλών, και άλλων ή διαφορετικών απο αυτών που εισάγονται απο την UNRRA, εφόσον οι εισαγωγές της τελευταίας δεν είναι επαρκείς.

vi) Να γίνεται βιομηχανοποίηση των εισαγόμενων πρώτων υλών κατά σύστημα μικτό, που θα επιτρέπει τόσο τον εφοδιασμό του Κράτους με τα προϊόντα εκείνα τα οποία προτίθεται να διανείμει στον πληθυσμό, αλλά και την ανάπτυξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας του βιομηχάνου, ο οποίος γνωρίζει πως να

ικανοποιήσει τις εμφανιζόμενες και μη δυνάμενες να προβλεφθούν απο το κράτος ανάγκες. Η αύξησή άλλωστε της παραγωγής θα αποβεί σε καλό της χώρας η οποία θα πλουτίσει με περισσότερα προϊόντα.

vii) Είναι δέον η παρέμβαση του Κράτους στην παραγωγή να περιορισθεί στο ελάχιστο δυνατό και όπου εκδηλώνεται αυτή να γίνεται με τρόπο που δεν θα επιβραδύνει την λειτουργία των εργοστασίων.

viii) Να γίνεται έλεγχος των τιμών των βιομηχανικών προϊόντων πρέπει να γίνεται με μορφή κατασταλτική για όσους θα θέλουν να πραγματοποιήσουν αθέμιτα κέρδη. Ο προληπτικός έλεγχος των τιμών δια της εκ των προτέρων διατιμήσεως των προϊόντων, αν δεν εκλείψει τελείως θα πρέπει να καταστεί σπανιότερος. Και στις δύο περιπτώσεις κατασταλτικού ή προληπτικού ελέγχου θα πρέπει να κυριαρχεί ο νόμος της τιμής αντικατάσεως του προϊόντος διότι δεν είναι δυνατό να προχωρήσει η παραγωγή με διατιμήσεις έξω απο την πραγματικότητα, απειλώντας τον κάθε βιομήχανο με εξαφάνιση του κεφαλαίου κινήσεώς του. Με αυτή την προϋπόθεση θα καταστεί και ευκολότερος ο έλεγχος της διοικήσεως και των δικαστηρίων.

viii) Να καταργηθούν οι νομοθετικοί περιορισμοί σχετικά με την απόλυση του πλεονάζοντος ή ακατάλληλου προσωπικού, και να δοθεί στον βιομήχανο η ελευθερία να προσλαμβάνει τους κατά την κρίση του αναγκαίους και κατάλληλους για την παραγωγή.

x) Να δοθεί η ελευθερία στους εργοδότες να διαβαθμίζουν ανάλογα με την αξία και την επιμέλεια το προσωπικό τους, μεταξύ ελαχίστων και μεγίστων ορίων μισθών, ανταποκρινόμενων πράγματι στις απαιτήσεις της ζωής.

ΠΗΓΗ: Σ.Ε.Β. "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1945", σελ 65, ΕΝ ΑΘΗΝΑΙ 1946.

1.2 Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1946.

Το έτος 1946 υπήρξε το πρώτο έτος της παραγωγής απο την απελευθέρωση της Ελλάδος. Θεωρείτε λοιπόν σημαντικό γιατί σημείωσε την έναρξη μιας σοβαρής παραγωγικής δραστηριότητας στην Βιομηχανία διακαιολογώντας τις αισιοδοξίες που υπήρχαν για την βιομηχανία ήδη απο το 1944.

Στις αρχές του Ιανουαρίου του 1946 οι συνθήκες για την Ελλάδα δεν φαίνονταν ιδιαίτερα ευνοϊκές: η χώρα μας αντιμετώπιζε νέο κύμα πληθωρισμού ο οποίος απειλούσε να εκμηδενίσει τελείως το εθνικό μας νόμισμα. Η εργασία στα εργοστάσια παρεμποδίζονταν κατά σύστημα από μια νομοθεσία που παρέλυε την θέληση και των πιο ενθουσιωδών εργατών και ο Ν.Δ. 424/41 οδηγούσε με γοργό ρυθμό στην εκμηδένιση της παραγωγής και στην αποσύνθεση της κοινωνικής ζωής.

Τα δεδομένα όμως γρήγορα άλλαξαν. Τον Ιανουάριο του 1946 δια των συμφωνιών του Λονδίνου επιτυγχάνεται η σταθεροποίηση του εθνικού μας νομίσματος. Κατόπιν τον Φεβρουάριο το Κυβερνητικό Συμβούλιο αποφασίζει την ελεύθερη εισαγωγή τροφίμων, ειδών ιματισμού και υποδήσεως, πρώτων υλών και υφασμάτων, οικοδομικών υλικών, ανταλλακτικών και μηχανημάτων και βιομηχανικών πρώτων υλών. Το μέτρο αυτό έτρεψε με μιας το κοινό αίσθημα σε μια αισιόδοξη αντιμετώπιση του προβλήματος του εφοδιασμού της Ελληνικής αγοράς με τα αναγκαία αγαθά. Αλλά αυτή η ελευθερία θα έπρεπε να συνδυαστεί με την ανάπτυξη της Βιομηχανικής δραστηριότητας. Σε αυτή την περίπτωση η Ελλάδα γρήγορα θα μπορούσε να καλύψει τις ανάγκες τις και θα δημιουργούσε σταθμό για την παρεταίρω εξέλιξη της. Σύμφωνα με την άποψη του Σ.Ε.Β. πρέπει να παρθούν μέτρα για την άνευ διακοπή λειτουργία των εργοστασίων για την παραγωγή προϊόντων με παράλληλες προσπάθειες για τον συνεχή υποβιβασμό του κόστους αυτών.

Δύο ήταν τα σημαντικά μέτρα που λήφθηκαν αρχικά προς όφελος της Βιομηχανίας.

1) Στις 9 Μαΐου 1946, καταργήθηκε ο νόμος 424/41 με άμεσα ευεργετικά αποτελέσματα. Το κυριότερο αυξήθηκε η απασχόληση εργατικών χεριών, ενώ απαλλάχθηκαν οι βιομήχανοι απο τους ρέμπελους και τους ταραξίες και επικράτησε η πλήρης τάξη και ευπρέπεια στον εργασιακό χώρο.

2) Καταργήθηκε το σύστημα της βιομηχανοποιήσεως των πρώτων υλών της UNRRA για λογαριασμό του Κράτους. " Αφού αυτό το τελευταίο έχασε χρόνο πολύτιμο το 1945 για να εκπονήσει τα σχέδια της Κρατικής Βιομηχανοποιήσεως ήρθε αντιμετώπιπο στα τέλη του 1945 με το μάταιο μιας προσπάθειας η οποία

συνεπάγεται την μείωση της παραγωγής λόγω των κρατικών επεμβάσεων, την συσσώρευση αποθεμάτων απομονωμένων από την αγορά, και τέλος την έκδοση χαρτονομίσματος για πληρωμή προϊόντων ακινητοποιημένων επί χρόνο αόριστο στις αποθήκες του κράτους εις χάριν μελλοντικών και αβέβαιων διανομών στον πληθυσμό.” (Σ.Ε.Β.: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΟ 1946, σελ 19).

Στις 28 Μαΐου 1946 αποφασίσθη από το Κυβερνητικό Οικονομικό Συμβούλιο η πώληση των μη βιομηχανοποιηθέντων ποσοτήτων Βάμβακος της UNRRA στους βιομηχάνους με βάση τις τότε διεθνείς τιμές προσαυξημένες κατά τους δασμούς κ.λ.π έξοδα. Το κράτος θα μπορούσε να παραλαμβάνει από τους βιομηχάνους βάση συμβάσεων, τις αναγκαίες ποσότητες με πληρωμή του κόστους συν τα νόμιμα κέρδη. Ορίσθηκε επίσης ότι το 80% της δυναμικότητας της παραγωγής των βιομηχανιών θα δατίθεντο για την κατασκευή λαϊκών ειδών που θα καθορίζονταν από το Κράτος. Προβλέπονται επίσης μέτρα έλεγχου και παρακολούθησής των τιμών και ποιοτήτων των παραγόμενων και διατιθέμενων ποσοτήτων προς αποφυγή αποκρύψεων κ.λ.π. Ανατέθηκε δε ο καθορισμός του κόστους των προϊόντων και της απόδοσης των εργοστασίων σε μικτή Επιτροπή αποτελούμενη από Βρετανούς και Έλληνες εμπειρογνώμονες από ειδικούς της UNRRA κ.λ.π.

Τα δύο αυτά παράλληλα μέτρα λειτούργησαν θετικά και απέδωσαν οφέλη ως τα ακόλουθα:

i) Αυξήθηκε κατά 31% το επίπεδο απασχόλησης εργατών και υπαλλήλων σε διάστημα μόλις οκτώ μηνών, τουλάχιστον για την περιφέρεια της πρωτεύουσας. Απο στοιχεία που συγκεντρώθηκαν απο 60 βιομηχανικές επιχειρήσεις της πρωτεύουσας προκύπτει ότι το Μάρτη του 1946 όταν ακόμα δεν είχαν εφαρμοσθεί τα νέα μέτρα απασχολούνταν προσωπικό 13.885 εργάτες. Οι ίδιες επιχειρήσεις κατά τον Νοέμβριο του 1946, οπότε σημειώθηκε και το μέγιστο της Βιομηχανικής παραγωγής απασχολούσαν 18.235 εργάτες.

ii) Αυξήθηκε η βιομηχανική παραγωγή κατά σταθερή πρόοδο. Σύμφωνα με στοιχεία που συνέλεξε ο Σ.Ε.Β η αξία της βιομηχανικής παραγωγής κατά το έτος 1946 σε σύγκριση με την αξία αυτής του 1939 έχει ως ακολούθως:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	38.3%
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	42.8%
ΜΑΡΤΙΟΣ	42.8%
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	46.9%
ΜΑΙΟΣ	51.8%
ΙΟΥΝΙΟΣ	53.2%
ΙΟΥΛΙΟΣ	55.7%
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	55.9%
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	58.3%
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	62.5%
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	66.0%
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	61.0%

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η ΑΞΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΠΡΟΠΟΛΕΜΙΚΕΣ ΔΡΑΧΜΕΣ. ΟΙ ΑΞΙΕΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1939 ΕΧΟΥΝ ΛΗΘΘΕΙ ΩΣ 100%.

Η διαφορά παραγωγής κατά αξία μεταξύ Μαρτίου και Νοεμβρίου του 1946 ανέρχεται στο 77% για ολόκληρη την Ελληνική Βιομηχανία. Η αύξηση της παραγωγής κατά αυτό το διάστημα ελέγχεται και απο την κατανάλωση του ηλεκτρικού ρεύματος. Η αύξηση της παραγωγής συγκράτησε όπως είναι φυσικό

τις τιμές των βιομηχανικών προϊόντων και ιδίως των ειδών επενδύσεως. Η συγκράτηση αυτή επηρέασε αμέσως και τα γεωργικά προϊόντα και τέθηκαν έτσι οι βάσεις για την μείωση του πληθωρισμού και την ανέργεια της οικονομίας της χώρας μας.

Ενώ όμως η βιομηχανία στην πρωτεύουσα λειτουργούσε κερδοφόρα η επαρχιακή βιομηχανία όδευε προς τον θάνατο. Οι δημοτικοί φόροι ήταν πολύ υψηλοί για τις δυνατότητές της ενώ τα οικονομικά της βαραινόνταν απο διάφορες φορολογίες για επικουρικά ταμεία και οργανισμούς κοινωνικής ωφέλειας. Το Νοέμβριο του 1946 ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας Α. Μιχαλακόπουλος εξέδωσε μέτρο σύμφωνα με το ότι απαγορευόταν η ίδρυση νέας βιομηχανίας στην περιοχή της πρωτεύουσας και η μεταφορά βιομηχανιών απο την επαρχία στην πρωτεύουσα. Επρόκειτο όμως για ένα καθαρά αστυνομικό μέτρο το οποίο δεν αντιμετώπιζε το πρόβλημα απο την ρίζα του και επιπλέον δημιουργούσε αστυφιλία. Ο Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων πρότεινε τα ακόλουθα μέτρα προκειμένου να συνεχίσουν να λειτουργούν επικερδή όμως οι βιομηχανίες της Ελληνικής Επαρχίας:

1) την διαφοροποίηση των συντελεστών της φορολογίας υπέρ των επαρχιακών βιομηχανιών και ειδικότερα την μείωση στο μισό των συντελεστών του φόρου κύκλου εργασιών.

2) την μείωση απο το 10% στο 7% των εισφορών των επαρχιακών βιομηχανιών υπέρ του Ταμείου Ανεργίας.

3) την μείωση στο μισό των διαφόρων προσαυξήσεων κλπ επί των ναύλων υπέρ διαφόρων ταμείων κοινωνικής πρόνοιας.

Α. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1946

Παρότι είχαν γίνει διάφορες ενέργειες απο την Κυβέρνηση του 1946, για την αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής εντούτοις ήταν φειδωλή στην χρηματοδότηση των επιχειρήσεων.

Η χρηματοδότηση των βιομηχανιών απο την Τράπεζα της Ελλάδος έχει ως ακολούθως:

Απο 1η Ιανουαρίου 1945 έως 30 Μαΐου 1946 είχαν δοθεί σε διάφορες επιχειρήσεις που αποκαλούνταν με τον γενικό τίτλο βιομηχανίες, πιστώσεις ύψους 22.555.511.222 δραχμές εκ των οποίων τα 6.287.000.000 δρχ ή το 28% δόθηκαν στην Α.Ε ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ & ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

- σε μη βιομηχανικές επιχειρήσεις (πετρελαιοκίνητα, σκάφη, τυροκομία, εταιριών πετρελαίων ΣΕΛΛ) ποσό 717.300.000 δρχ ή το 3%
- σε επιχειρήσεις κοινής ωφελείας (παραγωγής ηλεκτρισμού, τηλεφωνικής, σιδηροδρόμους, γεωργικές εταιρίες, ιαματικές πηγές κ.λ.π 2.632.000.000 ή το 12%
- στην καπνοβιομηχανία ποσό 8.968.633.862 δρχ ή 40%
- τέλος στις λοιπές βιομηχανικές επιχειρήσεις μόνο επί του συνόλου των χορηγήσεων 3.950.577.360 ή το 17%.

Εάν ληφθεί υπ' όψιν ότι η Α.Ε Χημικών προϊόντων & Λιπασμάτων και η Καπνοβιομηχανία τελούσαν την περίοδο αυτή υπό καθεστώς έλεγχου τιμών και υπό το ιδιαίτον φορολογικό καθεστώς του κρατικού μονοπωλίου, προκύπτει ότι οι ελεύθερες βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις δεν έλαβαν σε διάστημα 17 μηνών ούτε 4.000.000.000 δρχ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε 235.000.000 μηνιαίως για ολόκληρη την βιομηχανία, που σε προπολεμικές δραχμές αντιστοιχεί σε 1.745.000 δρχ μηνιαίως ποσό το οποίο προπολεμικά αντιπροσώπευε μια πίστωση η οποία δινόταν σε μια (1) οποιαδήποτε σοβαρή βιομηχανική επιχείρηση απο την Τράπεζα της Ελλάδος.

Την μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση των βιομηχανιών, δια τοκοχρεολυτικών δανείων δεκαετούς διάρκειας και με τόκο 8% ετησίως είχε αναλάβει η Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος. Απο την 1η Σεπτεμβρίου και μέχρι το τέλος του 1946 η Τράπεζα είχε εγκρίνει δάνεια για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις συνολικού ύψους 1.160.000.000 δρχ όμως δεν είχε προβεί σε καμία χορήγηση. Το σύνολο των εγκριθέντων πιστώσεων στην βιομηχανία - βιοτεχνία ολόκληρης της Ελλάδος κατά το 1946 ανήλθε σε 66.521.950.696 δρχ. εκ των οποίων χορηγήθηκαν 49.980.977.118 δρχ.

Απο το σύνολο των εγκριθησών πιστώσεων μόλις τα 30.444.050.100 δρχ ή το 46% προορίσθηκαν για τις καθαρώς βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις. Τα

υπόλοιπα διατέθηκαν σε επιχειρήσεις που δεν δυνατό να χαρακτηρισθούν βιομηχανικές όπως οι ναυτικές, οι τυροκομικές, η Εταιρία Πετρελαίων ΣΕΛΛ. Τέλος ποσό 11.623.241.000 δρχ εγκρίθηκε υπέρ της Α.Ε Χημικών προϊόντων & Λιπασμάτων για την εκτέλεση του εφαρμοσθέντος προγράμματος κρατικής διαχείρισεως.

Η ανεπάρκεια της προς την Βιομηχανία χρηματοδοτήσεως καταφαίνεται και εξ απλής συγκρίσεως προς τις χορηγήσεις που δόθηκαν στην γεωργία και το καπνεμπόριο. Μέχρι της 31ης Οκτωβρίου 1946 είχαν χορηγηθεί συνολικά πιστώσεις 570 δισεκατομμυρίων δραχμών εκ των οποίων α) στην γεωργία 389.703 δρχ, β) στο καπνεμπόριο 94.861 δρχ και γ) στην βιομηχανία 35.408 δρχ δηλαδή μόλις το 6.2%.

Βέβαια και η γεωργία χρειαζόταν στήριξη μετά την πλήρη εξάρθρωσή της κατά τον πόλεμο και κανείς δεν μπορεί να το αρνηθεί ή να το αμφισβητήσει. Αλλά επίσης κανένας δεν μπορεί να αρνηθεί ότι τα 35 1/2 δις. δρχ. που δόθηκαν στις βιομηχανίες - βιοτεχνίες απ' τον Οκτώβριο του 1946 (αντίστοιχη αξία του 1940: 263 δις δρχ.) είναι ασήμαντο ποσό μπροστά στα 17 δις δρχ που δόθηκαν τον Ιανουάριο του 1940 στην Βιομηχανία ως βραχυπρόθεσμες πιστώσεις.

Εδώ να σημειώσουμε ότι το εκ της βιομηχανίας εθνικό μας εισόδημα ανέρχεται το 1938 στο 11.15% επί του εθνικού εισοδήματος επί του συνόλου, δηλαδή αντιστοιχούσε στο 1/3 της γεωργίας που κάλυπτε το 34.60%, ενώ ήταν ίσο προς το δεκαπλάσιο της ναυτιλίας μας.

1.3 Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΑ ΕΤΗ 1947 - 1948.

Η κατά το έτος 1947 σημειωθείσα βιομηχανική δραστηριότητα στο 67% αυτής του 1939, ανήλθε κατά το 1948, παρά των πολεμικών και λοιπών ανωμαλιών, στο 73% (στο 65% άνευ της ηλεκτρικής ενέργειας). Συγκρινόμενη η όλη βιομηχανική απασχόληση του 1948 μπρος αυτήν του 1947 αυξήθηκε μόνο κατά 10% περίπου, παρά τις πολλαπλασιαζόμενες ανάγκες του τόπου μας σε καταναλωτικά αγαθά και σε υλικά ανασυγκροτήσεως.

Γενικοί λόγοι και ειδικά αίτια, ποικίλλοντα κατά κλάδο βιομηχανίας, μείωσαν την παραγωγή ή εμπόδισαν την αύξηση της. Απο τους 60 περίπου κλάδους της Βιομηχανίας ελάχιστοι μόνο μπόρεσαν να αναπτύξουν την παραγωγική δραστηριότητά τους και πέραν των προπολεμικών ορίων, για τους παρακάτω αναφερόμενους λόγους:

1. Η βιομηχανία παραγωγής χάλυβος στο 108% διότι απο τα μέσα περίπου του έτους 1948 λειτούργησε και δεύτερο εργοστάσιο.

2. Η βιομηχανία ειδών αλουμινίου στο 113% διότι ατά τα τελευταία ιδίως έτη της κατοχής, ιδρύθηκαν και νεώτερες επιχειρήσεις βιοτεχνικής κυρίως μορφής, προς ικανοποίηση των αναγκών του κοινού στα μαγειρικά σκεύη, (προς αντικατάσταση των χάλκινων).

3. Η βιομηχανία χαλκού στο 103% , διότι το μεγαλύτερο και σπουδαιότερο εργοστάσιο του κλάδου αυτού λειτούργησε μόνο λίγους μήνες κατά το έτος 1939.

4. Η βιομηχανία τεχνητής μετάξης στο 263%, διότι αυτή, αν και αντιπροσωπεύεται απο ένα και μόνο εργοστάσιο κατόρθωσε να επεκτείνει τις εγκαταστάσεις της δι' ιδίων μέσων με μηχανήματα που κατασκευάστηκαν στην Ελλάδα.

5. Η ζυθοποιία στο 103% λόγω της προοδευτικής μεταπολεμικής αυξήσεως της κατανάλωσης των ποτών, και της αυξημένης ζήτησεως της παραγωγής απο τα συμμαχικά στρατεύματα.

6. Η παγοποιία στο 114%, διότι οι εργασίες του κλάδου αυτού επηρεάζονταν κυρίως απο τις καιρικές συνθήκες.

7. Η βιομηχανία ζυμών αρτοποιίας στο 104% , λόγω της συγκεντρώσεως μεγάλου πληθυσμού στα αστικά κέντρα.

8. Η φαρμακοβιομηχανία στο 145% λόγω των προόδων της στην παρασκευή πλείστων φαρμάκων, τα οποία προπολεμικά δεν μπορούσε να παρασκευάσει.

9. Η καπνοβιομηχανία στο 152% λόγω της επάρκειας πρώτων υλών, της καλής χρηματοδοτήσεως και της παρατηρούμενης μεταπολεμικώς συνεχούς αύξησης της καταναλώσεως.

Η βιομηχανία παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος (Πάουερ 166% - Επαρχιακέ 110%). διότι οι επιχειρήσεις του κλάδου αυτού, ως επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, χρηματοδοτήθηκαν αναλόγως προς τις ανάγκες τους.

Να διευκρινίσουμε εδώ ότι παρόλη την απασχόληση των δέκα εν λόγω κλάδων με ποσοστό ανώτερο του προπολεμικού, τα παραγόμενα προϊόντα δεν επαρκούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες του τόπου, με εξαίρεση ίσως την καπνοβιομηχανία. Η φαινομενική τους επάρκεια είναι συμπτωματική και οφείλεται στην γενικότερη υποκατανάλωση της Ελλάδος.

Αντίθετα οι σημαντικότεροι λόγοι συνεπεία των οποίων όλοι σχεδόν οι υπόλοιποι κλάδοι των επιχειρήσεων υποαπασχολήθηκαν είναι κατά σειρά σπουδαιότητας οι ακόλουθοι:

1. Η έλλειψη κεφαλαίων κινήσεως και η ανεπαρκής πιστοδότηση.
2. Η έλλειψη ή η ανεπάρκεια πρώτων υλών, κυρίως στους κλάδους βυρσοδεψίας, γιουρτής - καννάβεως, σπορελαιουργίας, βιδοποιίας, σωληνουργίας, συρματοουργίας, καρφοβελονοποιίας, μεταλλικών κατασκευών, χρωμάτων ανίνης, βερνικο-χρωμάτων, ασφάλτου, χαλκού, εριουργίας, πλεκτικής, ζυμαριών, σοκαλατοποιίας κ.λ.π
3. Η παρεμβατική πολιτική του κράτους, ως είναι η διαδικασία περί την έκδοση των ειδών εισαγωγής, πρώτων υλών και υλικών λειτουργίας κλπ ο αυθαίρετος καθορισμός ασύμφορων τιμών ασφαλείας, για λόγους προστατευτικής πολιτικής των γεωργικών προϊόντων, οι συνήθεις καθυστερήσεις κοστολογήσεως των βιομηχανικών προϊόντων, καθώς και η επιβολή ακατανόητων διατιμήσεων, δημιούργησαν σοβαρές δυσχέρειες στην αύξηση της παραγωγής πολλών κλάδων της βιομηχανίας όπως της κονσερβοποιίας, πυρυνελαιουργίας, σαπωνοποιίας, ρητινοβιομηχανίας, υδρογονώσεων φυτικών λιπών, οينوπνευματοποιίας, σπορελαιουργίας, μεταξοβιομηχανίας, κανναβουργίας κ.λ.π.
4. Η εισαγωγή απο το εξωτερικό ομοειδών βιομηχανικών προϊόντων, όπως παρατηρήθηκε στους ακόλουθους κλάδους: βυρσοδεψίας, γιουρτής - καννάβεως, σπορελαιουργίας, κονσερβοποιίας, διαφόρων χημικών προϊόντων, χρωμάτων ανιλίνης, βερνικοχρωμάτων, ελαστικού, εριουργίας, μεταξοβιομηχανίας, σιδηροβιομηχανίας κ.α.

5. Η έλλειψη ασφάλειας, ως συνέπεια του πολέμου, η οποία περιορίζει την κυκλοφορία των προϊόντων προκαλώντας σοβαρή υποκατανάλωση.
6. Η ελαττωματική κατάσταση των μηχανολογικών εγκαταστάσεων, διαφόρου κατά κλάδο βαθμού, λόγω του ότι απο αρκετό καιρό δεν γίνονταν οι δέουσες επιδιορθώσεις, αντικαταστάσεις ή βελτιώσεις αυτών.
7. Η έλλειψη οικοδομικών εργασιών στην χώρα σε μεγάλη κλίμακα, η οποία επηρεάζει ειδικότερα την τσιμεντοβιομηχανία, την πλινθοκεραμοποιία, την ασβεστοποιία, την βιοχημανία γύψου - στόκου, μωσαϊκών πλακών, ξύλου ή υαλουργίας και αρκετούς κλάδους της σιδηροβιομηχανίας.
8. Η δυσχέρεια της εξαγωγής στο εξωτερικό ως συνέπεια συναλλαγματικών λόγων και της έλλειψης της δέουσας κρατικής αντιλήψεως. Επηρεάσθηκαν οι βιομηχανία ρητινικών προϊόντων, ποτοποιίας, οινοποιίας, ταπητουργίας κ.α οι οποίες προπολεμικά ήσαν κυρίως εξαγωγικές. Αλλά και αρκετοί άλλοι βιομηχανικοί κλάδοι θα μπορούσαν υπό ορισμένες προϋποθέσεις να αυξήσουν σημαντικά την παραγωγή τους και να διαθέσουν μέρος αυτής στο εξωτερικό και ιδίως σε χώρες της Ανατολικής Μεσογείου. Τέτοιοι κλάδοι είναι η βαμβακουργία, η μεταξουργία, η πλεκτική, η βιομηχανία χημικών προϊόντων και λιπασμάτων, η τσιμεντοβιομηχανία, η πυρηνελαιουργία, η σαπωνοποιία, η καπνοβιομηχανία, η βιομηχανία φαβεντιανών, η βιομηχανία γεωργικών εργαλείων κ.α.
9. Ο υπο άνισους όρους συναγωνισμός της βιομηχανίας απο την βιοτεχνία, λόγω του ότι η τελευταία είναι απηλαγμένη πολλών φορολογιών (λόγου χάρη επιβαρύνεται μόνο το μισό του 11% του Φ.Κ.Ε). Αυτό παρατηρείται ιδιαίτερα στους εξής κλάδους: σαπωνοποιία, ζαχαρωδών και αμυλοειδών προϊόντων, βερνικοχρωμάτων, βυρσοδεμία, βιομηχανία ξύλου.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΜΦΑΝΙΘΝ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1948, ΣΥΓΚΡΙΝΟΜΕΝΗ ΣΕ ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΡΟΣ ΑΥΤΗΝ ΤΟΥ 1939.

ΚΛΑΔΟΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ %
ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ **	58
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	54
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	72
ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ	70
ΒΙΟΜ/ΝΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	71
ΧΗΜΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	60
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΔΕΡΜΑΤΟΣ	57
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΧΑΡΤΟΥ	67
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΕΙΔΩΝ ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	36
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΞΥΛΟΥ	34
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ	152
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ & ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΗΛ/ΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ	148
ΒΙΟΜ/ΝΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	66

** ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΚΛΑΔΟΣ "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΑΛΥΒΟΣ"

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

2.1 ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.

Η Ελληνική Οικονομία στη μεταπολεμική Εποχή βρίσκεται στο στάδιο εκείνο του μετασχηματισμού προσπαθώντας να μετατρέψει την αγροτική οικονομία σε βιομηχανική.

Κανένας δεν αμφιβάλλει ότι μετά απο δυο Πολέμους οι βιομηχανίες και βιοτεχνίες της Ελλάδας ήταν υπό διάλυση. Η οργάνωση ήταν ανύπαρκτη και για διάφορους λόγους μη εφαρμόσιμη. Ανειδίκευτο εργατικό προσωπικό, ανυπαρξία τεχνολογικού εξοπλισμού και κτιριακών εγκαταστάσεων, έλλειψη γνώσεων των διαφόρων συστημάτων οργάνωσης, χαμηλές τιμές ημερομισθίων και πολλά άλλα.

Σύμφωνα λοιπόν με τον Σ.Ε.Β. υπήρχε ένα "σχέδιο" οργάνωσης που έδειχνε την σωστή εσωτερική οργάνωση μίας επιχείρησης. Σχετικά με αυτό το σχέδιο έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής

- 1) Υπάρχουν κάποια οργανωμένα τμήματα ανάλογα με την μορφή και το αντικείμενο της εταιρίας.
- 2) Συσχέτιση μεταξύ των τμημάτων αυτών.
- 3) Η ύπαρξη μίας εργασιακής επιτροπής που θα ενδιαφέρεται για όλα όσα θα αφορούν τον εργαζόμενο είναι απαραίτητη σε μία σωστή οργάνωση.
- 4) Τα τμήματα μεταξύ τους συνεργάζονται και επικοινωνούν όσο είναι δυνατόν.
- 5) Αν λειτουργήσει σωστά το σχήμα Α είναι δυνατόν να φθάσουμε στα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Θα πρέπει όμως να αναφέρουμε ότι ένα τέτοιο οργανόγραμμα δεν εφαρμόστηκε ποτέ στις Ελληνικές Εταιρίες της Μεταπολεμικής Εποχής και για αρκετά χρόνια μετά τον πόλεμο.

2.2 Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΥΠΟΤΥΠΩΔΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

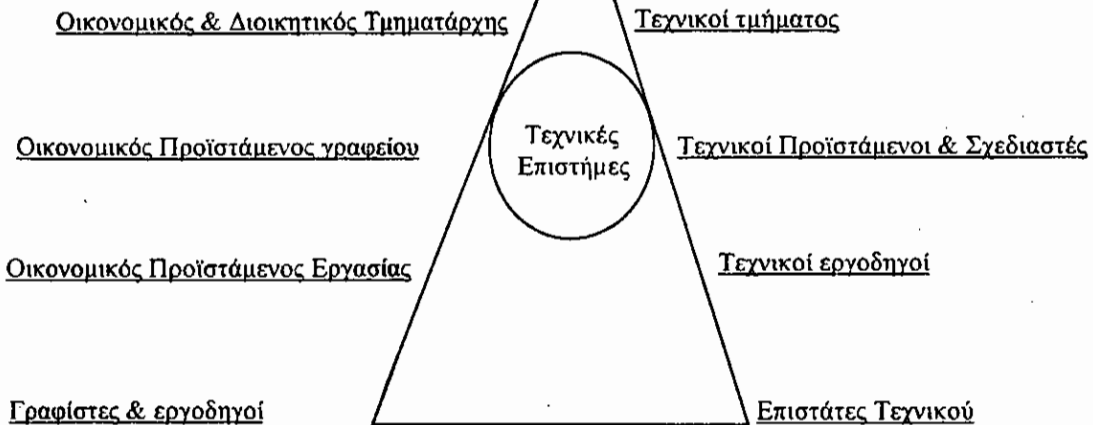
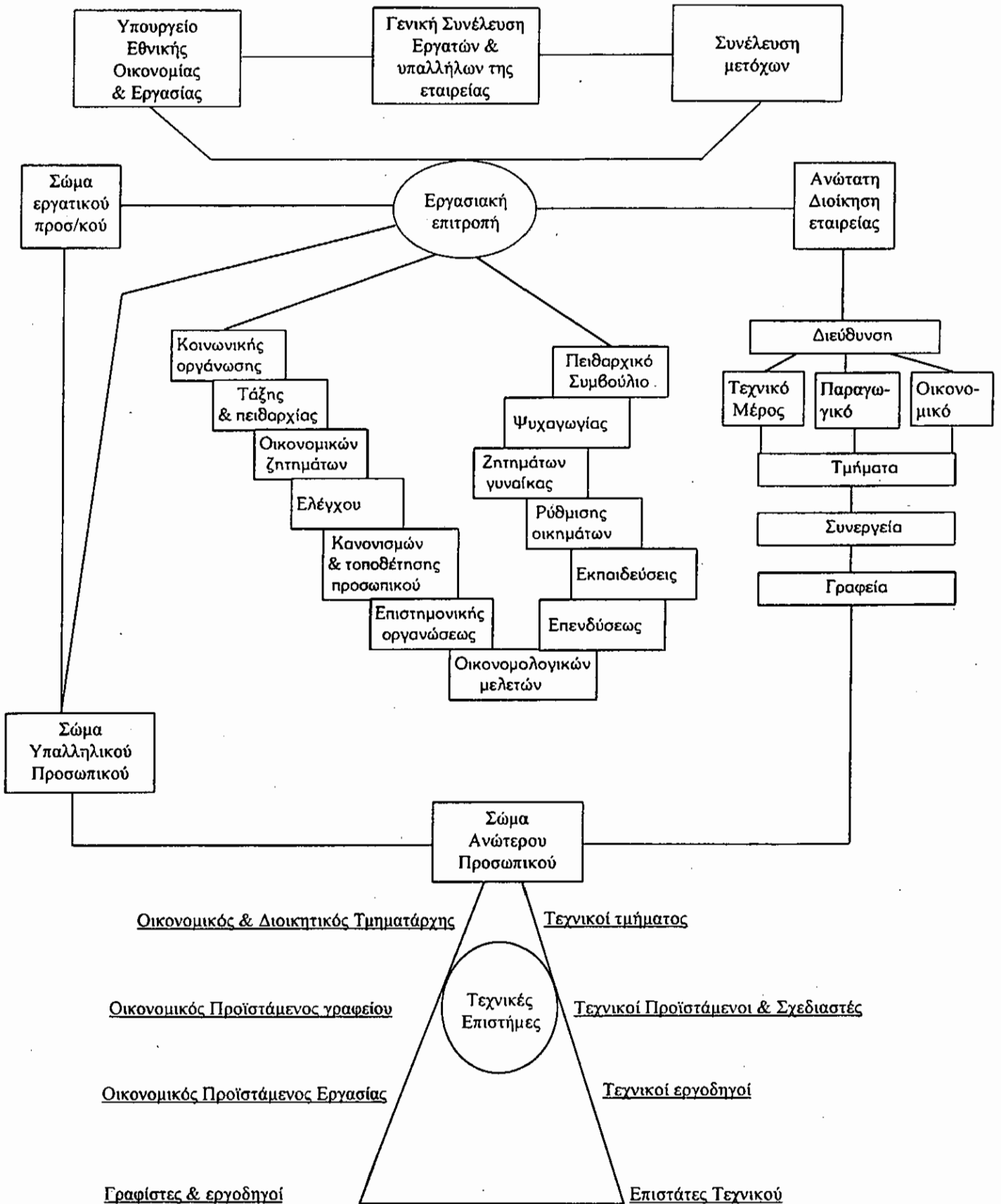
A. ΒΑΣΙΚΗ ΣΥΣΤΑΣΗ.

Συνεργασία κυβερνήσεως, βιομηχανίας και εργατών.

α) Βασικές Διατυπώσεις

Στις περισσότερες αναπτυγμένες βιομηχανικές χώρες, στις οποίες επί πολλά χρόνια η εκβιομηχάνιση συμβάδιζε με την τεχνική πρόοδο, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις μπόρεσαν να αναπτυχθούν σε μεγάλη κλίμακα σε δοκιμαστική και

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΜΙΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σχήμα α

εσφαλμένη βάση. Δοκίμασαν και ανέπτυξαν, όχι χωρίς δυσκολία, τις μεταξύ τους σχέσεις καθώς και τις μετά της κυβέρνησης και εργατών σχέσεις τους.

Η Ελληνική βιομηχανία δεν μπορεί να αντιμετωπίσει σήμερα ίδια μακρά περίοδο πειραματισμού εάν πρόκειται να καταλάβει την προσηκούμενη θέση εις την ευρωπαϊκή βιομηχανική κοινότητα, εντός λογικού χρονικού διαστήματος. Εξάλλου μπορεί να επωφεληθεί από την πείρα των άλλων.

Η πολυπλοκότητα της σύγχρονης κοινωνικής διαρθρώσεως καθιστά αναγκαία ορισμένη ρύθμιση των επιχειρήσεων υπό της κυβερνήσεως και πιθανώς τον καθορισμό ενός μέτρου ελέγχου της αναπτύξεως των βιομηχανικών επιχειρήσεων προς αποφυγή ορισμένων από τα σφάλματα του παρελθόντος. Τα μέσα και ο τρόπος της ασκήσεως της κυβερνητικής ρυθμιστικής πολιτικής επί των επιχειρήσεων προϋποθέτουν την σε υψηλό βαθμό κατανόηση όλων των σχετικών προβλημάτων. Οι ρυθμίσεις αυτές καθίστανται εφαρμόσιμες και οικονομικά ωφέλιμες μόνο όταν η κυβέρνηση και η βιομηχανία αποκαταστήσουν μία κατάλληλη σχέση συνεργασίας.

β) Η περιορισμένη ένταση στην οποία, για διάφορους λόγους, το πνεύμα αυτό της συνεργασίας αναπτύχθηκε στην Ελλάδα, φαίνεται ότι αποτελεί μια από τις κυριότερες αδυναμίες ολόκληρου του οικοδομήματος της ελληνικής βιομηχανίας. Εάν δεν ληφθούν γρήγορα δραστήρια μέτρα για την βελτίωση των σχέσεων αυτών η βιομηχανία και μαζί ολόκληρη η Ελληνική οικονομία θα εξακολουθήσουν να αντιμετωπίζουν μεγάλα προβλήματα.

γ) Συστάσεις.

Σε εκείνη την περίοδο ήταν αναγκαίος ο σχηματισμός μιας Ελληνικής Επιτροπής Ειδικών, αποτελούμενη από αντιπροσώπους της Κυβερνήσεως της Βιομηχανίας και των Εργατικών Σωματείων, η οποία θα μελετούσε και θα εκθείαζε τι συνέβαινε στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και θα προέβαινε σε συστάσεις για τα κατάλληλα μέτρα τα οποία θα πρέπει να ληφθούν στην Ελλάδα.

Στο επόμενο στάδιο ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Παραγωγικότητας θα μπορέσει να προσφέρει έναν αριθμό εμπειρογνομόνων για να βοηθήσουν στην εφαρμογή των λεπτομερών συστάσεων στις οποίες θα προέβαινε, πιθανώς, η επιτροπή αυτή.

B. ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΘΕΜΑ.

1) ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ.

α) Βασικές διαπιστώσεις.

Η ανάγκη της συνεργασίας των εργαζομένων με τους βιομηχάνους ή την εκάστοτε διοίκηση είναι αναγκαία για την υγιή εξέλιξη μίας εταιρίας και μιας βιομηχανικής κοινότητας. Δεδομένου μάλιστα ότι σήμερα όλες οι εταιρίες είναι Ελευθερές να αγοράζουν εξίσου αποτελεσματικό τεχνικό εξοπλισμό, το μόνο πραγματικό πλεονέκτημα από άποψη συναγωνισμού για μια εταιρεία θα πηγάζει από την οργάνωση του προσωπικού της. Η εργατική δύναμη καθίσταται από τα σημαντικότερα ενεργητικά στοιχεία μίας εταιρείας.

β) Διατυπώσεις.

Για όλες τις επιχειρήσεις η ανάπτυξη καλών σχέσεων με τους εργαζόμενους αποτελεί έργο της διοίκησης της επιχείρησης.

Στην Ελλάδα, εκτός ορισμένων αξιοσημείωτων εξαιρέσεων, μικρή ή ουδεμία προσοχή φαίνεται να δίνεται στο μεγίστης σημασίας ζήτημα της δημιουργίας των κατάλληλων σχέσεων στον ενδοεπιχειρησιακό χώρο.

Πράγματι η επίδραση του καλού ηθικού των εργαζομένων, τόσο επί του ρυθμού της παραγωγής, όσο και επί της ποιότητας του προϊόντος φαίνεται ότι υποτιμάται αρκετά.

Οι διαπιστώσεις της Επιτροπής εξετάσθηκαν λεπτομερώς από τις παρακάτω απόψεις

- **Εκπαίδευση.** Σε πολύ λίγες μόνο περιπτώσεις καταβλήθηκε συστηματική προσπάθεια εκπαίδευσης και καθοδήγησης των εργαζομένων, και στις περιπτώσεις αυτές όμως τα κέντρα εκπαίδευσης δεν ήταν πάντα επαρκώς εφοδιασμένα και ως εκ τούτου η εκπαίδευση ενδέχεται να ήταν ελλιπής.

Στην περίπτωση αυτή οι νέοι εργαζόμενοι θα έπρεπε να εκπαιδευτούν υπό την άμεση επίβλεψη αρμόδιου εκπαιδευτικού μέχρι ο νεοεκπαιδευόμενος αποκτήσει επαρκή πείρα και γνώση της διαδικασίας της εργασίας.

Η εκπαίδευση δεν πρέπει να περιορίζεται μονάχα στους νέους εργαζόμενους. Καθώς η εταιρία αναπτύσσεται, εμφανίζονται κενά σε μεγαλύτερης ή μικρότερης σημασίας εποπτικές θέσεις, οι οποίες είναι δυνατόν να συμπληρωθούν κατά τον καλύτερο τρόπο από το προσωπικό.

Η διοίκηση της επιχείρησης πρέπει να φροντίζει να επιλέξει τους ενδεχόμενους επόπτες μεταξύ των υπαλλήλων της και να έχει την βεβαιότητα ότι θα ανταποκριθούν στις προσδοκίες της.

Σημαντικά κενά θα καταστεί δυνατόν να καλυφθούν εντός του μικρότερου δυνατού διαστήματος και με την μικρότερη διακοπή της παραγωγής, ενώ συγχρόνως εξασφαλίζεται η αφοσίωση των υπαλλήλων και φιλοπρόοδων εργαζομένων.

- **Ασφάλεια.** Όπως επισημάνθηκε από την Επιτροπή ο παρατηρηθείς βαθμός ασφάλειας των εργαζομένων ήταν κατά πολύ μικρότερος του ελαχίστου ανεκτού και σε πολλές περιπτώσεις οι κίνδυνοι ήταν προφανείς.

- **Συνθήκες εργασίας.** Γενικά στην πλειοψηφία των εργοστασίων οι όροι εργασίας είναι κατώτεροι των παραδεκτών ορίων, γεγονός που μειώνει σοβαρά την παραγωγική ικανότητα.

- **Αμοιβή.** Στις περισσότερες επιχειρήσεις που επισκέφτηκε η Επιτροπή, οι εργαζόμενοι ελάμβαναν το κατώτατο όριο της υπό του νόμου καθορισμένης αμοιβής ή λίγο περισσότερο.

- **Εκτίμηση εργασίας.** Το θέμα αυτό συνδέεται στενά με την αμοιβή και είναι από τα θέματα που πρέπει να μελετηθούν με μεγάλη προσοχή εάν πρόκειται να επιβλέψουμε μια ικανή και ικανοποιούμενη εργατική τάξη.

- **Ενημέρωση.** Η σημασία που έχει στην βιομηχανία η ενημέρωση των εργαζομένων δεν έχει ακόμα εκτιμηθεί στην Ελλάδα. Η εταιρία η οποία απασχολεί έναν άνθρωπο είναι η πηγή του "ψωμιού του" και είναι εντελώς ανεδαφικό να υποστηρίζεται ότι αυτός δεν ενδιαφέρεται για τα σχέδια, τα προβλήματα και τα επιτεύγματά της.

- **Διοίκηση.** Προκειμένου να επιτευχθούν οι όροι εκείνοι στις σχέσεις εργαζόμενου και βιομηχάνου που θα επιφέρουν βελτίωση στην παραγωγικότητα και την απόδοση της επιχείρησης θα πρέπει να υπάρχει ένα πρόσωπο που να συντονίζει τις απόψεις των δύο αυτών και να φροντίζει για τα αμοιβαία συμφέροντά τους.

Είναι γνωστό σε όλους ότι όταν οι εργαζόμενοι αποκτήσουν την πεποίθηση ότι οι εργοδότες ενδιαφέρονται για την ευημερία τους και ότι η εργασία που εκτελούν είναι σημαντική, καθώς επίσης ότι κατέχουν αξιοπρεπή θέση στην βιομηχανία και η αμοιβή τους είναι ανάλογη με την εργασία που εκτελούν, αναπτύσσουν κατά πολύ την παραγωγικότητά τους και κατά συνέπεια ενισχύουν την οικονομία ως σύνολο.

Η διοίκηση όλων σχεδόν των μικρότερων επιχειρήσεων αποτελεί ουσιαστικά μία ομαδική προσπάθεια. Μόνο αυτές οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ένα τέτοιο επιτελείο με αντιπροσωπευτικό κύρος και ορθή γραμμή ευθύνης μπορεί να ελπίζει σε επιτυχή ανάπτυξη. Με μια κατάλληλη οργάνωση τα ανώτερα στελέχη ασκούν έλεγχο σε όλη τη δραστηριότητα της επιχείρησης με ελάχιστο αριθμό εκθέσεων και στατιστικών.

Μόνο με αυτές τις συνθήκες, απελευθερωμένα από το νόμο των λεπτομερειών, τα ανώτερα στελέχη μπορούν να αφιερώσουν αρκετό χρόνο και προσοχή στον καθορισμό και στην εφαρμογή της πολιτικής της εταιρίας. Οι βασικές αυτές αρχές πρέπει να εφαρμοσθούν στην διοίκηση πολλών Ελληνικών Εταιριών.

Συνήθως όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται από ένα πρόσωπο το οποίο έχει όλη την ευθύνη. Συνέπεια αυτού, όταν απουσιάζει, δεν δύναται να ληφθεί καμία απόφαση. Το πρόσωπο αυτό με αυτό τον τρόπο υπερασχολείται καθιστάμενο λιγότερο αποδοτικό, ενώ οι υφιστάμενοί του απηλλαγμένοι ευθυνών, αποθαρρύνονται και δυσαρεστούνται.

2.3 ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ - ΒΙΟΤΕΧΝΕΣ

Η διάκριση μεταξύ βιοτεχνών και βιομηχάνων γίνεται στην Ελλάδα μάλλον κατά αυθαίρετο τρόπο. Μια απόπειρα καθορισμού αυτών έγινε το 1934 με τον νόμο 6364 και αργότερα για ειδικές περιπτώσεις έγινε με νόμο 551/1939.

Προτιμάται όμως πρακτικά να θεωρείται σαν βάση του καθορισμού κάποιου σαν βιοτέχνη το ποσοστό της εργασίας που εκτελείται απο μηχανοκίνητα μέσα. Ανώτερο όριο αυτής της εργασίας ορίζει για τον Έλληνα Βιοτέχνη το ποσοστό 15%.

Κατά τους υπολογισμούς του Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου Αθηνών ασχολούνται στην Ελλάδα περίπου 150.000 Άτομα απο τα οποία 15.000 στην Αθήνα και 7.000 στον Πειραιά.

Στις διεκδικήσεις των Ελλήνων Βιοτεχνών είναι:

- Να απαγορευθεί η εισαγωγή Βιοτεχνικών προϊόντων απο το Εξωτερικό, τα οποία παράγονται απο την Ελληνική Βιοτεχνία σε αφθονία.
- Να αφεθεί ελεύθερη η εισαγωγή των αναγκαίων για την Ελληνική Βιοτεχνία πρώτων υλών.

Να καθορισθεί ποσοστό κατανομής των πρώτων υλών μεταξύ βιομηχανίας και βιοτεχνίας ανάλογα με τις παρούσες ανάγκες της χώρας.

Πρέπει εδώ να σημειώσουμε ότι υπήρχε άνισος συναγωνισμός μεταξύ Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας διότι η τελευταία ήταν απηλαγμένη απο διάφορες φορολογίες ενώ πλήρωναν μόνο το μισό του 11% του φόρου κύκλου εργασιών (Φ.Κ.Ε). Συναγωνισμός υπήρχε κυρίως στους εξής κλάδους: σαπωνοποιίας, κλωστουφανοτουργίας, ζαχαρωδών και αμυλωδών προϊόντων, βιομηχανία ξύλου, βυρσοδεψία, βερνικοχρωμάτων κ.λ.π.

Απο το Βιομηχανικό Επιμελητήριο Αθηνών έγινε δυνατόν να εκτιμηθεί απο τους αρμόδιους η συμβολή της Ελληνικής Βιοτεχνίας στην Εθνική Οικονομία και να εγκριθεί κατά τον Ιούλιο του 1950 η ενίσχυση των Ελλήνων Βιοτεχνών με δάνειο 40 δις.

Αυτοτελή Βιομηχανικά Επιμελητήρια υπάρχουν κατά το 1950 στις πόλεις: Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη. Μικτά και Επαγγελματικά Βιοτεχνικά Επιμελητήρια στο Βόλο, Πάτρα, Κέρκυρα, Ιωάννινα, Καλαμάτα, Σύρο, Ηράκλειο, Κομοτηνή, Καβάλα, Κοζάνη, Αγρίνιο, Μυτιλήνη, Σάμο, Ναύπλιο και Χίο.

Τα βιοτεχνικά συμφέροντα εξυπηρετούνται απο ειδικά τμήματα εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων στις πόλεις: Τρίπολη - Πύργο - Εδεσσα - Φλώρινα - Δράμα - Αλεξανδρούπολη - Αργοστόλι - Χαλκίδα - Καστοριά και απο περιφερειακά τμήματα εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων στις πόλεις: Γύθειο - Κόρινθο - Τρίκαλα - Ξάνθη - Λευκάδα - Ρέθυμνο και Χανιά.

2.4 ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ - ΔΙΑΝΟΜΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Το μεγαλύτερο μέρος της Ελληνικής Βιομηχανίας κατά την προπολεμική εποχή είχε την ευχέρεια να εισάγει πρώτες ύλες και λοιπά υλικά τα οποία εξοφλούσε της μετρητοίς έναντι φορτωτικών εγγράφων και όχι με άνοιγμα πιστώσεων. Στις ελάχιστες περιπτώσεις ανοίγματος πιστώσεων δε δεν καταβαλλόταν κανένα ποσό πριν απο την άφιξη των πρώτων υλών. Στην μεταπολεμική όμως εποχή τα πράγματα άλλαξαν. **Πρώτων** όλοι οι βιομήχανοι υποχρεούνταν να καταβάλουν το ολόκληρο το "μπονς" προκειμένου ανοίγματος πιστώσεων και να περάσουν 30 ημέρες μεταξύ εκδόσεως της άδειας εισαγωγής και του ανοίγματος των πιστώσεων. **Δεύτερον** οι εισαγωγές με πληρωμή έναντι φορτωτικών εγγράφων απαγορεύθηκαν με αποτέλεσμα να αυξηθεί το κόστος των εισαγωγών κατά την αναλογία των εξόδων ανοίγματος των πιστώσεων που ανέρχονται τουλάχιστον στο 5%. Αυτό το τελευταίο μέτρο πιθανόν να εκδόθηκε λόγω φόβου για νέο πληθωρισμό. Η δικαιολογία όμως αυτή μπορεί να ευσταθεί και εν μέρει μόνο, για τους εμπόρους στην περίπτωση ρευστοποίησης των αποθεμάτων, μα όχι και για την βιομηχανία της οποίας η παραγωγή είναι συνεχής και δεν σχηματίζεται κενό μεταξύ της διαθέσεων της παραγωγής και της αφίξεως των πρώτων υλών.

Γενικά έχουμε να παρατηρήσουμε ότι η εγχώρια ζήτηση υπερέβαινε πάντοτε τον εφοδιασμό, ενώ ταυτόχρονα σημαντικές διατιμήσεις προστάτευαν την εγχώρια βιομηχανία. Σαν αποτέλεσμα ήταν ότι το έργο του πωλητή βρισκόταν και πριν και μετά τον πόλεμο σε βρεφική ηλικία. Οι βιομηχανίες δεν είχαν ανάγκες για προώθηση των προϊόντων τους με ειδικούς τρόπους καθότι δεν υπήρχε ανταγωνισμός απο άλλες ομοειδείς επιχειρήσεις αλλά όλες μαζί μόλις που μπορούσαν να καλύψουν τις ανάγκες του ελληνικού λαού.

Μόνο με μέσα αύξησης της εκβιομηχάνισης ο εφοδιασμός θα υπερέβαινε την ζήτηση και θα δημιουργούσε ευρύτερες αγορές με βελτιωμένη την τεχνική των πωλήσεων, με τιμές αλλατωμένες, και πιθανόν με προώθηση των εξαγωγών. Οι συζητήσεις για μια Ελεύθερη Ευρωπαϊκή αγορά καθιστούσαν τούτο περισσότερο ακόμη επιτακτικό.

Συμπερασματικά σημειώνουμε ότι όλες εκείνες οι λειτουργίες που συμβάλουν στην σωστή εισαγωγή ενός προϊόντος στην αγορά απουσιάζουν παντελώς απο την ελληνική πραγματικότητα κατά τα έτη '40 - '50. Η Ελληνική Βιομηχανία βρίσκεται στο στάδιο εκείνο που ψάχνει να βρει τρόπους επιβίωσης και ανάπτυξης.

2.5 ΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ.

Οι βαθμοί επιτυχίας του ζητήματος τούτου στην Ελλάδα είναι πολλοί και διάφοροι. Οι βιομήχανοι παραπονούνται συνεχώς για την στενότητα του κεφαλαίου κινήσεως. Σε πολλές περιπτώσεις τα κεφάλαια τα οποία παραμένουν δεσμευμένα σε αποθέματα φαίνεται ότι είναι χωρίς λόγο μεγάλα. Σε άλλες περιπτώσεις η παραγωγική ικανότητα χάνεται απο το αναγόραστο των ειδών.

Στοιχειώσεις για την ομαλή εξέλιξη των εργασιών είναι η δημιουργία ενός τμήματος καλώς οργανωμένης αγοράς και κατάλληλου ελέγχου των απογραφών. Η καλή οργάνωση των αγορών και οι απογραφικές λειτουργίες εκτιμώνται βεβαίως περισσότερο όταν οι προμήθειες είναι δυσχερείς.

Σε ένα εργοστάσιο παρατηρήθηκε ότι ο όγκος των απορριμμάτων και του άχρηστου εξοπλισμού ήταν τόσος ώστε να μπορεί να αποδώσει σημαντικά ποσά στην αγορά μετάλλων. Εκτός απο αυτό η διάθεσή τους θα απελευθέρωνε σημαντικό χώρο και θα βοηθούσε ουσιαστικά στην λύση του προβλήματος της οικονομίας χώρου.

Σε ένα άλλο εργοστάσιο λόγω κακού προγραμματισμού κατά πάσα πιθανότητα ήταν αποθηκευμένες ποσότητες υλικών για τρία ή τέσσερα χρόνια.

Σε άλλες πάλι περιπτώσεις αγοράζονταν εξοπλισμός πολύπλοκος και πολύ πιο ογκώδης απο αυτόν που πραγματικά χρειαζόταν για την παραγωγή των προϊόντων πράγμα που δημιουργούσε αρκετά προβλήματα χωρίς να αυξάνεται το κέρδος και η παραγωγικότητα της εταιρείας.

Σε τελευταία ανάλυση μία επιχείρηση μπορεί να επιζήσει και να ευημερήσει μόνο με τις προσπάθειες που η ίδια καταβάλει και το ίδιο ακριβώς ισχύει και για την βιομηχανία ως σύνολο.

Συμπερασματικά καταλήγουμε ότι υπήρχε σημαντικό πρόβλημα στις αγορές των βιομηχανιών και στην αποθήκευση "stock" προϊόντων της. Διότι έλλειπε ο λεπτομερής έλεγχος που θα έδινε στοιχεία για τις πραγματικές ανάγκες μιας εκάστοτε βιομηχανίας σε πρώτες ύλες προς παραγωγή βάση αποθεμάτων, και ο προγραμματισμός που θα οδηγούσε στην αγορά των υλών - μηχανημάτων που χρειαζόνταν χωρίς υπερβολές και περιττά έξοδα.

2.6 ΟΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΔΙΑΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

Παρεμβαίνοντας η Πολιτεία στην ρύθμιση των σχέσεων οι οποίες πηγάζουν απο την σύναψη της σύμβασης εργασίας μεταξύ εργοδότη και μισθωτού επεδίωξε την προστασία του ασθενέστερου εκ των συμβαλλομένων, στα δικαιώματα τα οποία του παρείχε η σύμβαση, αλλά κανένας δεν ήταν σε θέση να διεκδικήσει. Η ίδια η Πολιτεία παρενέβη προστατευτικά υπέρ του εργαζομένου στο δικαίωμά του να αμείβεται για την παρεχόμενη εργασία.

Ιδιαίτερη μέριμνα έλαβε η Πολιτεία για τους στρατευόμενους μισθωτούς με την Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Οι προσπάθειες αυτές όμως περί συλλογικών συμβάσεων παρέμειναν απλά θεωρητικές επιδιώξεις και μόνο προς το τέλος του 1935 με τον αναγκαστικό νόμο της (1)16/21 Νοεμβρίου "περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας", θεμελιώθηκε νομοθετικά στην Ελλάδα ο θεσμός αυτών των συμβάσεων.

Ο βασικός αυτός νόμος καθιέρωσε τον προαιρετικό καθορισμό των όρων της Συλλογικής Σύμβασης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ως ίσον προς ίσους, χωρίς καμία επέμβαση της Πολιτείας. Επακολούθησε όμως ο αναγκαστικός νόμος 99/1936 "περί κυρώσεως των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας" κ.λ.π, ο οποίος προσέδωσε νομοθετική ισχύ σε κάποιες συλλογικές συμβάσεις τις οποίες επεξέτεινε σε οργανώσεις εργαζομένων μη συμβληθεισών. Καθιέρωσε τις αναγκαστικές συλλογικές συμβάσεις, αποβάλλοντας απο αυτές τον πραγματικό χαρακτήρα των Συλλογικών Συμβάσεων, σαν συμβάσεις εξαρτωμένων απο την αμοιβαία συναίνεση των συμβαλλομένων.

Περιβάλλοντας όμως η Πολιτεία τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας με νομοθετική ισχύ προσέδωσε πανηγυρικό χαρακτήρα δημόσιας τάξεως στον τομέα αυτό του Δικαίου.

Η σύναψη των συλλογικών συμβάσεων καταρτίζεται μεταξύ ενός ή περισσοτέρων εργοδοτών ή μεταξύ μίας ή περισσοτέρων εργοδοτικών οργανώσεων αφενός, και μιας ή περισσοτέρων οργανώσεων μισθωτών αφετέρου.

Εξάλλου δεν συνομολογείται η παροχή ή αντιπαροχή κάποιου αλλά διαγράφονται τα πλαίσια και οι όροι υπό τους οποίους οι συμβαλλόμενοι υποχρεούνται να συνάπτουν και να εκτελούν τις ατομικές συμβάσεις εργασίας.

(1) βλέπε Παράρτημα Γ

Οι όροι αυτοί οι οποίοι σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να επιστρατεύονται προς τις διατάξεις της Δημόσιας Τάξης εργατικών ή άλλων νόμων μπορούν να αναφέρονται στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της εργασίας, να ρυθμίζουν τα της υπηρεσιακής ιεραρχίας και εσωτερικής πειθαρχίας της επιχείρησης, τα της υποβολής προστίμων ή κρατήσεων επί των μισθών, τα των ωρών εργασίας και αναπαύσεως.

Μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν οιωνοί επαγγελματικής κατοχυρώσεως σε αυτούς που ανήκουν στις συμβαλλόμενες εργατικές οργανώσεις για την αποκλειστική πρόληψη αυτών από τους εργοδότες, κυρίως δε να καθορίζουν κατώτατο όριο μισθού ή ημερομισθίου.

Η σύναψη συλλογικών συμβάσεων βρήκε εφαρμογή κατά την περίοδο του δικτατορικού καθεστώτος της 4ης Αυγούστου. Κατά της Κατοχή όμως και μέχρι τον Οκτώβρη του 1947 ελάχιστες συλλογικές συμβάσεις έγιναν όλες δε σχεδόν αναφέρονταν σε όρους εργασίας του ειδικού επαγγέλματος και καμία δεν περιλάμβανε διατάξεις οικονομικού περιεχομένου. Το Νοέμβριο του 1947 όμως υπογράφηκαν οι Εθνικές Συλλογικές Συμβάσεις και καταργήθηκε ο αναγκαστικός νόμος 28/1944 που επέβαλε σύστημα εξουσιαστικό για την Διοίκηση του καθορισμού των αποδοχών των μισθωτών. Με τις Εθνικές Συλλογικές Συμβάσεις αναπροσαρμόστηκαν τα προπολεμικά καθορισμένα κατώτατα όρια μισθών και ημερομισθίων και συνάφθηκαν πολλές νέες Κλαδικές Συλλογικές Συμβάσεις.

A. ΜΙΣΘΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1948 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Γενικότερα για τους μισθούς και τα ημερομίσθια στην Ελλάδα του 1948 έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

Υπάρχει μεγάλη ποικιλία στα επίπεδα των ημερομισθίων των διαφόρων κλάδων της βιομηχανίας για την ίδια ποιότητα της εργασίας και αυτό εξαρτάται από την ευημερία ή όχι του κλάδου. Το ίδιο όμως μπορούμε να πούμε και για τα εργοστάσια του ιδίου του βιομηχανικού κλάδου. Τα εργοστάσια που είχαν καλύτερη γεωγραφική θέση, καλύτερη οργάνωση και διοίκηση, καλύτερες συντηρηθείσες εγκαταστάσεις κ.λ.π, είχαν ανώτερο επίπεδο ημερομισθίων.

Σε κάθε εργοστάσιο υπήρχε ένα ποσοστό εργατών - το οποίο επίσης κυμαίνεται από κλάδο σε κλάδο και από εργοστάσιο σε εργοστάσιο - που ελάμβανε μόνο το κατώτατο όριο των ημερομισθίων που προβλεπόταν από της Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας του Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1947. Ενώ ένα άλλο ποσοστό εργατών λάμβανε ημερομίσθια ανώτερα του 30% και πλέον των καθορισμένων ελαχίστων ορίων. Αυτό οφείλεται κυρίως στους εξής λόγους:

- Σε λόγους που οφείλονται στις ίδιες της Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας του Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1947, καθότι η βάση η οποία λήφθηκε υπ' όψιν για την αναπροσαρμογή των ημερομισθίων δεν είναι κοινή για όλους τους εργάτες, αλλά διαφέρει ανάλογα με την ειδική προπολεμική συλλογική σύμβαση στην οποία υπάγεται ο κάθε ένας εργάτης. Κάποιες δε από εκείνες τις συλλογικές συμβάσεις υπογράφηκαν το 1936 και άλλες το 1940 ενώ τα ελάχιστα όρια ημερομισθίων των παλαιότερων συμβάσεων είναι κατώτερα των νεωτέρων. Η ανισότητα όμως αυτή μεταξύ των ημερομισθίων δεν επέτρεπε στον βιομήχανο να οργανώσει ιεραρχικά το προσωπικό του.

- Σε καθαρώς ιεραρχικούς λόγους, καθότι τα ημερομίσθια αυξήθηκαν ανάλογα με την επιδειχθείσα ικανότητα, την ευθύνη, τον χρόνο υπηρεσίας κ.λ.π

- Στην επιδειχθείσα από τον εργάτη επιμέλεια, άσχετα προς την αύξηση ή όχι της παραγωγής σε σύγκριση με αυτή του Οκτωβρίου του 1947.

Γενικά οι αυξήσεις των ημερομισθίων πέραν των κατωτάτων ορίων που προέβλεπαν οι Σ.Σ.Ε Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 1947, ουδόλως οφείλονταν στη αυξημένη έναντι του Οκτωβρίου 1947 παραγωγή. Το αντίθετο μάλιστα, ενώ ο μέσος όρος αυξήσεως των ημερομισθίων ήταν περίπου 10% - 15% η παραγωγή ακολούθησε την εξής πορεία:

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΟΥ	1947	63%
"	"	ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ "	69%
"	"	ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ "	67%
"	"	ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ "	67%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΜΑΙΟΥ	1948	62%
"	"	ΙΟΥΝΙΟΥ "	57%
"	"	ΙΟΥΛΙΟΥ "	57%

Η Ελάττωση όμως αυτή είναι άσχετη προς την εργασία και οφείλεται σε λόγους οικονομικούς.

- Κάθε αύξηση του κατώτατου ορίου που προέβλεπαν οι Σ.Σ.Ε του 1947, συνεπαγόταν αμέσως τη αύξηση ολόκληρης της κλίμακας των ημερομισθίων, προκειμένου να δατηριθεί η πειθαρχία και η προς την εργασία έφεση των εργατών. Αυτή η αναπροσαρμογή των ημερομισθίων ήταν ακόμα πιο αναγκαία στις βιομηχανίες που η παραγωγή ήταν κατά τεμάχια.

- Δεδομένου ότι τα ημερομίσθια αντιστοιχούσαν προς το 33% των τιμών πωλήσεως των βιομηχανικών προϊόντων, μια 10% αύξηση των βασικών ημερομισθίων θα επέφερε αύξηση κατά 3.3% στην τιμή πώλησης. Το ποσοστό όμως αυτό δεν μπορούσε με κανένα τρόπο να αφαιρεθεί απο τα κέρδη διότι η βιομηχανία στο σύνολό της δεν ήταν κερδοφόρα. Εάν επιβαλλόταν λοιπόν γενική αύξηση των ημερομισθίων οι περισσότερες των βιομηχανιών δεν θα ήταν δυνατό να ευσταθήσουν οικονομικά.

- Ούτε η κατανάλωση θα μπορούσε να καταβάλει ευχερών οποιαδήποτε αύξηση, διότι γενικώς η προσφορά εγχωρίων βιομηχανικών προϊόντων ήταν μεγαλύτερη της ζητήσεως. Σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος μόνο το 18% του εισοδήματος της μέσης ελληνικής οικογένειας δαπανούνταν σε εγχώρια βιομηχανικά προϊόντα και αυτό οφειλόταν στο υψηλό κόστος των τροφίμων. Η αύξηση των τιμών των τροφίμων είχε σαν αποτέλεσμα την μείωση τη ικανότητας του πληθυσμού προς απορρόφηση βιομηχανικών προϊόντων. Απο την σύγκριση 82% προς 18% των δαπανών της μέσης οικογενείας προκύπτει ότι τα βιομηχανικά προϊόντα θα απεροφούνταν ευκολότερα αν υποβιβάζονταν οι τιμές των τροφίμων, παρά οι τιμές αυτών των ίδιων των βιομηχανικών προϊόντων.

2.7 Η ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ.

Ο Σ.Ε.Β έκανε συνεχείς προσπάθειες για την βελτίωση της φορολογικής νομοθεσίας οι οποίες τελικά καρποφόρησαν και οδήγησαν στην εγκατάλειψη των αυτοματισμών και στην επιβολή υγιέστερων φορολογικών και φοροτεχνικών βάσεων.

Στις αρχές του 1946 πολλοί κλάδοι της Βιομηχανίας πραγματοποιούσαν κέρδη τα οποία όμως λόγω υψηλών συντελεστών φορολογίας και προεισπράξεως δεν μπορούσαν να διατεθούν σαν νέο κεφάλαιο στην βιομηχανία.

Η προεισπραξη του φόρου της Δ' κατηγορίας των καθαρών προσόδων κατά την διαδικασία του Ν.Δ 53/1946 οδήγησε τις βιομηχανίες σε αναπότρεπτη φθορά και μείωση της δραστηριότητας τους. Αυτή παρατάθηκε μέχρι της 30 Ιουνίου 1949 αλλά απο την πλευρά των Βιομηχάνων υπήρχε η ελπίδα ότι θα αντικατασταθεί με την φορολογία των καθαρών προσόδων. Στην κατεύθυνση αυτή οδηγούσαν δυο σπουδαία νομοθετήματα του 1948.

1. το Ν.Δ 578 "περί συγκεντρώσεως φορολογικών στοιχείων", που αποσκοπούσε στην συναγωγή γενικών κατά το μάλλον ή το ήττον χρήσιμων στοιχείων αναφερόμενων στην παρακολούθηση της κινήσεως και της κυκλοφορίας των αγαθών απο των πηγών τους και μέχρι της καταναλώσεώς τους.

Προκειμένου όμως να επιτευχθεί μια δίκαιη φορολογία της προσόδου των βιομηχανικών επιχειρήσεων θα έπρεπε να προηγηθεί η υποχρεωτική αναπροσαρμογή των στοιχείων των ισολογισμών κάθε μιας απο αυτές, οι οποίες λόγω της συνεχούς υποτιμήσεως της δραχμής εμφάνιζαν εικονικά κέρδη στους ισολογισμούς τους.

2. Το Β.Δ της 7ης Ιουλίου 1948 "περί νέας προσαρμογής των ισολογισμών καθιέρωσε νέους συντελεστές προσαρμογής των ισολογισμών που ανταποκρίνονταν στην οικονομική πραγματικότητα της εποχής.

Αξιόλογες μεταβολές έχουμε στην φορολογία του κύκλου εργασιών (Φ.Κ.Ε). Με το Ν.Δ 631/1938 ορίσθηκε ότι εκπίπτει απο τις εις τον Φ.Κ.Ε υποκείμενες ακαθάριστες εισπράξεις η αξία της πρώτης ύλης η οποία αποδεδειγμένα υποβλήθηκε σε φόρο κατά την εισαγωγή της απο την αλλοδαπή, και όταν δεν συμπίπτουν τα πρόσωπα του εισαγωγές και του βιομηχάνου. Έτσι αποφεύγεται η διπλή φορολογία.

Η εμμονή όμως του νέου νόμου στον διαχωρισμό της βιομηχανίας και βιοτεχνίας, έστω υπό την μορφή μικρής και μεγάλης βιομηχανίας, με κύρια συνέπεια την απαλλαγή κάθε μικρής επιχείρησης απο τον φόρο εργασιών, όχι μόνο τυγχάνει αδικαιολόγητος επειδή διατηρούσε διαχωρισμό που δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα ενώ ευνοούσε τον αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ ομοειδών

επιχειρήσεων, αλλά και περιορίζει άσκοπα τις δημόσιες εισπράξεις. Απεναντίας επιτυχής είναι η νέα διαδικασία εκτιμήσεως της φορολογητέας δια του Φ.Κ.Ε αξίας των εισαγομένων κατά τρόπο που αναιρεί την αυθαιρεσία των τελωνειακών αρχών και τις ατέρμονες αμφισβητήσεις.

Αλλά η συνεχιζόμενη βαρεία φορολογία του μικρού και του μέσου εισοδήματος, παρεμποδίζει σε μεγάλο βαθμό την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και αποκλείει την αποταμίευση.

Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο Ελλήνων Βιομηχάνων πρότείνει την καθιέρωση προοδευτικής φορολογίας του εισοδήματος για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης και οικονομικής σκοπιμότητας υπό την προϋπόθεση όμως ότι θα εδραιωθεί επί υγιών δημοσιονομικών βάσεων. Η απαλλαγή των κατώτερων εισοδημάτων απο πάσης φύσεως φορολογίας, αναλυτικής και συνθετικής, και η απαλλαγή των μέσων εισοδημάτων απο την συνθετική, περαιτέρω δε η επιβολή στα μεγάλα εισοδήματα προοδευτικού φόρου κατά κλιμάκια λογικά, που δεν θα ανακόπτουν την επιχειρηματικότητα, θα πρέπει να αποτελέσουν τις κατευθυντήριες γραμμές της νέας φορολογίας του εισοδήματος, η οποία πρέπει να αντικαταστήσει το γρηγορότερο τα κρατούντα φορολογικά συστήματα.

2.8 ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Κατά την Κατοχή έχουμε σοβαρή μείωση του Εθνικού Εισοδήματος (υπολογίζεται σε 38.060 εκατομμύρια δρχ αγοραστικής δύναμης 1938 δηλαδή κατά 43%). Η μείωση του Εθνικού Εισοδήματος δεν έχει σχέση με την προπολεμική περίοδο, εξακολούθησε και μετά την απελευθέρωση, επειδή δεν κατέστη δυνατή η ανασυγκρότηση της οικονομίας της χώρας, λόγω της εσωτερικής ανώμαλης κατάστασης.

Έτσι το 1947 το Εθνικό Εισόδημα υπολογίσθηκε απο Επιτροπή σε 9.111.216 εκατομμύρια δρχ., αλλά αγοραστικής δύναμης μόνο 45.262 προπολεμικών δραχμών, μη συμπεριλαμβανομένης της Δωδεκανήσου.

Η κατανομή του Εθνικού Εισοδήματος μας φανερώνει την σημασία των διαφόρων παραγωγικών κλάδων στην χώρα μας και ακόμα την σημερινή τους κατάσταση (δεν έχει σχέση με την προπολεμική) όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

ΕΜΦΑΙΝΩΝ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1947 ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΤΟΣ 1938

<i>ΕΓΧΩΡΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ</i>	1938		1947	
	ΔΙΣ ΔΡΧ	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΔΙΣ ΔΡΧ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ	25.4	31.5	37.9	41.5
ΔΑΣΕ ΚΑΙ ΘΗΡΑ	1.5	2.0	120.0	1.3
ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ-ΛΑΤΟΜΕΙΑ-ΑΛΥΚΕΣ	0.7	0.9	38.0	0.4
ΑΛΙΕΙΑ, ΣΠΟΓΓΑΛΙΕΙΑ	0.6	0.8	68.0	0.8
ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΕΣ & ΑΓΡΟΤ. ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ	3.5	4.9	525.0	5.8
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	7.5	10.4	1265.0	13.8
ΟΙΚΟΔΟΜΕΣ & ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ	1.8	2.4	141.0	1.6
ΧΕΡΣΑΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	2.7	3.4	397.0	4.4
ΘΑΛΑΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦ. & ΕΚΦΟΡΤΟΤΙΚΑ	1.1	1.4	123.0	1.4
ΤΑΧ/ΜΙΑ-ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΙ-ΤΗΛΕΦΩΝΑ	0.3	1.4	55.0	0.6
ΕΜΠΟΡΙΟ	8.0	11.1	910.0	9.9
ΠΙΣΤΗ	2.3	3.2	168.0	1.8
ΕΝΟΙΚΙΑ	3.8	5.2	11.0	0.1
ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	4.0	5.6	797.0	8.8
ΕΛΕΥΘΕΡΑ & ΑΛΛΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ	3.9	5.3	550.0	6.0
<i>ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΕΞ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ</i>				
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ - ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ	3.2	4.4	92.0	1.0
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ	1.3	1.8	62.0	0.7
ΑΠΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΣΤΗΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗ	1.1	1.5	2.0	---
<i>ΚΑΤΑΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΛΛΟΔΑΠΗ</i>				
ΤΟΚΟΙ & ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ	0.5	0.7	2.0	---
ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ	0.2	0.2	6.0	0.1
ΚΑΘΑΡΟ ΕΘΝΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	72.3	100.0	9111.0	100.0

Απο τον παραπάνω πίνακα καταλαβαίνουμε ότι:

1) Η γεωργία και η Κτηνοτροφία αποτελούν πάντοτε την βάση του Εθνικού Εισοδήματος στην Ελλάδα. Παρουσιάζοντας μάλιστα και αύξηση μεταπολεμικά σε σχέση με τους άλλους κλάδους, αν και το πραγματικό εισόδημα τους μειώθηκε.

2) Η Βιομηχανική παραγωγή παρουσιάζει αύξηση και σχετικά με την αύξηση της τιμής των βιομηχανικών ειδών υπολείπεται σημαντικά τις προπολεμικές.

3) Σχετική αύξηση παρουσιάζουν τα καταναλωτικά εισοδήματα, δηλαδή Δημόσιες και άλλες Υπηρεσίες καθώς και τα ελεύθερα επαγγέλματα.

4) Σοβαρή κάμψη παρουσιάζουν τα κέρδη των Κεφαλαίων: Ενοίκια (εξαιτίας του ενοικιοστασίου και του ότι τα τελευταία χρόνια δεν γινόταν επισκευή κτιρίων) και Πίστης (εξαιτίας του ότι εξανεμίσθηκαν οι καταθέσεις των Τραπεζών κατά τον πόλεμο)

5) Τέλος όλη η δυσμενής κατάσταση της χώρας επέδρασε αρνητικά στο εμπόριο, αφενός είχαμε μείωση της αγοραστικής δύναμης του κοινού, αφετέρου μείωση της ανοικοδομητικής κίνησης (μείωση επενδύσεων).

Αν υπολογίσουμε το Εθνικό Εισόδημα βάσει του Τιμαρίθμου της Λιανικής Πώλησης προς εύρεση της αγοραστικής του αξίας έχουμε (1938 = 1 και 1947 = 201,3). Για μεν το 1938 σύνολο = 72,342 εκατομμύρια δραχμές. Για δε το 1947 σύνολο = 45,262 εκατομμύρια δραχμές δηλαδή μείωση 37,4%. Ο αριθμός αυτός δεν μπορεί να χρησιμεύσει για διεθνείς συγκρίσεις ούτε μετατρεπόμενο σε δολάρια ανεξάρτητα από τους διάφορους τρόπους υπολογισμού του Εθνικού Εισοδήματος κάθε χώρας και της διαφορετικής συνθέσεως των περιλαμβανομένων σε αυτών στοιχείων ανάλογα με το οικονομικό στάδιο της κοινωνικής ζωής:

A) Διότι η αγοραστική αξία του δολαρίου διακυμάνθηκε σοβαρά από την προπολεμική εποχή μέχρι σήμερα, οπότε αυτή μειώθηκε περίπου στο μισό.

B) Γιατί υπάρχει ασυμφωνία μεταξύ επίσημης τιμής του συναλλάγματος και της τιμής του στην ελεύθερη αγορά.

Γ) Τέλος μεταβλήθηκαν και οι όροι της συναλλαγής (δασμοί προστασίας εγχώριας παραγωγής κ.λ.π.)

Το κατά κεφαλήν εισόδημα ανέρχεται για το 1938 σε 90,4 δολάρια και για το 1947 σε 52,8 δολάρια δηλαδή μείωση κατά 37,6 δολάρια. Επομένως μείωση του Εθνικού Εισοδήματος κατά την δεκαετία 1938 - 1947 ανέρχεται όσον αφορά το συνολικό μέγεθος σε δολάρια στο 37,4% και το κατά κεφαλήν εισόδημα σε 41,6 δολάρια .

Δεδομένου ότι εν τω μεταξύ υπολογίζεται ότι ο πληθυσμός της χώρας αυξήθηκε από 7.108.800 κατοίκους, σε 7.600.000 περίπου (εκτός από τα Δωδεκάνησα).

Το εθνικό μας εισόδημα, στην προπολεμική εποχή ταυτίζεται σχεδόν με το εισόδημα των άλλων Βαλκανικών χωρών. Αλλά υπολείπεται πολύ του εθνικού εισοδηματία των βιομηχανικών χωρών της Δυτικής Ευρώπης και ακόμα περισσότερο των Η.Π.Α.

Όσον αφορά την κατανομή του ετήσιου εισοδήματος υπολογίστηκε ότι προπολεμικά (1939) :

630.208	οικογένειες είχαν εισόδημα μέχρι	20.000
632.768	“ “ “ “	40.000
271.404	“ “ “ “	80.000
66.897	“ “ “ “	140.000
31.173	“ “ “ “	280.000
6.048	“ “ “ “	500.000
2.602	“ “ “ “	1.000.000
900	“ “ “ “	1.000.000

Αυτή η μεγάλη διαφορά παρατηρείται και μεταπολεμικά (1947), όπως φαίνεται παρακάτω:

675.633	οικογένειες είχαν εισόδημα μέχρι	2.165.778
676.157	“ “ “ “	4.573.247
287.805	“ “ “ “	7.281.030
71.951	“ “ “ “	13.960.512
33.247	“ “ “ “	23.571.413
7.316	“ “ “ “	39.453.728
2.894	“ “ “ “	71.389.216
1.053	“ “ “ “	194.134.400

Η διαφορά συνίσταται στο ότι οι φτωχότερες οικογένειες αποτελούνται κατά μέσο όρο από 4,5 άτομα και οι μεγάλες από 4,1 άτομα, οι δε πλουσιότερες από 3,8 άτομα κάθε μία. Πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι οι αγρότες αποτελούν το 62,86% του πληθυσμού και λαμβάνουν μόνο το 44,1% του εθνικού εισοδήματος. Οι μισθωτοί αποτελούν το 23% του πληθυσμού και λαμβάνουν το 31,8% του εθνικού εισοδήματος. Οι ελεύθεροι επαγγελματίες με ανάλογο πληθωρισμό, το 1,17% απολαμβάνει τα 2,30% του εθνικού εισοδήματος και οι διάφοροι επιχειρηματίες (βιομήχανοι, βιοτέχνες, έμποροι κ.τ.λ) είναι το 12,97% του πληθυσμού και καρπώνονται το 21,71% του εθνικού εισοδήματος.

Η μεγάλη πρόοδος της ελληνικής βιομηχανίας κατά την τελευταία δεκαετία προ του Δεύτερου Παγκοσμίου Πολέμου, οφείλεται κυρίως στους κατά την περίοδο αυτή, απαγορευτικούς δασμούς του κράτους για την εξαγωγή έτοιμων βιομηχανικών προϊόντων από το εξωτερικό.

Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος βρήκε την ελληνική βιομηχανία σε πλήρη ακμή, πλην όμως ότι, αμέσως μετά το 1939 άρχισε να εκδηλώνεται σ' αυτήν η επίδραση του πολέμου, γιατί όχι μόνο αυξήθηκαν οι τιμές των πρώτων υλών, καυσίμων,

μηχανημάτων, μεταφορικών, ασφαλιστρών κ.λ.π. (έτσι που να επηρεάζεται η υπάρχουσα βιομηχανία) αλλά ανεστάλη και η πραγματοποίηση σοβαρών επεκτάσεων, μέχρι και ίδρυση μεγάλων εργοστασίων, μίας και είχαν προβλεφθεί εν μέρει τα πολεμικά γεγονότα.

Παρά ταύτα όμως, η ελληνική βιομηχανία, κατά την διάρκεια του νικηφόρου Ελληνοϊταλικού πολέμου, εργάστηκε εντατικά και πρόσφερε σοβαρές υπηρεσίες στον ιστορικά μαχόμενο πληθυσμό.

Κατά την μετέπειτα περίοδο της κατοχής, η ελληνική βιομηχανία στο σύνολό της σχεδόν, δεν εργάστηκε καθόλου εκτός από ορισμένες εξαιρέσεις.

Οι ζημιές της βιομηχανίας κατά την πολεμική περίοδο (πόλεμος- κατοχή- Δεκεμβριανά) ήταν τεράστιες. Εκτός από την καταστροφή των μηχανικών εγκαταστάσεων από βομβαρδισμούς, οι Γερμανοί και οι Βούλγαροι λεηλάτησαν σημαντικό αριθμό εργοστασίων και αφαίρεσαν πρώτες ύλες, αλλαντικά, έτοιμα προϊόντα, ακόμα και μηχανήματα και τα μετέφεραν σε γειτονικές χώρες και ιδιαίτερα στην Βουλγαρία.

Μετά τις πολεμικές ζημιές πρέπει επίσης να συνυπολογισθούν και οι ζημιές οι οποίες οφείλονται στην μακροχρόνια "παύση" των βιομηχανιών. Κατά τους υπολογισμούς του Συνδέσμου Βιομηχανιών, οι πολεμικές ζημιές ανέρχονται σε 11.000.000.000 δρχ. περίπου αγοραστικής δύναμης του 1939.

Πηγή : Εφημερίδα «Ανταίος» 1947, Φύλλο 5°

Άρθρο «Το Εθνικό μας εισόδημα» σελ. 17

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

*ΠΡΟΞΕΝΗΘΕΙΣΕΣ ΖΗΜΙΕΣ ΚΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΒΑΣΗ
ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ.*

ΚΛΑΔΟΙ	ΠΑΓΙΑ	ΚΥΚΛΟΦ / ΝΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΕΣ	865	535	1.400
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ	75	85	160
ΚΛΩΣΤΟΥΦ / ΚΕΣ	423	1.130	1.553
ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	1.023	740	1.763
ΧΗΜΙΚΕΣ	1.300	3.750	5.050
ΔΕΡΜΑΤΟΣ	23	300	323
ΧΑΡΤΟΥ	25	25	50
ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	5	22	27
ΞΥΛΟΥ	18	75	93
ΚΑΠΝΟΥ	36	275	311
ΔΙΑΦΟΡΟΙ	190	58	248
ΣΥΝΟΛΑ	3.983	6.955	10.978

Απο τον Οκτώβριο του 1944 - Μάιο του 1945, τόσο λόγω της κρατούσης τότε αστάθειας του νομίσματος, αλλά και λόγω των περιορισμένων εισαγωγών πρώτων υλών, καυσίμων και μηχανημάτων (συναλλαγματική δυσχέρεια, δυσκολίες εξευρέσεως τους στην Διεθνή Αγορά, δυσχέρειες μεταφορών και εκφορτώσεως) η βιομηχανία παρέμεινε αδρανής και μόλις κατά το Μάιο του 1945 άρχισε να εργάζεται φτάνοντας το ποσοστό παραγωγής 30% έναντι της παραγωγής του 1939

Απο το 1946 και μετά λόγω της ουσιαστικότερης ενίσχυσης των βιομηχανιών απο την UNRRA και λόγω των χορηγηθεισών βιομηχανικών πιστώσεων (πίνακας 2) ετέθησαν σε κίνηση σχεδόν όλοι οι κλάδοι της βιομηχανίας με συνισταμένη βιομηχανική παραγωγή αύξουσα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

ΕΜΦΑΙΝΩΝ ΤΗΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟΥΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΣΕ ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΠΙ % ΤΩΝ ΕΓΚΡΙΘΗΣΩΝ ΠΙΣΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ προς τις Μεταλλευτικές, Βιομηχανικές, Βιοτεχνικές και Συγκοινωνιακές επιχειρήσεις κατά τα έτη 1945 - 1948.

ΚΛΑΔΟΙ	1945	1946	1947	1948
ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΕΣ	2.70%	2.46%	1.73%	1.97%
ΣΙΔΗΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	4.36%	6.13%	7.17%	6.0%
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ	8.14%	0.92%	7.20%	4.97%
ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΕΣ	3.33%	1.75%	20.42%	40.30%
ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ	17.95%	15.52%	16.67%	11.42%
ΧΗΜΙΚΕΣ	31.78%	34.10%	18.43%	7.54%
ΔΕΡΜΑΤΟΣ	0.30%	2.60%	1.22%	1.98%
ΧΑΡΤΟΥ	0.44%	1.15%	1.41%	2.97%
ΙΜΑΤΙΣΜΟΥ	0.03%	0.12%	0.15%	0.21%
ΞΥΛΟΥ	0.27%	0.30%	0.41%	0.11%
ΚΟΙΝΗΣ ΟΦΕΛΕΙΑΣ-ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ	8.45%	15.30%	14.65%	3.74%
ΚΑΠΝΟΥ	22.25%	19.65%	9.54%	16.15%
ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ	-----	-----	-----	2.64%
ΣΥΝΟΛΑ	100.00	100.00	100.00	100.00

Το σύνολο των εγκριθησών πιστώσεων απο την Τράπεζα της Ελλάδος απο την έναρξη της χρηματοδοτήσεως (Ιανουάριο 1945) μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1948 (συμπεριλαμβανομένων και των μη βιομηχανικών πιστώσεων) ανήλθε περίπου σε 460 δις. δραχμές, ενώ το σύνολο των αναληφθεισών πιστώσεων για το ίδιο χρονικό διάστημα, ανήλθε περίπου σε 366 δις δραχμές.

Οι λειτουργούσες στην Ελλάδα βιομηχανικές επιχειρήσεις ανέρχονται σε 3.500 περίπου.

Όσον αφορά την απόδοση του Έλληνα εργάτη σε σχέση με άλλα κράτη (αν και απόλυτη σύγκριση δεν είναι δυνατή γιατί η απόδοση εξαρτάται και απο τα μηχανολογικά μέσα) είναι γεγονός ότι αυτή είναι η κατώτερη στην Ευρώπη και Αμερική.

Αυτό οφείλεται κυρίως στις κλιματολογικές συνθήκες που όπως είναι γνωστό επιδρούν σημαντικά στην διαμόρφωση του χαρακτήρα όπως επίσης και στην έλλειψη βιομηχανικής παραδόσεως.

Παραμένει όμως γεγονός αναμφισβήτητο ότι παρά την μικρότερη απόδοση του Έλληνα εργάτη το ποσοστό αξίας της εργασίας ως προς την αξία των βιομηχανικών προϊόντων, είναι στην Ελλάδα σημαντικά μικρότερο από ότι στα άλλα κράτη Ευρώπης και Αμερικής.

-
- ΠΗΓΕΣ: 1) ΒΚΕΛΑΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΑ "ΗΛΙΟΣ".
ΛΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, σελ 1.154
2) Σ.Ε.Β. "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1948" σελ 82,
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙ 1949

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3°

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ...
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

3.1 ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Το ζήτημα της χρηματοδότησης, δεν είναι ζήτημα αναβολής της ανασυγκρότησης λόγω της έλλειψης του ενός ή του 1 ½ εκατομμυρίου δολαρίων, ούτε κρέμεται από ένα πίνακα αναγκαίων κεφαλαίων, με αντιπαροχή την οικονομική και εθνική ανεξαρτησία από το ένα μέρος και ολόκληρο το φυσικό πλούτο από το άλλο μέρος.

Με τη μορφή και το νόημα που δίνουν στην χρηματοδότηση οι κυρίαρχοι οικονομικοί κύκλοι, δεν δίνουν λύση στο πρόβλημα της ανασυγκρότησης, πράγμα που διαπιστώθηκε από την παταγώδη αποτυχία τους να αποκαταστήσουν την οικονομία μέσα σε αυτά τα τελευταία χρόνια (από το 1946 - 1948). Από τα παραπάνω καταλαβαίνουμε ότι η χρηματοδότηση είναι ένα ζήτημα που κυρίαρχα μπορεί να λύσει μόνο ο λαός, κινητοποιώντας αδέσμευτα τους εσωτερικούς πόρους και χρησιμοποιώντας στο πλαίσιο της εθνικής ανεξαρτησίας και την ξένη ενίσχυση για να επιταχύνει το έργο του.

Για την κινητοποίηση της παραγωγικής δραστηριότητας του λαού, είναι απαραίτητο να συντρέξουν οι πολιτικοί και οικονομικοί όροι, οι οποίοι εξασφαλίζονται: από μια κυβέρνηση εμπιστοσύνης του λαού, από μία πραγματική ουδετερότητα και εθνική ανεξαρτησία, και από την εξασφάλιση κατάλληλων όρων εργασίας και επάρκειας στα είδη κατανάλωσης.

Η πραγματοποίηση του παραγωγικού αποτελέσματος που επιδιώκουμε, η αξιοποίηση της παραγωγικής δραστηριότητας του λαού και η δημιουργική της σύνδεση με τα μέσα παραγωγής εξαρτάται από την ορθολογική χρησιμοποίηση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων, τακτικών ή έκτακτων από κάθε πηγή στον ανώτατο βαθμό.

Η ορθολογική χρησιμοποίηση των κεφαλαίων θα αποβλέπει τόσο στην εξάλειψη των παθητικών στοιχείων της οικονομικής δραστηριότητας, που θα γίνει με την ανύψωση της παραγωγικής απόδοσης στον αναγκαίο βαθμό, όσο και στην θεμελίωση των καινούργιων παραγωγικών δυνατοτήτων, για την εύρυνση του κύκλου της παραγωγής, με την κατασκευή των αναγκαίων παραγωγικών μέσων.

Η δυσκολία βρίσκεται στην εξασφάλιση κεφαλαίων που θα χρειασθούν για τις πρώτες άμεσες ανάγκες της ανασυγκρότησης. Και ενώ αυτά τα κεφάλαια μπορούν να βρεθούν από την εσωτερική οργανική ανάπτυξη της οικονομίας δεν μπορούν εκ των πραγμάτων να προκαταβληθούν, αφού ο πόλεμος δημιούργησε πρόσθετες ανάγκες εξαιτίας των καταστροφών που προκάλεσε.

Αν όμως τα κεφάλαια αυτά εξευρεθούν η μετέπειτα ανάπτυξη και διεύρυνση της αναπαραγωγής εξασφαλίζεται με αυτοχρηματοδότηση από τους ίδιους τους κλάδους που θα επεκτείνονται.

Έτσι πηγές κεφαλαίων για παραγωγική επένδυση πρέπει να θεωρηθούν:

A. Η μάζα των καινούργιων κεφαλαίων που δημιουργούνται με μορφή κέρδους, τόκου κλπ. Αν δεχθούμε ότι πλησιάζουμε στην αποκατάσταση στα προπολεμικά επίπεδα με τα μέχρι τώρα διαθέσιμα κεφάλαια από τους συναλλαγματικούς πόρους του ισοζυγίου πληρωμών (εξαγωγικό εμπόριο - εμβάσματα κ.λπ) και τις αναγνωρισμένες ήδη ως καταβλητέες πιστώσεις από συμμαχικούς οργανισμούς.

B. Δεύτερη πηγή κεφαλαίων αποτελεί το συγκεντρωμένο κεφάλαιο που αποθησαύρισαν οι κύκλοι της **πλουτοπαραγωγικής ολιγαρχίας** από την εκμετάλλευση της εθνικής εργασίας στο διάστημα της κατοχής, την συνεργασία με τον εχθρό, την κερδοσκοπία στο μαύρο εμπόριο και την ωφέλεια από την απόσβεση των εγκαταστάσεων και των χρεών τους, που έγιναν με τον πληθωρισμό, τελικά σε βάρος του νομίσματος, της λαϊκής αποταμίευσης και του εθνικού πλούτου. Σημειώνουμε ότι από την συνεργασία με τον εχθρό η βιομηχανία απέκτησε κέρδη το λιγότερο 25 εκατομμύρια χρυσών λιρών ήτοι 25 δις δραχμές (του 1938) που σε αυτά θα έπρεπε να προστεθούν και τα ποσά των κεφαλαίων των Α.Ε που αποσβέστηκαν είτε ήταν με μορφή χρέους είτε με μορφή πιστώσεων.

Γ. Τρίτη πηγή διαθεσίμων οικονομικών μέσων αποτελεί η **εσωτερική αποταμίευση** πριν τον πόλεμο. Μόνο οι ασφαλιστικοί οργανισμοί συγκέντρωναν το χρόνο 700 εκατομμύρια δραχμές.

Στην εξασφάλιση των διαθεσίμων αυτών κεφαλαίων θα συμβάλει αποφασιστικά η κατάλληλη διαρρύθμιση του προϋπολογισμού, η οργάνωση του φοροτεχνικού και του φορολογικού συστήματος σε λαϊκή βάση, η εθνικοποίηση της πίστης και τα άλλα οικονομικά μέτρα της λαϊκής δημοκρατίας.

Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειώσουμε ότι οι πηγές κεφαλαίων που προαναφέρθηκαν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν αλλά όχι με γρήγορους ρυθμούς, ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η αύξηση της ταχύτητας του παραγωγικού κύκλου, οπότε μπαίνει το ζήτημα του ρυθμού στην εκτέλεση κάποιου προγράμματος.

Είναι αλήθεια ότι η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε κεφάλαια από έκτακτες πηγές - πιο απλά εξωτερική ενίσχυση - θα μας έδινε αφενός την ευχέρεια σε συναλλαγματικά μέσα για ορισμένες αγορές, και αφετέρου θα επιτάχυνε τους ρυθμούς και την έκταση στην εκτέλεση του παραγωγικού σχεδίου.

Το νόημα όμως μιας τέτοιας ξένης οικονομικής ενίσχυσης παρουσιάζεται ολότελα διαφορετικό από εκείνο που της δίνουν οι υποστηρικτές της μετατροπής της Ελλάδας σε οικονομικό προτεκτοράτο για την εξεύρεση κεφαλαίων.

Α. ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Είναι φανερό πως μία οικονομία που βρίσκεται σε αποσύνθεση παραγωγική, τεχνική, οργανωτική, κυκλοφοριακή και καταναλωτική δεν μπορεί να πραγματοποιήσει κανένα δημιουργικό σκοπό.

Πιο ειδικά το ζήτημα της εκβιομηχάνισης της χώρας με την δημιουργία βαριάς βιομηχανίας δεν μπορεί να τοποθετηθεί ξεκάρφωτα και να το θεωρήσουμε άμεσα πραγματοποιήσιμο μέσα στις συνθήκες μίας τέτοιας οικονομίας.

Η δυσκολία που θα συναντήσουμε για να ανασυγκροτήσουμε την οικονομία και να την βάλουμε σε λειτουργία, βρίσκεται στο ότι: α) έχουμε κι από πριν τον πόλεμο, παράλληλα με την χαμηλή οικονομική στάθμη, αντιπαραγωγική διάρθρωση στην οικονομία, και β) έχουμε μετά τον πόλεμο, την κατοχή και την πολιτική των μεταδεκεμβριανών κυβερνήσεων μία διαλυμένη οικονομία σε παραγωγικό μαρασμό και κρεμασμένα από τις ως τα σήμερα κυβερνήσεις σε ψευτοδάνεια και στα είδη της UNRRA και των άλλων παρόμοιων Διεθνών Οργανισμών.

Μπροστά σε μια τέτοια οικονομική κατάσταση πρώτο οικονομικό χρέος είναι να οργανώσουμε την παραγωγή και να την κινητοποιήσουμε ολόπλευρα, καθώς και να εξασφαλίσουμε την ικανοποίηση των καταναλωτικών αναγκών του λαού. Για το σκοπό αυτό όμως χρειάζεται να οργανωθούν ορισμένοι βασικοί τομείς της οικονομίας το έργο της αποκατάστασης. Τέτοιοι τομείς που θα στηρίζουν είναι:

Οι οδικές και σιδηροδρομικές συγκοινωνίες και οι θαλάσσιες και χερσαίες μεταφορές (πλοία, πλοίαρια, πλοία φορτηγά, αυτοκίνητα φορτηγά, σιδηρόδρομοι κ.λ.π) καθώς και οι βιομηχανίες που κατασκευάζουν υλικό για τις μεταφορές αυτές (μηχανές, εξαρτήματα) πως η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε κεφάλαια από έκτατες πηγές - πιο απλά εξωτερική ενίσχυση - θα μας έδινε τόσο την ευχέρεια σε συναλλαγματικά μέσα για ορισμένες αγορές όσο και θα επιτάχυνε τους ρυθμούς και την έκταση στην εκτέλεση του παραγωγικού σχεδίου (ανταλλαγή υλών, εμπορευμάτων και γεωργικών προϊόντων).

Οι κλάδοι που παράγουν εμπορεύματα και είδη πρώτης ανάγκης για την ατομική κατανάλωση (υφαντουργία, βιομηχανίες για την διατροφή, βιοτεχνία για παπούτσια κ.α. είδη υποδηματοποιίας).

Οι κλάδοι που παράγουν απαραίτητα είδη για την γεωργική καλλιέργεια (λιπάσματα, εργαλεία, είδη κατανάλωσης, διατροφής κ.λ.π).

Εκτός από τους πιο πάνω τομείς (τον παραγωγικό και τον συγκοινωνιακό), πρέπει να οργανωθεί ο τομέας για τα δημόσια οικονομικά, το εξωτερικό εμπόριο, την πίστη και την νομισματική κυκλοφορία. Τα καθήκοντα για τους τομείς αυτούς είναι να

βοηθήσουν και να υποβαστάξουν την αποκατάσταση της λειτουργίας της οικονομίας στις καινούργιες της βάσεις. Η καλή λειτουργία των τομέων αυτών θα σημαίνει και την επιτυχία του έργου της αποκατάστασης. Φυσικά η καλή λειτουργία των τομέων αυτών εξαρτάται με την σειρά της από την κινητοποίηση του παραγωγικού και συγκοινωνιακού τομέα. Γιατί αν δεν δραστηριοποιηθούν οι δύο αυτοί τομείς, δεν μπορούν να λειτουργήσουν ικανοποιητικά μόνοι τους οι τομείς της κυκλοφορίας.

Ταυτόχρονα πρέπει να πραγματοποιηθεί μια άλλη σειρά έργων πρώτης ανάγκης που έμμεσα βοηθούν στην αναστήλωση της οικονομίας μας. Τέτοια μέτρα είναι: Η στέγαση των αγροτικών πληθυσμών, η πρόνοια και η ιατροφαρμακευτική αντίληψη, η προστασία των θυμάτων πολέμου - κατοχής - αντίστασης, των γέρων, των ανίκανων για εργασία, η λειτουργία των σχολείων, των τεχνιτών σχολών κ.λ.π. Όμως αυτοί οι τομείς δεν θα πρέπει να κινηθούν μέσα στα πλαίσια της "παλιάς τάξης πραγμάτων", αλλά θα πρέπει να οργανωθούν στο πλαίσιο των λαικοδημοκρατικών μετατροπών που θα πραγματοποιηθούν στην διάρθρωση και το περιεχόμενο της οικονομίας.

Μοχλοί που θα κινήσουν θετικά την οικονομία στον καινούργιο της προσανατολισμό θα είναι εκτός από την κατάργηση των προνομιούχων μονοπωλιακών οργανισμών κ.λ.π και οι εθνικοποιημένες παραγωγικές μονάδες της πίστης (τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες κ.λ.π) και οι εθνικοποιημένες βασικές βιομηχανικές μονάδες. Στην ίδια γραμμή πρέπει να υπολογίσουμε για κινητήρια δύναμη την οικονομική μετάπλαση και το συνεταιριστικό κίνημα σε όλους τους κλάδους εργασίας. Η αγροτική οικονομία ιδιαίτερα με την δημοκρατικοποίηση των συνεταιρισμών και την εκούσια προσχώρηση σε αυτούς θα προχωρήσει σε καινούργιο δρόμο εάν υπάρξει ταυτόχρονα συνεταιριστική οργάνωση των αγροτών για κοινούς παραγωγικούς σκοπούς. Η συνεταιριστική κοινή καλλιέργεια, δηλ. με κοινά μέσα (εργαλεία, μηχανές κ.λ.π.), πρέπει και μπορεί στην περίοδο της ανασυγκρότησης να αποτελέσει το πρώτο βήμα για την κατοπινή οργάνωση των παραγωγικών σχέσεων στην ύπαιθρο σε ανώτερη βάση.

Η οικονομική ζωή της χώρας θα αλλάξει πρόσωπο, όχι επειδή από την αρχή τάχα θα έχουμε λύσει το πρόβλημα της οργάνωσης της παραγωγής και της κατανάλωσης σε ιδανικό επίπεδο (όπως υπόσχονται στους "οπαδούς τους" τα φευτοσοσιαλιστικά κόμματα), παρά επειδή η ανακατάταξη των οικονομικών δυνάμεων για ωφέλεια του λαού και η μετατροπή της αντιοικονομικής διάρθρωσης της οικονομίας, θα δώσουν την δυνατότητα για άμεση αισθητή βελτίωση και θα ανοίξουν το δρόμο για μελλοντικές σοσιαλιστικές επιδιώξεις.

Σε γενικές γραμμές, οι άμεσοι σκοποί για την λειτουργία της οικονομίας θα είναι σε αυτή την περίοδο

1. Να δοθούν στην αγροτική οικονομία -θα έχει βέβαια, παράλληλα λυθεί το ζήτημα της γης- τα υλικά και πιστωτικά εφόδια και μέσα για να φτάσει και να ξεπεράσει το προπολεμικό επίπεδο στην παραγωγή με τις καινούργιες συνθήκες οργάνωσής της.
2. Να κινηθεί η βιομηχανία για τον πιο πάνω σκοπό και ακόμα να παράγει σειρά καταναλωτικών ειδών για τον αγρότη.
3. Η τραπεζιτική πίστη να εξυπηρετήσει στη πρώτη γραμμή τις ανάγκες των αγροτικών πληθυσμών και να βοηθήσει τους γεωργικούς συνεταιρισμούς με γερή πιστωτική υποστήριξη στην πραγματοποίηση του σκοπού τους.
4. Να αρχίσει η κυκλοφορία εμπορευμάτων με γοργό ρυθμό ανάμεσα στις διάφορες περιοχές τις χώρες με την συγκοινωνιακή ανασυγκρότηση.
5. Να δημιουργηθεί αγορά για τα γεωργικά προϊόντα, στο μεν εσωτερικό με την ελεύθερη διάθεσή τους από τους αγρότες και τους γεωργικούς συνεταιρισμούς χωρίς επιβάρυνση και παρακράτημα από οργανισμούς συγκέντρωσης κ.λ.π., στο δε εξωτερικό, στις αγορές που θα παρουσιάζουν τους ευνοϊκότερους όρους για την τοποθέτησή τους.
6. Να κινηθεί η βιομηχανική παραγωγή με πιστωτική ενίσχυση των βασικής σημασίας κλάδων και να ενθαρρυνθεί η ιδιωτική πρωτοβουλία για την παραγωγή ειδών πρώτης ανάγκης για την ανασυγκρότηση. Να ξεπεραστεί έτσι το επίπεδο της προπολεμικής παραγωγής.
7. Να δημιουργηθεί εσωτερική αγορά για τα προϊόντα της βιομηχανικής παραγωγής. Απαραίτητο να σπάσουν οι μονοπωλιακές τιμές για να μπορούν να απορροφούνται τα προϊόντα από τον καταναλωτή της πόλης και του χωριού.
8. Να ρυθμιστεί η πιστωτική πολιτική των μεγάλων τραπεζών με τρόπο που να εξυπηρετεί τους πιο πάνω σκοπούς.
9. Το εξωτερικό εμπόριο να αποβλέπει στο να εφοδιάσει την χώρα με τα απαραίτητα είδη που δεν θα μπορεί ακόμα να δώσει η ντόπια παραγωγή και στο να περιορίσει τις εισαγωγές λιγότερο αναγκαίων καταναλωτικών ειδών.
10. Το νόμισμα να γίνει σταθερό μέσο πληρωμής. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί άμα στηρίζεται στην ολοένα μεγαλύτερη παραγωγική δραστηριοποίηση και στην εντατική κυκλοφορία των εμπορευμάτων. Έτσι η νομισματική κυκλοφορία θα βρίσκεται πάντα σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες κυκλοφοριακές ανάγκες και δεν θα διογκώνεται έξω από τα περιθωριά τους, με αποτέλεσμα το κατρακύλισμα της αξίας του νομίσματος και τον πληθωρισμό.

Φυσικά, αν θέλαμε να αναλύσουμε πιο λεπτομερειακά τους παραπάνω σκοπούς, θα έπρεπε και πολλά άλλα να πούμε και πολλές περιπτώσεις να παραθέσουμε, που ανάλογα με τις συγκεκριμένες κάθε φορά συνθήκες παρουσιάζουν ούτως ή άλλως την κάθε πλευρά για τα επί μέρους οικονομικά ζητήματα. Πρέπει όμως να σημειωθεί πως,

οι πιο πάνω λεπτομερειακοί (επί μέρους) σκοποί που εκθέσαμε, είναι απαραίτητο να αποτελούν ένα οργανωμένο σύνολο. Συνεκτικός κρίκος και γενική στρατηγική επιδίωξη είναι:

α) Να δημιουργηθεί γερή αγορά στην οικονομία μας για να αρχίσει η εντατική συσσώρευση. Με την εντατική συσσώρευση θα δημιουργηθεί η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν οι θεμελιακοί σκοποί της ανοικοδόμησης και να μεταπλαστεί η οικονομία μας, αφού θα έχουν εξασφαλισθεί οι υλικοί και οικονομικοί πόροι.

β) Να ανέβει το βιοτικό επίπεδο των εργαζόμενων στρωμάτων, σε σημείο που να επιτρέπει στη λαϊκή μας οικονομία να ανοίξει το βήμα και να πραγματοποιήσει τους μεγάλους και ανώτερους οικοδομητικούς της σκοπούς. Ακόμα η παράλληλη και ταυτόχρονη άνοδος του βιοτικού επιπέδου στην πόλη και το χωριό, θα κάνει γρανιτένια την συμμαχία της εργατικής τάξης και της αγροτιάς και θα επιταχύνει το σπάσιμο και το ξεπέρασμα παλιών μορφών παραγωγής (ιδιαίτερα στην αγροτική οικονομία, του "κλειστού" συστήματος παραγωγής).

γ) Να στερεωθούν οι διευθυντικές θέσεις-μοχλοί της οικονομίας- που θα κατέχει το λαϊκό κράτος και να αναπτυχθεί η βάση τους. Να προσελκύονται δηλαδή συνειδητά οι εργαζόμενοι από συνεταιριστικό τομέα δουλειάς και να εντάσσονται οι ατομικές μονάδες παραγωγής στην συλλογικά σχεδιασμένη παραγωγή, που θα καθιερωθεί για τον τομέα των εθνικοποιημένων επιχειρήσεων. Ακόμα να συγκεντρώνει ο τομέας αυτός (πίστη, εθνικοποιημένες βιομηχανίες, ως ένα βαθμό εξωτερικό εμπόριο), τις τεχνικές και οικονομικές δυνατότητες που είναι απαραίτητες για να πραγματοποιηθεί ένα πλατύ και ριζικό πρόγραμμα ανοικοδόμησης. Να γίνει, με δύο λόγια, ο τομέας αυτός πρωτοπόρος στη συσσώρευση και στον αγώνα για την παραγωγική και καταναλωτική επάρκεια.

δ) Να αρχίσει η σχεδιασμένη εκμετάλλευση των εσωελληνικών υλικών δυνατοτήτων και των πόρων της οικονομίας, χωρίς σπατάλη χρόνου και μέσων.

Αποκατάσταση και ξεπέρασμα του προπολεμικού παραγωγικού επιπέδου, άνοδο του βιοτικού επιπέδου, επάρκεια ολοένα μεγαλύτερη, είναι οικονομικές κατευθύνσεις που ταιριάζουν για την περίοδο της ανασυγκρότησης. Η ώθηση που πρέπει να δίνει το λαϊκό κράτος, πρέπει να εκφράζεται πάντα με ορισμένα μέτρα πρακτικής πολιτικής που βοηθούν να πραγματοποιηθούν οι σκοποί της γενικότερης πολιτικής του. Ένα παράδειγμα σχετικά με την βιομηχανία στο σημείο αυτό, είναι η πολιτική για την τιμή των βιομηχανικών προϊόντων κατανάλωσης στην ύπαιθρο. Το επίπεδο των τιμών αυτών δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να εξαντλεί τα περιθώρια δυναμικότητας του αγροτικού εισοδήματος. Η αντίθετη πολιτική οδηγεί στα α) Να παύσει ο καταναλωτής να ζητάει και β) να σταματήσει η ανάπτυξη της βιομηχανικής βάσης (που είναι αντανάκλαση του πρώτου), με το στένεμα του πλάτους της αγοράς.

Β. ΟΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΖΩΗ ΚΑΙ ΠΟΣΟ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΦΕΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ.

Η σύντομη απαρίθμηση των αντικειμενικών σκοπών για την ανασυγκρότηση της οικονομίας σε καινούργια βάση, δεν θα ήταν αρκετή, αν δεν εξετάζαμε σε γενικές γραμμές με ποίο τρόπο θα επιδιώξουμε να πραγματοποιήσουμε τους σκοπούς αυτούς.

Το ερώτημα που πρέπει να απαντήσουμε στο σημείο αυτό είναι, αν και πόσο μπορεί να στηριχθεί το λαικοδημοκρατικό κράτος, για να πραγματοποιήσει τους σκοπούς της πιο πάνω οικονομικής πολιτικής, στην λειτουργία των αυθόρμητων δυνάμεων της αγοράς. Με άλλα λόγια, θα είναι αρκετό να γίνουν οι μετατροπές που αναφέραμε στην βάση της οικονομικής ζωής, για να πραγματοποιηθούν "αυτόματα" οι σκοποί που τάξαμε πιο πάνω στην ανασυγκρότηση; Και αν εμπιστευθούμε τις δυνάμεις αυτές, τότε ποιος θα είναι ο δραστήριος πολιτικός ρόλος του λαικού κράτους πάνω στην οικονομία; Θα είναι σε θέση η αυτόματη λειτουργία της αγοράς να εξασφαλίσει την επιτυχία και των πιο στοιχειωδών εργαζόμενων στρωμάτων;

Εξετάζοντας από την θεωρητική όσο και από την συγκεντρωτική του πλευρά το ζήτημα μέσα στις συνθήκες της ελληνικής οικονομίας, θα κάνουμε ορισμένες διαπιστώσεις που σκελετώνουν την απάντηση στο ερώτημά μας.

1) Η σχέση ανάμεσα στην προσφορά και την ζήτηση, που εκδηλώνεται στην καπιταλιστική αγορά, όπως περίτρανα απέδειξε ο Μαρξ στον τρίτο κόσμο του "Κεφαλαίου", δεν εκφράζει την σχέση ανάμεσα στις πραγματικές ανάγκες τις κοινωνίας και τα υπάρχοντα διαθέσιμα μέσα. Ώστε, η ζήτηση στην καπιταλιστική αγορά που εξαρτάται από το βιοτικό επίπεδο και την αγοραστική δύναμη κάθε φορά, καθώς και από άλλους συντελεστές της καπιταλιστικής οικονομίας, δεν εκφράζει παρά το μέτρο της ικανότητας που έχει, μέσα στις δοσμένες συνθήκες εκμετάλλευσης, ο εργαζόμενος να καταναλώνει εμπορεύματα πληρώνοντας για αυτά την τιμή της αγοράς. Αν δεχόμασταν το αντίθετο, ότι δηλ. στην αγορά εκφράζεται η πραγματική σχέση ανάμεσα στις κοινωνικές ανάγκες και τα κοινωνικά αγαθά, θα ήταν σαν να παραδεχόμαστε πως η καπιταλιστική τάξη παράγει, όχι για να μεγαλώσει το κεφάλαιό της με συσσώρευση κεφαλοποιημένης υπεραξίας, παρά για να ικανοποιήσει τις ανάγκες του καταναλωτικού κοινού. Έτσι θα στέλναμε περίπατο τις κρίσεις, την ανεργία, την προοδευτική εξαθλίωση της εργατικής τάξης, γιατί αυτά θα μας έμεναν ανεξήγητα, αφού η τάξη των καπιταλιστών δουλεύει για το "κοινό" καλό. Ακόμα θα πέφταμε σε ένα άλλο βαρυσήμαντο λάθος που μοιραία πέφτει η αστική οικονομική επιστήμη και η "θεωρία" των κάθε λογής φασισμών και "ολοκληρωματικών" συστημάτων, ότι τάχα η καπιταλιστική οικονομία μπορεί να δουλεύει σχεδιασμένα. Η "θεωρία" αυτή καταλήγει στην πράξη στα "σχέδια" των φασιστικών κρατών, όπως τα

είδαμε στην Χιτλερική Γερμανία και στην φασιστική Ιταλία. Μα τα "σχέδια" αυτά, δεν είναι παρά η "σχεδιοποιημένη" εκμετάλλευση του εργαζόμενου λαού από τη χρηματιστική ολιγαρχία. Αυτό σημαίνει και ο κρατικός ή οργανωμένος καπιταλισμός. Αν λοιπόν δεχόμαστε πως η καπιταλιστική αγορά, όπως παρουσιάζεται στο "φιλελεύθερο" (λιμπεραλιστικό) ή στο "διευθυνόμενο" καθεστώς ("διευθυνόμενη οικονομία"), μπορεί να ικανοποιήσει σχεδιασμένα τις ανάγκες των εργαζόμενων στρωμάτων, θα ήταν σαν να παραδεχόμαστε πως αναιρείται η βασική αντίφαση του καπιταλιστικού συστήματος: κοινωνική παραγωγή - ατομική ιδιοποίηση.

Πρέπει λοιπόν να είμαστε προσεκτικοί στις σειρήνες των "θεωρητικών" του καπιταλισμού που προσπαθούν, στο τελευταίο στάδιο του καπιταλισμού, τον ιμπεριαλισμό, "να αποδείξουν" (για να παρατείνουν τη ζωή του ετοιμοθάνατου) πως μπορεί να γίνει η σχεδιοποίηση της παραγωγής και της κατανάλωσης στο σύνολό τους μέσα στον καπιταλισμό. Αυτά από την γενικότερη θεωρητική άποψη.

2) Ειδικότερα η λειτουργία των αυθόρμητων δυνάμεων της αγοράς δεν θα μπορούσε να οδηγήσει στην επάρκεια ειδών για την παραγωγική και ατομική κατανάλωση, γιατί θα εμπόδιζαν οι συγκεκριμένες οικονομικές συνθήκες της εξαρθρωμένης οικονομίας να πραγματοποιηθεί το σχήμα: "ύψωση τιμών από την ανισότητα ανάμεσα στην προσφορά και στην ζήτηση - αύξηση τοποθετήσεων σε παραγωγικούς κλάδους - αύξηση παραγωγής - αύξηση προσφοράς - εξίσωση ζήτησης και προσφοράς σε ανώτερο επίπεδο". Και θα επιδράσουν οι συγκεκριμένες συνθήκες καταλυτικά και ανασταλτικά στην πραγματοποίηση του πιο πάνω σχήματος.

α) Γιατί ο πληθωρισμός, η ύψωση του τόκου σε σύγκριση με το ποσοστό του κέρδους και ιδιαίτερα ο εμπορομεσιτικός χαρακτήρας του ελληνικού κεφαλαίου, δεν θα επιτρέπανε να ντυθεί το κεφάλαιο αυτό σε τοποθετήσεις παραγωγικές και πολύ λιγότερο σε μακροχρόνιες παραγωγικές τοποθετήσεις. Αυτό μας το αποδεικνύει πεντακάθαρα όλη η νεοελληνική ιστορία της τελευταίας εκατονταετίας και η "δράση" του κεφαλαίου της ολιγαρχίας εμποροτραπεζοβιομηχάνων και τσιφλικάδων στο ξετύλιγμά της. Ξέρουμε καλά πως, και πριν από τον πόλεμο τα μεγάλα παραγωγικά έργα δεν έγιναν ποτέ από το ντόπιο κεφάλαιο, όπως ξέρουμε επίσης από την μεταδεκεμβριανή πείρα, πως αυτό το κεφάλαιο παράτησε συνειδητά κάθε παραγωγική προσπάθεια έξω από τα περιθώρια μονοπωλιακού κέρδους, που μπορεί να του εξασφαλίσει η "ισχνή" ελληνική αγορά και έχει επιδοθεί στον μαυραγοριτισμό και το χρηματιστηριακό σπεκουλαντισμό.

β) Το παρασιτικό κεφάλαιο της χρηματιστικής οικονομίας θα δημιουργήσει κι ένα δεύτερο, αντικειμενικό κι αυτό εμπόδιο, και θα ματαιώσει τον εφοδιασμό της αγοράς σύμφωνα με το παραπάνω σχήμα. Το εμπόδιο αυτό θα προκύψει από την αντίδραση της δημοκρατικής ολιγαρχίας, η οποία με τις οικονομικές διακυμάνσεις που θα προκαλεί η αντιπαραγωγική τοποθέτηση του κεφαλαίου της, θα εξαρθρώσει

την παραγωγή και έτσι θα χτυπήσει στην βάση της την προσπάθεια ανασυγκρότησης, επειδή θα εμποδίζει να χρησιμοποιούνται κατάλληλα τα διαθέσιμα μέσα και θα προκαλέσει σπατάλη χρόνου. Το εμπόδιο αυτό λοιπόν, με την φθορά ενέργειας που θα φέρει στην λειτουργία των δυνάμεων της αγοράς, θα καταλήξει να ματαιώσει την πραγματοποίηση της επάρκειας σύμφωνα με το πιο πάνω σχήμα, ενώ στη αγορά θα επικρατεί μονοπωλιακή προσφορά για τα περισσότερα είδη. Το αποτέλεσμα θα είναι η τελική απώθηση της ζήτησης για τη λαϊκή κατανάλωση, μέσα στις περισσότερες από ποτέ άλλοτε, εξαθλιωτικές οικονομικές συνθήκες που θα τις εκφράζει η έλλειψη αγοραστικής δύναμης.

ΠΗΓΕΣ: 1) Σ.Ε.Β "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1948", σελ. 13,
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙ 1949.

2) ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ ΤΑΣΟΣ "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ", ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ.

3.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ.

1) Αδύνατο να πραγματοποιηθούν οι σκοποί της ανασυγκρότησης με την "αυτόματη" λειτουργία της καπιταλιστικής αγοράς, ούτε με κανένα "σχέδιο" καπιταλιστικού παρεμβατισμού.

2) Απαραίτητο να καθοδηγήσει συνειδητά την οικονομία η λαικοδημοκρατική εξουσία με ένα πρόγραμμα σχεδιασμένης οικονομικής πολιτικής, που θα αποτελεί την έκφραση της γενικότερης πολιτικής της στον οικονομικό τομέα. Απαραίτητο λοιπόν να καταστρώσει "ένα ολοκληρωμένο σχέδιο" η λαϊκή δημοκρατία σε όλους τους τομείς και κλάδους για την ανασυγκρότηση της χώρας.

Το συμπέρασμα αυτό, βλέπουμε πως έρχεται από άλλο δρόμο σε πλέρια συμφωνία με το ρόλο και την ενεργητική σχέση που θα πρέπει να υπάρχει ανάμεσα στη πολιτική και την οικονομία.

Θα μπορούσαμε όμως να πέσουμε στο λάθος πως το συμπέρασμα αυτό, υποτιμάει τάχα την αξία της λειτουργίας των δυνάμεων της αγοράς. Κάθε άλλο. Η σχεδιοποίηση της οικονομίας έχει τον ακόλουθο διπλό σκοπό:

α) Να υποβληθούν σε πειθαρχία οι δυνάμεις εκείνες της αγοράς, που με την αυθόρμητη κυριαρχία τους εμποδίζουν να εκπληρωθούν οι σκοποί της ανασυγκρότησης και

β) Ταυτόχρονα να καθοδηγήσουμε και να προσανατολίσουμε με οικονομικά μέσα τις δυνάμεις της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και να τις ενθαρρύνουμε στα σημεία που υποβοηθούν να πραγματοποιηθεί το οικονομικό σχέδιο.

Η διαφύλαξη λοιπόν της αγοράς ήταν και εξακολουθεί να είναι, από τα βασικότερα καθήκοντα της σχεδιασμένης οικονομικής πολιτικής στην λαϊκή δημοκρατία.

3.3 ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΠΟΥ ΑΡΝΟΥΝΤΑΙ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ.

Η θεωρία που επικρατούσε στην "επίσημη" Ελληνική Επιστήμη και στην Πολιτική των Κομμάτων της οικονομικής ολιγαρχίας ως τα τελευταία χρόνια ήταν ότι:

1) Η Ελλάδα έχει "φυσικά" φτωχό και άγονο έδαφος.

2) Δεν μπορεί να αποδώσει η γεωργική καλλιέργεια τίποτα ή ελάχιστα περισσότερο απ' ό,τι δίνει σήμερα στον εξαθλιωμένο αγροτικό πληθυσμό που αποτελεί και το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού της χώρας.

3) Σχετικά με την βιομηχανία, ο Έλληνας είναι "καταδικασμένος" να έχει χαμηλό εισόδημα, επειδή οι φυσικές πλουτοπαραγωγικές πηγές στο έδαφος και στο υπέδαφος είναι και αυτές απελπιστικά περιορισμένες.

4) Η "δημογραφική πίεση της χώρας" είναι τέτοια, δηλαδή ο πληθυσμός που αναλογεί στο έδαφος που μπορεί να καλλιεργηθεί, είναι τόσος, που οποιαδήποτε βελτίωση συνθηκών και αν προκύψει από την εκμετάλλευση των πόρων της, το κατά κεφαλήν εισόδημα είναι αδύνατο να επαρκέσει για την ανύψωση του επιπέδου της ζωής.

5) Ακόμα έλεγαν ότι λείπουν τα κεφάλαια στην χώρα μας και "πλεονάζουν τα εργατικά χέρια".

6) Τέλος είναι δυνατό πια στην χώρα μας που έμεινε τόσο πίσω από τις άλλες προοδευμένες χώρες να τις φτάσει και να τις συναγωνισθεί, μιας και αυτές κατέχουν πλέον τα κλειδιά της παγκόσμιας οικονομίας.

Συμπέρασμα λοιπόν για αυτούς:

Η Ελλάδα είναι μια φυσικά φτωχή χώρα που δεν μπορεί να βρει την σωτηρία της αλλιώς, παρά με λύσεις "εξωτερικές", δηλ. με λύσεις που βρίσκονται έξω από την οικονομία της, έξω από την ανάπτυξη των εσωτερικών της δυνατοτήτων με την εθνική εργασία.

Οι λύσεις λοιπόν τις οποίες είχαν να προτείνουν η Επίσημη Ελληνική Επιστήμη και τα πολιτικά κόμματα ήταν οι εξής:

1) Η πρόσκτηση, η προσάρτηση "γόνιμων εδαφών". Η απόκτηση καινούργιων περιφερειών, τόσο στην Ευρώπη, όσο και, για τους πιο τολμηρούς, σε άλλους τόπους με την απόκτηση αποικιών κ.λ.π. Είναι η καραμέλα που πιπιλίζει με μακαριότητα η επιστήμη του "επίσημου κράτους" των κυριαρχικών τάξεων στο διάστημα της τελευταίας εκατονταετίας. Είναι το ναρκωτικό δηλητήριο που ενσταλάζει η κυρίαρχη τάξη στην Ελληνική Επιστημονική διάνοηση.

Είναι το "ποσό της λήθης" που έδινε στις εργαζόμενες μάζες του λαού μας για να μην βλέπουν τους φταίχτες για την δυστυχία τους, για να μην βλέπουν πως η

σωτηρία τους βρίσκεται μέσα στον τόπο τους και πως μπορούν να την εξασφαλίσουν με την δική τους δύναμη και τις εσωτερικές δυνατότητες της χώρας.

Φυσικά δεν πρέπει να μπερδεύουμε αυτό το μεγάλο ιδεαλισμό των κυρίαρχων τάξεων, με τον πόθο του Ελληνικού λαού να ενώσει με την πατρίδα του τις Εθνικές Ελληνικές περιοχές που βρίσκονται κάτω από την ξένη κυριαρχία (Δωδεκάνησα, Κύπρος).

2) Ο Εμπορικός μεγαλοϊδεατισμός - λύση καθαρά οικονομολογική - πρέπει λένε να επιδιώξουμε να μας παραχωρήσουν (δηλ. στις κυρίαρχες τάξεις), οι κάθε φορά προστάτιδες δυνάμεις, προνόμια οικονομικά και εμπορικά, για την εκμετάλλευση ορισμένων ζωνών επιρροής του ξένου κεφαλαίου και ιδιαίτερα στις βαλκανικές χώρες και στην Μέση Ανατολή.

3) Εδώ παρουσιάζεται η μετανάστευση του Ελληνικού στοιχείου, των χεριών που "περισσεύουν" σε άλλες πλούσιες χώρες και που θα έδιναν την δυνατότητα στο Ελληνικό στοιχείο να ευδοκιμήσει οικονομικά και να βοηθήσει τους "φτωχούς συγγενείς" στην πατρίδα του.

4) Να προσφέρουμε λένε στο ξένο κεφάλαιο, κάθε λογής προνόμια για να εκμεταλλευτεί τους πόρους της χώρας μας και κάθε πολιτική και οικονομική εγγύηση.

Η λύση αυτή έχει σαν δικαιολογία την "στενότητα" κεφαλαίων των ελλήνων βιομηχάνων που θα μπορούσε να αντιμετωπισθεί μονάχα με την αθρόα εισροή του ξένου κεφαλαίου σε ολόκληρη την οικονομία μας. Η εισροή αυτή θα δραστηριοποιούσε την οικονομία μας αφού δεν μπορούν να βρεθούν αλλιώς κεφάλαια, ούτε μπορεί το ντόπιο κεφάλαιο να επενδυθεί σε έργα μακράς φύσης. Ταυτόχρονα θα δημιουργούνταν θέσεις εργασίας που θα έλυναν ως ένα βαθμό το πρόβλημα της διαβίωσης του ελληνικού λαού.

Έτσι προπαγανδίζουν την συστηματική παράδοση της χώρας με όρους ασυδοσίας στο ξένο κεφάλαιο και με ληστρικές συμβάσεις για εκτέλεση μεγάλων έργων.

ΠΗΓΕΣ: 1) Γιαννίτσας Τ. " Η Ελληνική Βιομηχανία. Ανάπτυξη και Κρίση.
2) Οικονομικός Ταχυδρόμος, άρθρο "Περί Ανασυγκροτήσεως" του Σ.Ε.Β.,
τεύχος 2ο, Εν Αθήναι 1847.

3.4 ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΞΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.

ΣΧΕΔΙΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

Οι Διεθνείς Οικονομικοί Οργανισμοί για την αποκατάσταση και την ανασυγκρότηση των κατεστραμμένων απο τον Πόλεμο χωρών, (Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως, Διεθνής Τράπεζα Σταθεποιήσεως, Οργανισμός Τροφών και Γεωργίας, Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο Ο.Η.Ε., οι Διεθνείς Οργανισμοί Εμπορίου - Γεωργίας - Εκπαιδεύσεως "ομού με μικρόν ενισχυτικών εάν τούτο χρειασθεί"), έχουν καθώς είδαμε καταρτίσει περισσότερο ή λιγότερο ο καθένας αναλυτικά σχέδια για την πλουτοπαραγωγική και την βιομηχανική αξιοποίηση του τόπου.

Απο τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί μπορεί κανείς να σχηματίσει μια γενική ιδέα για τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν το όλο ζήτημα της ανασυγκρότησης οι Οργανισμοί αυτοί. Το γενικό χαρακτηριστικό των εκθέσεων που συντάξανε οι ειδικές τεχνοοικονομικές Επιτροπές των Οργανισμών είναι πως δέχονται τη χώρα μας ικανή να ανεβάσει την οικονομία της σε πολύ υψηλότερα παραγωγικά επίπεδα. Η έκθεση του F.A.O. (Οργανισμός Τροφών και Γεωργίας) μιλάει για αύξηση του Εθνικού Εισοδήματος κατά κεφαλήν από 100 - 200%, μετά την εκτέλεση των έργων ανασυγκρότησης που προτείνει, από τα σημερινά δεδομένα, αν αξιοποιηθούν οι σημαντικές πλουτοφόρες πηγές του τόπου. Ενώ όμως, δέχονται πως υπάρχουν οι φυσικές πλουτοπαραγωγικές δυνατότητες και η εργατική δύναμη για την αξιοποίησή τους, αμφισβητούν ότι υπάρχουν και οι εσωτερικές οικονομικές δυνατότητες που να μπορούν σε μεγάλο βαθμό να στηρίξουν την πραγματοποίηση ενός πλατειάου προγράμματος για την ανασυγκρότηση της χώρας. Γι'αυτό ισχυρίζονται πως μόνο τα ξένα κεφάλαια μπορούν να λύσουν το, σε τελευταία ανάλυση, Εθνικό Πρόβλημα.

Έτσι παρουσιάζουν το φυσικό μας πλούτο και την εθνική μας εργασία, μονάχα σαν "εγγυήσεις" για την σίγουρη κεφαλαιουχική επένδυση ξένων κεφαλαίων. Με την τοποθέτηση αυτή, σβήνουν φυσικά, κάθε προοπτική για μια εσωτερική οργανική και ανεξάρτητη ανάπτυξη της οικονομίας μας, που θα μπορούσε παράλληλα με ένα, λογικών όρων, ξένο δάνειο, να πλαισιώσει και να στηρίξει ένα πρόγραμμα για την εκβιομηχάνιση της χώρας σε μεγάλη κλίμακα.

Σε ότι αφορά την κατάρριψη της θεωρίας για το "μη βιώσιμο της χώρας" και "τον αναγκαίο ζωτικό χώρο" και τις κατηγορηματικές θέσεις που περνούν σε βάρος της θεωρίας αυτής τα ξένα σχέδια, θα σταθούμε περισσότερο στα σημεία εκείνα που

σχετίζονται με την ίδρυση βαριάς μεταλλουργικής και χημικής βιομηχανίας και με τις προϋποθέσεις που θεωρούν σαν αναγκαίες στα σχέδια αυτά για την επιτυχία του προγράμματος της εκβιομηχάνισης.

Για το πρώτο ζήτημα: οι εκθέσεις της F.A.O.(με εισηγητή τον Αμερικανό οικονομολόγο Κ.Μ.Εξεκιάλ) και της Επιτροπής κατεστραμμένων Χωρών του Κοινωνικού και Οικονομικού συμβουλίου του Ο.Η.Ε., προβλέπουν την ίδρυση καινούργιων βιομηχανιών για τις περισσότερες κατηγορίες βιομηχανικών κλάδων.

Το κύριο μέρος του προγράμματος παίρνουν - ιδιαίτερα στην έκθεση της F.A.O.που είναι και η πιο αναλυτική - οι βιομηχανίες επεξεργασίας γεωργικών προϊόντων και οι βιομηχανίες παραγωγικών ειδών για την ατομική κατανάλωση (κλωστούφαντουργικές, ετοιμών ενδυμάτων, υποδημάτων κ.λ.π.). Από την βαριά βιομηχανία προτείνεται η ίδρυση βιομηχανιών μεταλλουργικής και χημικής βιομηχανίας που θα μπορέσουν να αντέξουν στο διεθνή συναγωνισμό όπως η έκθεση της F.A.O.

Η έκθεση της F.A.O., όχι μόνο δεν βάζει σε πρώτη γραμμή την ίδρυση βαριάς μεταλλουργικής και χημικής βιομηχανίας, αλλά διατυπώνει και με πολύ αόριστο τρόπο και την ίδια αυτή πρόταση για την κατασκευή των κλάδων αυτών όταν λέει: "... γ) λοιπέ βιομηχανία ευνοϊké δια φας συνθήκες της χώρας και δυνάμενε να αντέξουν εις τον διεθνή συναγωνισμό, ως π.χ. κατασκευής μηχανημάτων και εργαλείων εξ απλού μετάλλου, τυπογραφικού χάρτου, οικοδομήσιμων υλικών και πιθανώς χημικών λιπασμάτων, συνθετικού αζώτου κ.λ.π.". Η διατύπωση αυτή δεν ξεκαθαρίζει ούτε το αν η "κατασκευή μηχανημάτων κ.λ.π. εξ απλού μετάλλου" θα γίνεται με μέταλλο που θα προέρχεται από ντόπια μεταλλουργική βιομηχανία, ούτε από ποίους όρους εξαρτάται η "πιθανότης" για την ίδρυση χημικής βιομηχανίας λιπασμάτων αζώτου. Αλλά κι αν δεχθούμε πως προβλέπεται η, σε κάποια περιορισμένη κλίμακα, ίδρυση βαριάς μεταλλουργικής και χημικής βιομηχανίας, πάλι τα σχέδια δεν καταλήγουν σε καμία συγκεκριμένη προοπτική για την δημιουργία του τρίτου βασικού κλάδου της βαριάς βιομηχανίας, δηλ. της μηχανουργίας. Χωρίς όμως βαριά μηχανουργία -για την οποία δεν κάνει λόγο καμία έκθεση- μένει χωρίς ολοκλήρωση οποιοδήποτε σχέδιο για την εκβιομηχάνιση της χώρας. Θα μπορούσαν ίσως να μας απαντήσουν πως, τα σχέδια των ξένων οργανισμών κάνουν προβλέψεις για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, που μέσα σ'αυτό δεν θα χωρούσε η προοπτική και για την βαριά βιομηχανία. Αυτό όμως δεν θα ήταν σωστό, γιατί τα σχέδια κάνουν προβλέψεις για εξαιρετικά μακροχρόνιες τοποθετήσεις κεφαλαίων. Το σχέδιο της F.A.O. λόγου χάριν, κινείται μέσα σε χρονικά περιθώρια εικοσιπέντε ετών!

Ένας τέτοιας έκτασης βιομηχανικό πρόγραμμα, από το οποίο θα λείπει η μηχανουργία και στο οποίο "πιθανώς" η μεταλλουργία και η χημική βιομηχανία θα αναπτυχθούν κι αυτές σε περιορισμένη κλίμακα, δεν μπορούμε να πούμε ότι συντελεί

βασικά σε ριζική μετατροπή στην οικονομική διάρθρωση της χώρας. Όπως παρατηρεί πολύ σωστά ο Σ. Μάξιμος (*Τα Ξένα Σχέδια Ανοικοδόμησης, Ανταίος αρ. 3/1946*) "το βιομηχανικό αυτό πρόγραμμα δεν ανατρέπει την σημερινή σχέση εξαρτήσεως της οικονομίας από το εξωτερικό, αλλά απλώς υψώνει την αγοραστική της δύναμη κατά τρόπο που να καταναλίσκει η χώρα μας περισσότερα προϊόντα της ξένης βιομηχανίας".

Για το δεύτερο ζήτημα: οι βασικές προϋποθέσεις για την εκτέλεση των ξένων "σχεδίων εκβιομηχανίσεως" είναι :

α) η χρησιμοποίηση αποκλειστικά ξένων κεφαλαίων και

β) η άσκηση κηδεμονίας και ολοκληρωτικού ελέγχου πάνω στην ελληνική οικονομία για την εξασφάλιση των εγγυήσεων που θα χρειασθούν για την "περιφρούρηση" και την εξυπηρέτηση των ξένων κεφαλαίων.

Η έκθεση της F.A.O. ειδικότερα, προβλέπει την εγκατάσταση μίας μόνιμης "συμβουλευτικής επιτροπής" για τον σκοπό αυτό με δικαιώματα ελέγχου που θα φτάνουν και την αναστολή ακόμα "περαιτέρω εκτελέσεων και πληρωμών των διεθνών δανείων".

Κάτω από τέτοιες προϋποθέσεις, γίνεται σχεδόν αδύνατη η ορθολογική και σχεδιασμένη εκβιομηχάνιση που θα πρέπει να έχει σαν σκοπό μια παράλληλη ανάπτυξη των βιομηχανικών κλάδων ανάλογα με την σημασία του καθενός για την εθνική οικονομία. Πίσω από την "ευεργετική" δράση των ξένων κεφαλαίων, κρύβεται η προσπάθεια να μεγαλώσει ως ένα βαθμό, η παραγωγικότητα και η "απορροφητικότητα" - όπως λέει ο σύμβουλος της O.Y.N.P.A. κ. Κόποι - της οικονομίας με την δημιουργία καινούργιων κλάδων βιομηχανιών επεξεργασίας (κυρίως για γεωργικά προϊόντα) και με την ανάπτυξη των άλλων κλάδων της ελαφρής βιομηχανίας για την παραγωγή ειδών ατομικής κατανάλωσης. Από την άλλη μεριά, η περιορισμένη προοπτική για την βαριά βιομηχανία, δένει τις ελαφριές βιομηχανίες στενά με τις ξένες αγορές, απ'όπου θα πρέπει να εφοδιάζονται (τουλάχιστον για είκοσι χρόνια) με μέσα παραγωγής και μισοκατεργαζμένες ύλες. Η κατασκευή υδροηλεκτρικών έργων δεν δένεται με μια γερή βιομηχανική βάση, αλλά χρησιμοποιείται για να διευκολύνει την μονομερή, στο βάθος της, ανάπτυξη που προτείνουν για την ελληνική οικονομία τα ξένα σχέδια. Αλλά και στο σημείο που θα περιορίζονται κατά μεγάλο ποσοστό για την εξωτερική αγορά. Αυτή την έννοια έχει και η φράση της έκθεσης του κ. Εζεκιήλ: "βιομηχανιών που θα μπορούσαν να αντέξουν στον διεθνή ανταγωνισμό". Το γεγονός ότι τα έργα θα εκτελεσθούν με την "επίβλεψη" των διεθνών οργανισμών που αναφέραμε, δεν σημαίνει και πως δεν θα ανατεθούν στο βαθμό που θα "συμβουλευεί" η "μόνιμος αποστολή" σε ξένους μονοπωλιακούς κεφαλαιοκρατικούς οργανισμούς τύπου ομίλου Κούπερ. (Η έκθεση της F.A.O. καθορίζει ότι η "μόνιμος αποστολή" θα έχει: "... γ) την διεξαγωγή του προγράμματος

της αναπτύξεως της Ελλάδος. Θα έχει δε, την πρόσθετον υποχρέωσιν της ενημερώσεως των δανειστικών οργανισμών και μέσω μιας υπηρεσίας δανειστικών οργανισμών και μέσω μιας υπηρεσίας δανειστικών και αντιπροσωπευτικών οίκων κ.λ.π. "). Αντίθετα - στο σχέδιο της F.A.O. ιδιαίτερα- διαπιστώνει κανείς για την βαριά βιομηχανία, μεγάλες αναλογίες προοπτικής σε σύγκριση με τους όρους της σύμβασης Αχελώου.

Πρέπει στο σημείο αυτό να τονισθεί πως, το σημαντικό μονοπωλιακό κεφάλαιο έχει σκοπό να χρησιμοποιήσει την "Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως" για να επιτύχει, όχι μόνο "καλές" τοποθετήσεις κεφαλαίων στις οικονομίες πολλών άλλων χωρών, αλλά και για να προστατεύσει τα κεφάλαια που θα επενδύσουν δάνεια προς τις χώρες αυτές με την άσκηση ενός είδους "διεθνούς" οικονομικής αστυνομικής εξουσίας. Πρέπει να υπενθυμίσουμε με την ευκαιρία, πως το σχέδιο της F.A.O. αναφέρει σαν κύριο μέλος της "νομίμου αποστολής" για τον έλεγχο της ελληνικής οικονομίας την Διεθνή Τράπεζα Ανασυγκροτήσεως.

Τα Αμερικάνικα μονοπώλια αποβλέπουν τόσο σε εξυπηρέτηση των κεφαλαίων τους, με ιδιαίτερα επωφελείς όρους (υφός τόκων), όσο και στην υπαγωγή κάτω από την οικονομική τους κυριαρχία μιας σειράς από χώρες.

3.5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.

Το συμπέρασμα από τις εκθέσεις των ξένων οργανισμών που αφορούσαν την εκβιομηχάνιση της Ελλάδας είναι πως, όχι μόνο δεν βάζουν τις βάσεις για μια ολόπλευρη εσωτερική οργανική ανάπτυξη της οικονομίας και μια ριζική μετατροπή στη διάρθρωσή της, τοποθετώντας σε πρώτη γραμμή την βαριά βιομηχανία, αλλά και πως επιδιώκουν την "σχεδιασμένη καθυστόταξη" της οικονομίας μας στα συμφέροντα του ξένου μονοπωλιακού κεφαλαίου, που θέλει να χρησιμοποιεί σαν ιδανική περιοχή για την τοποθέτηση πιστωτικών κεφαλαίων και για εμπορική δράση με μονοπωλιακά προνόμια. Και όλα αυτό για τα προσεχή 25 χρόνια κάτω από ένα ακόμα πιο πιεστικό και ταπεινωτικό έλεγχο από τον έλεγχο του Δ.Ο.Ε.

Συμπέρασμα από όλα τα παραπάνω είναι ότι η εκβιομηχάνιση της χώρας είναι απαραίτητη. Για την εκβιομηχάνιση όμως αυτή, χρειάζεται να μπει η χώρα μας σε καινούργιες γερές βάσεις και να την λυτρώσουμε από την εξάρτηση από το ξένο κεφάλαιο, βέβαια υπό ορισμένες θεμελιακές προϋπόθεσης. Για να βρούμε ποιες είναι οι προϋπόθεσης αυτές και πως θα τις εξασφαλίσουμε, είναι απαραίτητο να ξέρουμε ποιοι αντικειμενικοί νόμοι θα διέπουν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας και πως με την συνειδητή αφομοίωση των νόμων αυτών και την κατάλληλη χρησιμοποίησή τους για την ανοικοδόμηση της χώρας, η λαϊκή δημοκρατία θα αξιοποιήσει οικονομικά στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την άμεση μεταβατική περίοδο για να τραβήξει σε σύντομο χρονικό διάστημα προς ανώτερες κοινωνικές και οικονομικές επιδιώξεις.

Δεν πρέπει, την στιγμή που αντιμετωπίζουμε ένα τόσο σοβαρό έργο, να ξεχνάμε τα ακόλουθα τρία σημεία για την οικονομία μας:

1. Πως είναι η οικονομία χώρας με μέσο επίπεδο καπιταλιστικής ανάπτυξης, δηλαδή χώρας που δεν έχει τελειώσει τον αστικοδημοκρατικό μετασχηματισμό της.
2. Πως είναι η οικονομία με μονόπλευρη και ασθενική ανάπτυξη των παραγωγικών της δυνάμεων, που συνδέεται αναπόσπαστα με το γεγονός:
3. Πως εξαρτάται ολοκληρωτικά από το ξένο κεφάλαιο που, με τις κυριαρχικές και διευθυντικές θέσεις που κατέχει μέσα σ'αυτήν, εμποδίζει να αναπτυχθούν οι εσωτερικές δυνατότητες, να αξιοποιηθούν οι πλουτοπαραγωγικοί της πόροι και να σχηματισθεί, με την πλατιά συσσώρευση, μια γερή εσωτερική αγορά.

Όταν λοιπόν μιλάμε για αποκατάσταση και ανόρθωση της οικονομίας, δεν πρέπει να εννοούμε την επανάληψη και την αναπαραγωγή των ίδιων μορφών και του ίδιου περιεχομένου οικονομικής ζωής, όπως αυτό που γνώρισε ως σήμερα η χώρα μας. Ανασυγκρότηση και ανόρθωση της οικονομίας θα γίνει μονάχα άμα λείψουν οι

βασικές αιτίες που προκαλούν και στηρίζουν το καθεστώς αυτό. Και ποιες είναι οι αιτίες αυτές;

Είναι πρώτα απ'όλα η πολιτική κυριαρχία της σημερινής οικονομικής ολιγαρχίας, που από το ένα μέρος κρατάει την οικονομία στον μαρασμό και στην καθυστέρηση και από το άλλο μέρος την έχει υποδουλώσει στο ξένο κεφάλαιο και στα πολιτικά και οικονομικά του συμφέροντα. Η υποδούλωση αυτή εξυπηρετεί φυσικά τους ταξικούς σκοπούς των κυρίαρχων εκμεταλλευτριών τάξεων.

Βασικό αίτημα για να αναπλαστεί η χώρα μας είναι να πάψει η πολιτική εκμετάλλευση και κυριαρχία των τάξεων αυτών και να καταργηθεί η προνομιακή εκμετάλλευση της οικονομίας μας από το ξένο κεφάλαιο.

Ποιος όμως πρέπει να έχει την πολιτική εξουσία για να ικανοποιηθεί το αίτημα αυτό; Να "η λύδια λίθος" για να κρίνουμε την αξία κάθε προγράμματος για τον μετασχηματισμό της χώρας. Από την λύση που δίνει ο καθένας στο πρόβλημα της εξουσίας, φαίνεται αν καταλαβαίνει τον πρώτο κοινωνιολογικό νόμο. *Το νόμο της αξεδιάλυτης και αμοιβαίας σχέσης ανάμεσα στην πολιτική και την οικονομία.*

Στις συνθήκες της σημερινής ελληνικής πραγματικότητας, έχει ξεκαθαρισθεί στον πολιτικό τομέα - δεν χρειάζεται να αναλύσουμε ειδικά την πολιτική και οικονομική κατάσταση - πως την εξουσία πρέπει να πάρει ο συνασπισμός της μαχητικής συμμαχίας της εργατικής τάξης με την αγροτιά και με τα μεσαία στρώματα στις πόλεις (επαγγελματίες, βιοτέχνες, διανοήση). Η εξουσία αυτή των εργαζόμενων στρωμάτων που θα προωθηθούν για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας μας να την ασκήσουν πραγματικά, είναι η μοναδική εγγύηση για να σταματήσει η πολιτική καταπίεση του λαού από την εκμεταλλευτική ολιγαρχία και να αρχίσει η ανασυγκρότηση και περισυλλογή στη οικονομία.

Ειδικότερα τα μέτρα που θα πρέπει να πάρει ένα τέτοιο λαϊκό κράτος στον τομέα της οικονομίας, αποτελούν μια σοβαρή προϋπόθεση για την ανάπλαση της οικονομίας.

Τα μέτρα αυτά έχουν σκοπό να εκμηδενίσουν την κυριαρχία της οικονομικής ολιγαρχίας σε ορισμένες διευθυντικές θέσεις της οικονομίας. Οι θέσεις αυτές είναι θέσεις κλειδιά, κυριαρχικές θέσεις με άλλα λόγια. Τέτοιες είναι οι μεγάλες τράπεζες, οι βασικές βιομηχανίες με εθνική σημασία, οι μεγάλες μεταφορές, οι ασφαλίσεις κ.α.

Παράλληλα με τα μέτρα αυτά, πρέπει να πραγματοποιηθεί η αφαίρεση -με δήμευση - των περιουσιών, επιχειρήσεων κ.λ.π. των δοσολογιών - συνεργατών του εχθρού που είναι αίτημα ηθικής τάξης και θα έχει και τεράστια κοινωνική ωφέλεια, γιατί είναι πάμπολλες οι επιχειρηματικές μονάδες που θα περάσουν έτσι στην υπηρεσία του λαϊκού συνόλου. Από την άλλη μεριά, η λαϊκή δημοκρατία θα υποστηρίξει και θα ενθαρρύνει την ατόμικη πρωτοβουλία και την ατομική ιδιοκτησία στα σημεία που η δράση τους θα συνδυάζεται με την πραγματοποίηση των

οικονομικών σκοπών που ανταποκρίνονται "στο κοινό συμφέρον και όφελος που είναι το πρωτεύον και το κυρίαρχο" (βλ. Ν. Ζαχαριάδη: "Εισήγηση στην 12η ολομέλεια" σελ. 82).

Οι εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις που θα δουλέψουν στο πνεύμα αυτό θα ενισχυθούν γιατί θα αποτελέσουν οικονομικές δυνάμεις που θα βοηθούν θετικά στην οικονομική ανάπτυξη των παραγωγικών δυνατοτήτων.

Στην λαϊκή δημοκρατία θα καταργηθεί η προνομιακή θέση του ξένου κεφαλαίου, τόσο στις δημοσιονομικές (εξωτερικό χρέος, ΔΟΕ κ.λ.π.) με αναθεώρηση από την βάση τους όλων των συμβατικών δεσμών της χώρας με το ξένο κεφάλαιο. Η λύση παράλληλα του αγροτικού ζητήματος, θα σταθεί ο άλλος ακρογωνιαίος λίθος για τον αστικοδημοκρατικό σχηματισμό.

-
- ΠΗΓΕΣ: 1) Ν.Ζαχαριάδη " Εισήγηση στην 12η Ολομέλεια" σελ. 82, ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
2) ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "ΑΝΤΑΙΟΣ" ΦΥΛΛΟ 3ο/ 1946, ΑΡΘΡΟ: ΤΑ ΞΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ ΤΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ, ΑΘΗΝΑ 1946.
3) ΒΙΚΕΛΑΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ, ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΑ "ΗΛΙΟΣ" ,
ΛΗΜΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ σελ. 853

3.6 ΒΑΣΕΙΣ ΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΞΕΝΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ.

Αν και η Ελληνική βιομηχανία άρχισε σιγά-σιγά να αποκτά τις προϋποθέσεις για τις οποίες μπορούσε να "σταθεί" μόνη της και να προσφέρει στην οικονομία του Ελληνικού Κράτους, από την άλλη μεριά, υπήρχαν και κάποιοι παράγοντες οι οποίοι την ανάγκαζαν να εξαρτάται από το ξένο κεφάλαιο. Οι βασικότερες από αυτές είναι:

1) **Δημοσιονομική εξάρτηση** (δημόσιο χρέος, δεσμευμένες πιστώσεις, διεθνής οικονομικός έλεγχος). Το Ελληνικό Δημόσιο χρωστάει πλέον αρκετά χρήματα σε ξένες χώρες. Όλες εκείνες οι πιστώσεις οι οποίες δόθηκαν τα δύσκολα χρόνια της μεταπολεμικής περιόδου, θα πρέπει να επιστραφούν και μάλιστα σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

2) **Η τοποθέτηση ξένων κεφαλαίων για επιχειρηματική δράση στην χώρα μας** (παραγωγικά έργα, προνομιακές εταιρίες επιχειρήσεων κοινής ωφελείας, ηλεκτρικό, νερό, σύμβαση Κούπερ). Πολλά ξένα κεφάλαια είχαν τοποθετηθεί σε παραγωγικά έργα της χώρας μας, σε προνομιακές επιχειρήσεις κοινής ωφελείας, ηλεκτρικό, νερό κ.α., ούτως ώστε οι επενδύσεις αυτές, να δίνουν την δυνατότητα ελέγχου των ξένων χωρών πάνω στην οικονομία της Ελλάδας.

3) **Εισαγωγή ημικατεργασμένων ή ακατέργαστων προϊόντων** (και πρώτων ειδών για εμπορεύματα) κι έτσι η εισαγωγή τους αυτή, όχι μόνο βαραίνει καταθλιπτικά το εμπορικό ισοζύγιο και γενικότερα το ισοζύγιο πληρωμών, αλλά αποτελεί και μια από τις κύριες βάσεις εξάρτησης της οικονομίας από την αγορά του εξωτερικού.

3.7 ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ.

ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.

Στην μεταπολεμική περίοδο, ο έντονος κρατικός παρεμβατισμός στις οικονομικές διαδικασίες και η αποκατάσταση μιας συνεχώς διευρυνόμενης διοικητικής γραφειοκρατίας στους μηχανισμούς της αγοράς σε ευρύτατη κλίμακα, αποτέλεσε καθοριστικό στοιχείο των εξελίξεων.

Η μορφή και η έκταση των κρατικών οικονομικών λειτουργιών, φαινόταν να στηρίζεται σε ένα άκρατο φιλελευθερισμό, που όμως δεν είχε παρά "ιδεολογικό" χαρακτήρα και δεν βρίσκονταν σε συνάρτηση ούτε με τις ανάγκες της οικονομικής ανάπτυξης, ούτε και με τον ρόλο που, *de facto*, ασκούσε ο κρατικός τομέας.

Η αντίφαση μεταξύ θεωρητικού σχήματος, που διακηρυσσόταν ως βασική αρχή της οικονομίας - οικονομία της αγοράς και των δυνάμεων του ανταγωνισμού - και της πραγματικότητας, βρίσκεται στο γεγονός ότι, από την αρχή της μεταπολεμικής περιόδου, η λειτουργία και η ισορροπία της οικονομίας εξαρτιόταν από τον κρατικό παρεμβατισμό σε μεγάλο βαθμό.

Οι υποανάπτυκτες τότε δομές της οικονομίας, ήταν αδύνατο να διασφαλίσουν τους αυτοματισμούς και τις θετικές επιδράσεις των μηχανισμών της αγοράς και του ανταγωνισμού, που αποτελούσαν τον κύριο άξονα του τύπου της οικονομίας που είχε επιλεχθεί. Όμως εκείνο που χαρακτήριζε την κρατική οικονομική δραστηριότητα ήταν ότι, παρόλο που εκδηλώθηκε με ασφυκτικό τρόπο και διαπερνούσε σε καθολικό επίπεδο την οικονομία, δεν αποσκοπούσε στην κάλυψη των αδυναμιών της αγοράς που ήταν φυσικό να υπάρχουν, ώστε να προωθηθεί η οικονομική ανάπτυξη.

Σκοπός αντίθετα, ήταν να εξασφαλίσει την ιδιωτική πρωτοβουλία -που θεωρούνταν ο βασικός φορέας της παραγωγικής δραστηριότητας- τα οφέλη που η ίδια δεν μπορούσε να αποκτήσει μέσα από τον μηχανισμό της αγοράς, με την προοπτική ότι με αυτό τον τρόπο θα εξασφαλιζόταν η αναπτυξιακή λειτουργία της.

Αυτό μπορεί φαινομενικά να ήταν σύμφωνο με τις αρχές μιας φιλελεύθερης οικονομίας, στην πραγματικότητα όμως σήμαινε την υποκατάσταση των μηχανισμών της αγοράς από ένα γραφειοκρατικό μηχανισμό, που με τις συνεχείς διοικητικές ενέργειες, απέβλεπε στην εξασφάλιση των οικονομικών λειτουργιών που ήταν αδύνατο να πραγματοποιήσει η ιδιωτική δραστηριότητα, η οποία όμως εμφανιζόταν ως κύριος φορέας της όλης αναπτυξιακής διαδικασίας.

Δύο είναι οι παράγοντες που μπορούν να θεωρηθούν ότι προσδιόρισαν τον οικονομικό ρόλο του κρατικού τομέα στην μεταπολεμική περίοδο:

1. Η εξωτερική πολιτική εξάρτηση, όπως διαμορφώθηκε μετά τις πρώτες μεταπολεμικές εξελίξεις και εκδηλώθηκε με το δόγμα Τρούμαν, και

2. Ο παραμερισμός από το πολιτικό προσκήνιο, κάθε πρότασης ή ιδέας οικονομικής ανάπτυξης που δεν συμβάδιζε απόλυτα με την κυρίαρχη ιδεολογία.

Η κρατική πολιτική σε ολόκληρη την μεταπολεμική περίοδο απέβλεπε στην αντιμετώπιση των βραχυπρόθεσμων προβλημάτων, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις των μέτρων που παίρνονταν.

Έτσι έλειψε, σε μεγάλο βαθμό, ο σύνδεσμος μεταξύ βραχυχρόνιας και μακροχρόνιας αναπτυξιακής πολιτικής, δεδομένου ότι πολλά από τα μέτρα παίρνονταν για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εμφανίζονταν, επέτειναν τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας και δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για διατήρηση των προβλημάτων αυτών.

Το πρόβλημα της οικονομικής ανάπτυξης δεν αντιμετωπίσθηκε μέσα από μια μακρόπνοη στρατηγική, που με αλληλένδετες και διαδοχικές διαρθρωτικές μεταβολές θα πετύχαινε την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου, ενώ παράλληλα θα ενίσχυε την αυτοδυναμία και τη δυναμικότητα της οικονομίας. Το αναπτυξιακό πρόβλημα συρρικνώθηκε στην αντιμετώπιση των ελλειμμάτων του ισοζυγίου και στην πραγματοποίηση υψηλών ρυθμών αύξησης του εθνικού εισοδήματος.

Το πρώτο, γιατί σε περίπτωση που εκδηλώνονταν αδυναμία εξεύρεσης συναλλαγματικών πόρων, ο περιορισμός των εισαγωγών θα οδηγούσε σε ένταση των πληθωριστικών πιέσεων, σε περιορισμό της κατανάλωσης, αλλά και της επενδυτικής και παραγωγικής δραστηριότητας, αφού βασικά καταναλωτικά προϊόντα, ολόκληρος ο κεφαλαιουχικός εξοπλισμός και σημαντικό τμήμα ενδιάμεσων προϊόντων για την παραγωγή, εισάγονταν.

Οι οικονομικές αυτές συνέπειες θα συνοδεύονταν ακόμα από, εξίσου σημαντικές, κοινωνικές και πολιτικές επιπτώσεις.

Το δεύτερο, γιατί ακριβώς εξασφάλιζε την διατήρηση κοινωνικής και πολιτικής ισορροπίας, δεδομένου ότι, όταν τα εισοδήματα αυξάνουν, το πρόβλημα της διανομής μπαίνει σε δεύτερη μοίρα και δεν τίθενται προβλήματα διαφορετικών επιλογών, ως προς τον τρόπο ανάπτυξης και εκβιομηχάνισης.

Η επίτευξη όμως, τόσο του ενός, όσο και του άλλου στόχου, στηριζόταν σε μέτρα βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα, που αδυνατούσαν να οδηγήσουν σε ένα μετασχηματισμό των δομών, ώστε στην συνέχεια ο κεντρικός άξονας του συστήματος, δηλαδή ο μηχανισμός της αγοράς και οι αυτοματισμοί του ανταγωνισμού και της επιχειρηματικής δράσης, να εξασφαλίσουν την αυτοδύναμη περαιτέρω ανάπτυξη και το ξεπέρασμα των προβλημάτων.

Αυτό εξηγεί γιατί λ.χ. οι επιδοτήσεις αποκτούν ολοένα και σημαντικότερο βάρος για την πραγματοποίηση των επενδύσεων, γιατί οι εξωτερικές εμπορικές συναλλαγές οδηγούν σε ολοένα και μεγαλύτερα εμπορικά ελλείμματα, γιατί αυξάνουν οι υποχρεώσεις σε συνάλλαγμα και ο εξωτερικός δανεισμός της οικονομίας, γιατί η ευνοϊκή μεταχείριση των εισαγόμενων κεφαλαίων για την αγορά ακινήτων και γενικά η ενίσχυση της οικοδομικής δραστηριότητας, είναι στοιχεία που, παρόλο ότι αντιστρατεύονται τον στόχο της συγκέντρωσης παραγωγικών πόρων σε αναπτυξιακούς τομείς, τελικά παίρνουν σημαντικό βάρος για την διαδικασία ανάπτυξης, γιατί η ξένη επενδυτική δραστηριότητα και η ξένη τεχνολογία, είναι τα κύρια στηρίγματα της συσσώρευσης κεφαλαίου, ή γιατί η διεθνής ανταγωνιστικότητα των ελληνικών εξαγωγών εμφανίζεται ασταθής και αβέβαιη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4°

ΚΡΙΤΙΚΕΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

4.1 ΛΟΓΟΙ ΜΗ ΣΩΣΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑ

Αν και η Ελλάδα είναι μια χώρα με αξιόλογο φυσικό πλούτο, οι επιχειρήσεις οι οποίες συστάθηκαν μεταπολεμικά, δεν έφτασαν ούτε στο ελάχιστο εκείνες οι οποίες υπήρχαν πριν από τον πόλεμο 1935-1939 (ακμή της ελληνικής βιομηχανίας). Οι λόγοι βέβαια ήταν πάρα πολλοί, μερικοί από τους οποίους είναι οι εξής:

1. Εκμετάλλευση του υπεδafικού πλούτου και του ενεργειακού δυναμικού δεν επιχειρήθηκε ποτέ σοβαρά από ντόπια άρχουσα τάξη.

2. Ο εμπορομεσιτισμός, με την εξαγωγή πρώτων υλών, γεωργικών προϊόντων και η τραπεζιτική - τοκογλυφική δράση του κεφαλαίου, τοποθετούσαν το κέντρο βάρους της οικονομίας στο εξωτερικό.

3. Στο εσωτερικό η τεχνική και η βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας, περιοριζόταν και αυτή στους κλάδους της βιομηχανίας μερικών καταναλωτικών ειδών, είτε από ντόπια γεωργικά προϊόντα, είτε από μισοκατεργασμένες ύλες του εξωτερικού.

4. Οι κλάδοι της ελαφριάς βιομηχανίας ζούσαν και προφυλάσσονταν από τον διεθνή ανταγωνισμό, κατά το πλείστον, μονάχα με την προστασία του κράτους των ίδιων των κεφαλαιοκρατών και σε βάρος του λαϊκού εισοδήματος.

Η βιομηχανία *θειικού χαλκού* έλαβε επίσης μεγάλη ανάπτυξη μεταπολεμικώς, ώστε περισσότερες από δύο βιομηχανίες, οι οποίες λειτουργούσαν και προπολεμικά σε όχι ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες, ίδρυσαν άλλες (4) τέσσερις, με συνολική παραγωγή 7.500 τόνων θειικού χαλκού περίπου από το 1947.

Τέλος, αξιοσημείωτη είναι επίσης η αύξηση της παραγωγής κάποιων παλιών βιομηχανιών που η παραγωγή τους ξεπερνά κατά πολύ την προπολεμική.

Έτσι έχουμε:

- Την *Βιομηχανία γεωργικών εργαλείων*, με παραγωγή 12.000 αρότρων κατά το 1939 και με 32.000 αρότρων κατά το 1947.

- Την *Βιομηχανία ηλεκτροκινητήρων*, με παραγωγή 700 τεμαχίων ετησίως και μεταπολεμικά 2.000 τεμάχια (1947).

- Την *Βιομηχανία παραγωγής τεχνικού μεταξιού*, με σημερινή παραγωγή 250% αύξηση έναντι το 1939.

- Την *Βιομηχανία καπνού*, με παραγωγή προϊόντων κατά το 1947 σε 8.500 τόνους περίπου, έναντι 800 τόνους κατά το 1939.

- Και ακόμα, η *Βιομηχανία ηλεκτρικών κινητήρων*, η οποία βελτιώνοντας σημαντικά την ποιότητα των προϊόντων της, ούτως ώστε να ανταποκρίνεται στις

4.2 ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Η είσοδος των προσφύγων το 1923, ο περιορισμός της μετανάστευσης το 1921 και η αδυναμία της απορρόφησης των νέων πληθυσμών από την βιομηχανία, δημιούργησαν πρόβλημα υποαπασχόλησης αλλά και επίσχεση μιας ενδεχόμενης μαζικής περιόδου.

Η εκβιομηχάνιση, αν και αναφερόταν συχνά στους πρωθυπουργικούς λόγους, εξακολουθούσε να έχει λίγους και διστακτικούς θιασώτες ανάμεσα στους πολιτικούς και το κοινό. Οι επιχειρηματίες δεν είχαν ακόμα πεισθεί για τις δυνατότητες της βιομηχανίας και για την ανάγκη συγκέντρωσης της παραγωγής. Ακόμα και δέκα χρόνια αργότερα, λείπει το βιομηχανικό σχέδιο, όπως και μια συντονισμένη κρατική προστασία και προγραμματισμένη τεχνική εκπαίδευση και οργάνωση της συγκέντρωσης κεφαλαίων.

Οι δύο μεγάλοι άξονες της πολιτικής των κυβερνήσεων της περιόδου, ήταν η νομισματική σταθερότητα και τα μεγάλα δημόσια έργα και συνδέθηκαν άμεσα με την αποκατάσταση των προσφύγων. Οι ανάγκες τους καλύφθηκαν με την χορήγηση εξωτερικών και εσωτερικών δανείων που δόθηκαν υπό την προϋπόθεση εξυγίανσης της οικονομίας.

Πριν από τον πόλεμο, το οικονομικό πρόβλημα ήταν οξύ και άλυτο και η όλη διάρθρωση της οικονομίας χαρακτηριζόταν από:

α) Ένα χαμηλό εθνικό εισόδημα που δεν επαρκούσε να εξασφαλίσει ούτε μια στοιχειώδη διαβίωση και που είχε για αποτέλεσμα την φτώχεια, την αρρώστια, την αμάθεια και την αθλιότητα στην κατοικία, τις τέσσερις αυτές γιγάντιες πληγές κάθε κοινωνίας σε μεγάλο βαθμό εξαπλωμένες.

β) Μια μεγάλη οικονομική εξάρτηση από την αλλοδαπή, που στις εποχές των κρίσεων προκαλούσε αναταραχές στην οικονομία.

γ) Μια πυκνότητα πληθυσμού, σε μια χώρα με πολλές άγονες εκτάσεις και με πολλές παραγωγικές πηγές, που παρέμεναν όμως ανεκμετάλλευτες από έλλειψη προοδευτικού οικονομικού προγράμματος και από αδυναμία της κρατούσης τάξεως στο να αξιοποιήσει τα παραγωγικά μέσα της χώρας.

δ) Μια συμπτωματική οικονομική πολιτική που την κατεύθυναν τα ιδιωτικά και μόνο συμφέροντα, με αποτέλεσμα την ασυδοσία του μεγάλου κεφαλαίου και την οικονομική καταπίεση των λαϊκών τάξεων.

Και ήλθε ο πόλεμος, που η Ελλάδα συμμετείχε από την αρχή και που η ηρωική της συμβολή σ'αυτόν υμνήθηκε από όλους τους Συμμάχους. Και ο πόλεμος αυτός έφερε καταστροφές, γιατί οι επιδρομείς λήστεψαν και απογύμνωσαν την οικονομία, αποσύνθεσαν τον τεχνικό εξοπλισμό της, έκαψαν χωριά και έκαναν στάχτη

και συντρίμμια τα σπίτια. Γονάτισαν τον πληθυσμό με τον φοβερό υποσιτισμό στα τέσσερα χρόνια της σκλαβιάς και κλόνισαν και έφθειραν την υγεία του λαού και προπάντων της Νέας Γενιάς. Σε 528 εκατομμύρια δολάρια φτάνει η αξία των αγαθών που μας αφάιρεσαν βίαια και ληστρικά οι επιδρομείς και σε 3.172 εκατομμύρια φτάνουν οι καταστροφές του υλικού της μόνο πλούτου.

Και ήλθε η απελευθέρωση, διαφορετική απότι ο λαός την πρόσμενε στην περίοδο της σκλαβιάς. Δεν ήταν η εποχή της αφθονίας των αγαθών και το πλημμύρισμα της χαράς καθώς φανταζόταν. Όλα ήταν δύσκολα, γιατί συνεχιζόταν ακόμα ο πόλεμος. Τρόφιμα δεν υπήρχαν, η παραγωγή ήταν σταματημένη και κυριαρχούσε ένα νομισματικό χάος. Η κυβέρνηση της εποχής εκείνης προχώρησε στο έργο της ανασυγκρότησης, αρχίζοντας με την σταθεροποίηση και αποφασισμένη να εφαρμόσει πρόγραμμα παραγωγικής εργασίας που θα κατοχύρωνε και το νόμισμα και την αποκατάσταση και την επαναλειτουργία του παραγωγικού μηχανισμού. Τα γεγονότα του Δεκεμβρίου ανέκοψαν αυτή την προσπάθεια, η δε οικονομική πολιτική που ακολουθήθηκε από τότε, με κύριο χαρακτηριστικό της την έλλειψη οποιουδήποτε προγράμματος, δημιούργησε το σημερινό οικονομικό αδιέξοδο.

Και σήμερα (1950-1955) βρίσκεται η χώρα μας σε μια πολύ δύσκολη καμπή της ιστορίας της. Άμα ρίξει κανείς γύρω του ένα βλέμμα, μπορεί να καταληφθεί από μεγάλη απαισιοδοξία. Η οικονομική ζωή έχει σταματήσει. Οι άνεργοι πληθαίνουν, οι τιμές ανεβαίνουν και τα είδη εξαφανίζονται από την αγορά. Μια κερδοσκοπική μανία κατευθύνει την κάθε εκδήλωση της οικονομικής δραστηριότητας. Ύστερα μια ασυδοσία του κεφαλαίου που εκμεταλλεύεται το πολύ κοινό, ενώ τα περισσότερα βάρη τα φέρνουν οι λαϊκές τάξεις και την σταθεροποίηση την κρατούν οι μισθωτοί με τους ισχνούς μισθούς τους. Η νομισματική κυκλοφορία κατανέμεται αντικανονικά για να εξυπηρετήσει καταναλωτικούς και μόνο σκοπούς, ενώ το ποσοστό που πηγαίνει για παραγωγικούς σκοπούς είναι πολύ μικρό και ανεπαρκές. Και σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί ο πολεμικός σάλος, που ανατρέπει κάθε αναδημιουργική προσπάθεια και που με την έλλειψη τάξεως και πολιτικής ομαλότητας καλλιεργεί τους ψυχολογικούς εκείνους παράγοντες που αρχίζουν πλέον να επηρεάζουν και να επιτείνουν την οικονομική κρίση.

Και αρχίζει ο κόσμος να ανησυχεί για το κατρακύλισμα αυτό και να διερωτάται μήπως τα γενικότερα ουσιαστικά δεδομένα της χώρας δικαιολογούν μια απαισιόδοξη προοπτική. Μήπως ακόμα η διάρθρωση της οικονομίας, τόσο η σημερινή, όσο και η αυριανή, δικαιολογούν αυτό τον φόβο που αρχίζει να έχει ο κάθε άνθρωπος για την δυνατότητα του τόπου αυτού να προκόψει, φόβο που εκμεταλλεύονται οι λίγοι και οι επιτήδαιοι και που σπρώχνει πολλές φορές στον πανικό με όλες τις καταστροφικές συνέπειες για τις λαϊκές τάξεις, που πάντα είναι τα θύματα.

Τίποτα από όλα αυτά δεν δικαιολογείται. Όλα τα οικονομικά δεδομένα συνηγορούν για μια αισιόδοξη προοπτική, ως προς το μέλλον της Ελληνικής οικονομίας. Η Ελληνική οικονομία έχει μέσα της πλούσιες πηγές, που παραμένουν ανεκμετάλλευτες. Στον τόπο μας υπάρχει άφθονη ανθρώπινη εργασία που γυρεύει απασχόληση και που παραμένει αχρησιμοποίητη. Και δεν είναι καμιά υπερβολή να πούμε πως, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, μέσα σε μερικά χρόνια μπορεί να αλλάξει η όλη σύνθεση της Ελληνικής οικονομίας και να βελτιωθούν σημαντικότερα οι όροι της ζωής του ελληνικού λαού. Εκείνο που προπάντως λείπει για να φτάσουμε στο αποτέλεσμα αυτό, είναι το σχέδιο που θα κινητοποιήσει τις παραγωγικές δυνάμεις της χώρας, είναι το οικονομικό σύστημα που θα εξασφαλίσει την επιτυχία του σχεδίου που θα έχει σαν σκοπό να αυξήσει την παραγωγή και το εισόδημα και να ανεβάσει το βιοτικό επίπεδο του λαού.

.....
ΠΗΓΗ: Εθνική Βιβλιοθήκη.

1. Δρίτσα Μαργαρίτα " Βιομηχανία και τράπεζες στην Ελλάδα του Μεσοπολέμου" σελ. 75 ΑΘΗΝΑ 1975.
2. Αγγ. Αγγελόπουλος " Το Οικονομικό μας Πρόβλημα" σελ. 193-199.

4.3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Ελληνική Βιομηχανία κατά τα έτη τα οποία εξετάσαμε δεν είναι στην καλύτερη εποχή της. Η χώρα από το 1940 - 1950 έχει αντιμετωπίσει δύο πολέμους και όπως είναι φυσικό η οικονομία της βρίσκεται σε άθλια κατάσταση.

Όπως αναπτύξαμε και σε προηγούμενο κεφάλαιο, κύριο μέλημα των πολιτών της εποχής ήταν η εξασφάλιση των προς το ζην, έτσι πάρα πολλοί κλάδοι της Βιομηχανίας ήταν εντελώς ανύπαρκτοι, ενώ αρκετοί άλλοι υποαπασχολήθηκαν.

Πρώτα απο όλα η έλλειψη κεφαλαίων κίνησης δεν άφηνε πολλά περιθώρια στην ανάπτυξη των βιομηχανιών και στην εξασφάλιση των εμπορικών πράξεων. Έπειτα έχουμε την ανεπάρκεια ή πολλές φορές την απουσία πρώτων υλών, ενώ η έλλειψη ασφάλειας περιορίζει την κυκλοφορία των προϊόντων και προκαλεί σοβαρή υποκατανάλωση.

Ένας άλλος λόγος είναι ότι οι ελαττωματικές εγκαταστάσεις δεν έχουν βελτιωθεί και προκαλούν προβλήματα στην δημιουργία των προϊόντων.

Τέλος υπάρχει ένας άνισος συναγωνισμός μεταξύ βιομηχανίας και βιοτεχνίας για το λόγο ότι η τελευταία είναι απαλλαγμένη απο πολλές φορολογίες και ίσως με αυτόν τον τρόπο να εξυπηρετούνται τα συμφέροντα εκείνων που θέλουν την Ελληνική Βιομηχανία σε κατώτερη μοίρα απο εκείνες των άλλων χωρών.

Στο τέλος του 1947 πολλοί μιλούν για "κρίση" την οποία αντιμετωπίζει η βιομηχανία. Πραγματικά παρατηρείται μια κάμψη της παραγωγής και σημειώνεται κάποιος δισταγμός στην συνέχιση του ρυθμού της, λόγω της αργής απορρόφησης των προϊόντων της για κατανάλωση.

Είχε πιστευτεί ότι λόγω του μεγέθους και της έκτασης των αναγκών του Ελληνικού Λαού, θα αργούσε να επέλθει η ικανοποίησή του, όμως απο την άλλη μεριά η ισορροπία της προσφοράς και της ζήτησης ήρθε πολύ γρήγορα εξαιτίας της απο των πολεμικών καταστροφών μείωσης του εθνικού εισοδήματος και όπως είναι φυσικό της πτώσεως του βιοτικού επιπέδου του Ελληνικού Λαού.

Εξάλλου το κόστος του ελληνικού βιομηχανεύματος είναι καταπληκτικά υψηλό και πρέπει να πέσει όχι μόνο χάρη του παρόντος αλλά και χάριν του μέλλοντος του τόπου (παράλογη δημοτική φορολογία, αναρχικά συστήματα στα λιμενικά και φορτοεκφορτωτικά δικαιώματα, φόροι χιλιάδων ταμείων και οργανισμών).

Με όλες αυτές τις συνθήκες διαβίωσης που επικρατούσαν στον ελληνικό χώρο την εποχή εκείνη πολλοί Έλληνες αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την χώρα και να μεταναστεύσουν για να εξασφαλίσουν κάπου αλλού όλα όσα χρειάζονται για

να ζήσουν. Έτσι αρχίζουν σιγά - σιγά να λιγοστεύουν τα εργατικά χέρια και το χειρότερο τα άτομα που ξενιτεύονται είναι της περισσότερες φορές τα νιάτα.

Κάμποι και χωράφια, εργοστάσια, βιοτεχνίες, κάθε λογής παραγωγική λειτουργία στενάζει κάτω απο το φάντασμα της ανεργίας και οι αρμόδιοι της Κυβέρνησης βρίσκουν λύση στην κατάσταση προτρέποντας τους νέους στην μετανάστευση. Αυτό βέβαια μπορεί να θεωρηθεί έγκλημα μιας και αργότερα χωρίς εργατικά χέρια η βιομηχανία και η βιοτεχνία μας ήταν καταδικασμένη να "πεθάνει" ή κάποιες άλλες φορές να υπολειπουργεί.

Με αυτή την ηθική και κοινωνική κρίση προκλήθηκε βαριά δοκιμασία στην Ελλάδα. Ο ελληνικός λαός υποσιτιζόταν και ήταν βυθισμένος στην βαθύτερη δυστυχία.

Μέσα σε αυτή την απελπισία εκείνο που ήλθε σαν "χέρι βοήθειας" ήταν η ξένη παρέμβαση διαφόρων χωρών και ιδιαίτερα της Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης. Μην ξεχνάμε όμως πως όλες αυτές οι χώρες ότι έκαναν δεν το έκαναν μόνο για την βοήθεια προς την Ελλάδα αλλά εξυπηρετούσαν πάντα και τα δικά τους συμφέροντα.

Η βοήθεια βέβαια ήταν πολύ σημαντική για την Ελλάδα σε εκείνα τα σκληρά χρόνια. Όμως δεν προσπάθησε να χρησιμοποιήσει και τις δικές της δυνάμεις - όσες της είχαν απομείνει - και δεν ήταν λίγες. Ενώ δεν στερούνταν πλουτοπαραγωγικών πηγών, ικανών για την κάλυψη των αναγκών της βιομηχανίας μας τις άφηνε ανεκμετάλλευτες. Στηρίχθηκε στις υποσχέσεις και τα σχέδια για την ανάπτυξη που προέτασσαν οι ξένες δυνάμεις, οι Σύμμαχοι μας κατά τον πόλεμο. Είναι ανόητο βέβαια να πιστέψουμε ότι το Ελληνικό Κράτος δεν γνώριζε τις πραγματικές ικανότητες της χώρας μας, αλλά η εκάστοτε Κυβέρνηση εθελουφλούσε, γιατί αποσκοπούσε στην ικανοποίηση των ατομικών συμφερόντων και μόνο. Ο ελληνικός λαός ποτέ δεν πληροφορήθηκε όλη την αλήθεια για τις αναπτυξιακές δυνατότητες της πατρίδας του, παρόλο που υπήρχαν επιστήμονες που διακήρυτταν βάση στατιστικών μελετών ότι η Ελλάδα ήταν και μπορούσε να γίνει βιώσιμος. Ότι μπορούσε η οικονομία να ορθοποδήσει με την ανάπτυξη της ναυτιλίας μας αλλά και της βαριάς βιομηχανίας με την εκμετάλλευση του φυσικού της πλούτου. Οι ξένοι όμως οργανισμοί που ήλθαν προς βοήθεια μας είχαν άλλες επιδιώξεις. Αναζητούσαν νέες αγορές για τα δικά τους προϊόντα και φυσικά η Ελλαδίτσα, η κατεστραμμένη, η διαλυμένη, που έψαχνε κάπου να στηριχθεί ήταν ένα πολύ πρόσφορο έδαφος.

Αναφέραμε και παραπάνω ότι υπήρχαν και άνθρωποι του επιστημονικού κυρίως κύκλου, που προσπαθούσαν να ανατρέψουν την κατάσταση με μελέτες και στατιστικές, όμως η φωνή τους πνίγηκε μέσα στην πείνα, την πραγματική του Ελληνικού Λαού και την άλλη των "Αρχηγών", την πανάρχαια, που ήταν και αυτή που μας οδήγησε στην εξάρτηση που με το πέρασμα του χρόνου γινόταν όλο και μεγαλύτερη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α. ΠΕΡΙ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΑΡΣΑΛ

“Το ναυάγιο της οικονομίας μας αποκλείεται να ανελκυστεί με δανειακά μέσα. Η ανάλυσις του μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο με βοήθεια που δεν δημιουργεί βάρος, διότι η Ελλάς δεν μπορεί να βαστάξει τα βάρη ως ότου επισκευαστεί και ανακαινισθεί. Η βοήθεια αυτή πρέπει να δοθεί δωρεάν και εις ευρεία κλίμακα, να χρησιμοποιηθεί δε κυρίως εις την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου της χώρας και της πλεονάζουσας εργατικής δύναμης. με το πρόγραμμα Ευρωπαϊκής ανόρθωσης (σχέδιο Μάρσαλ) αυτή η λύση είναι πλέον πραγματικότητα.”

Το σχέδιο Μάρσαλ προβλέπει την χρηματοδότηση σε ευρεία κλίμακα των 16 Ευρωπαϊκών Χωρών ως την πλήρη οικονομική οροπόδισή τους. Περαιτέρω προβλέπει την παροχή της δωρεάν χρηματοδότησης σε χώρες που δεν μπορούν να αντέξουν σε δανειακά βάρη. Επί πλέον προβλέπει δωρεάν χρηματοδότηση όχι μόνο στις δαπάνες σε συνάλλαγμα για την προμήθεια απο το εξωτερικό του παραγωγικού εξοπλισμού, αλλά και των εσωτερικών σε εγχώριο νόμισμα δαπανών για την εκτέλεση των έργων (πληρωμή ημερομισθίων, εγχωρίων α' υλών). Τέλος προβλέπει την παροχή τεχνικής διαφωτίσεως και βοήθεια σε χώρες που την χρειάζονται.

Κατόπιν των ανωτέρω η προοπτική του Ελληνικού προβλήματος μεταβάλλεται ριζικώς. Το πρόγραμμα Ευρωπαϊκής Ανόρθωσης είναι ο “απο μηχανής Θεός”, ο οποίος θα αποκαταστήσει την ανατραπέισα ισορροπία μεταξύ πληθυσμού εδάφους και παραγωγικού εξοπλισμού και θα μας καταστήσει βιώσιμους επί μακρά σειρά.

Η βοήθεια όμως αυτή δεν θα μας παρέχεται επ' αόριστον, αλλά έχει τετραετή διάρκεια (έως το 1952). Το πρόγραμμα Ευρωπαϊκής ανόρθωσης δεν προβλέπει ορισμένο ποσό για κάθε χώρα αλλά καθεμίας ψηφίζεται απο το Κογκρέσσο συνολική πίστωση η οποία κατανέμεται μεταξύ των 16 χωρών μελών απο την Οργάνωση Ευρωπαϊκής Οικονομικής Συνεργασίας με την έγκριση της διαχειρίσεως Οικονομικής Συνεργασίας στην Ουάσιγκτων.

Έτσι οι χώρες που θα παρουσιάζουν άρτια, καλώς συγκροτημένα και αιτιολογημένα προγράμματα θα ευνοηθούν περισσότερο απο εκείνες που θα αποδειχθούν ανίκανες να προχωρήσουν στην ανασυγκρότηση και να απορροφήσουν τις πιστώσεις που ζήτησαν για τα προγράμματά τους.

Το πρόγραμμα της Ελλάδος θα πρέπει να προτάσεις:

- την εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου.
- την εκτέλεση μεγάλων παραγωγικών έργων.
- την ίδρυση νέων βασικών βιομηχανιών.

ΠΗΓΗ: ΖΟΛΩΤΑΣ ΞΕΝΟΦΟΝΤΑΣ "ΠΕΡΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ",
σελ 9 - 12. ΑΘΗΝΑ 1948. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Β. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜΟΝ 4366

ΠΕΡΙ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΤΗΣ Ε.Τ.Β.Α

Περί ιδρύσεως Ελληνικής Τράπεζας Βιομηχανικής Αναπτύξεως.

Κωνσταντίνος Βασιλεύς των Ελλήνων.

Έχοντες υπ' όψιν τας διατάξεις του άρθρου 30 του Συντάγματος και την απο 10 Σεπτεμβρίου 1964 σύμφωνο γνώμην της κατά την παράγραφο 2 του αυτού άρθρου 35 ειδικής επιτροπής εκ βουλευτών, προτάσει του Υπουργικού Συμβουλίου, αποφασίσαμε και διατόσομεν:

Άρθρον 1

1. Ιδρύεται Οργανισμός εδρεύον εν Αθήναις, υπο την επωνυμία "Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως (Ε.Τ.Β.Α.).
2. Η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως είναι δημοσία επιχείρησις, ανύκουσα εξ' ολοκλήρου εις το Ελληνικό Δημόσιο λειτουργούσα κατά τους κανόνας της ιδιωτικής οικονομίας και αποτελούσα Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.
3. Την εποπτείαν επι της Ε.Τ.Β.Α ασκεί ο Υπουργός Βιομηχανίας.

Άρθρον 2

1. Σκοπός της Ε.Τ.Β.Α είναι η προώθησις της βιομηχανικής εν γένει αναπτύξεως της χώρας:
 - α) Δια της πιστωτικής και μετοχικής ενισχύσεως προγραμμάτων εξυγιάνσεως, επεκτάσεως, συνενώσεως και εκσυγχρονισμού της λειτουργίας υφισταμένων βιομηχανιών, βιοτεχνιών και επιχειρήσεων αποσκοπούσων εις την ανάπτυξη της χώρας, ως και την δημιουργίαν νέων τοιούτων.
 - β) Δια της προσελκύσεως ξένων κεφαλαίων προς παραγωγικάς επενδύσεις, εν τη Χώρα και
 - γ) Δια της υποβοηθήσεως αναπτύξεως κεφαλαιοαγοράς.

Άρθρον 11

Τα της ασφαλήσεως του προσωπικού της Ε.Τ.Β.Α θέλουσι ρυθμισθεί δια Β' Διατάγματος εκδιδιδμένο τη προτάσει των Υπουργών Βιομηχανίας και Εργασίας, μετά γνώμην του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής.

Άρθρον 12

1. Ο Υπουργός του Συντονισμού ασκεί επί της Ε.Τ.Β.Α πάσας τας αρμοδιότητας αυτού, τα προβλεπόμενα υπο του Νομοθετικού Διατάγματος υπ' αριθμόν 4355/64.

Προς πραγμάτωσιν των σκοπών για τους οποίους συστάθηκε η Ε.Τ.Β.Α. δύναται:

α) Να συνάπτει δάνεια παρά του ημεδαπού ή αλλοδαπού Δημοσίου ως και παρά Τραπεζών και χρηματοδοτικών εν γένει Οργανισμών του εσωτερικού ή εξωτερικού, μετά ή ένευ εγγυήσεως του Ελληνικού Δημοσίου. Δια την σύναψιν δανείων παρ' αλλοδαπού Δημοσίου απαιτείται προηγουμένως έγκρισης του Υπουργικού Συμβουλίου.

β) Να μεταβιβάζει εν όλο ή εν μέρει, τοις μετρητοίς ή επί πεστώει, τας παρ' αυτής αποκτωμένας μετοχάς, ομολογίας και πάσης φύσεως απαιτήσεις.

γ) Να αναλαμβάνει την εκμετάλλευσιν Επιχειρήσεων του Δημοσίου, οσάκις ήθελεν αποφασίσθαι τούτο δια κοινής αποφάσεως του Υπουργίου Συντονισμού οικονομικών και βιομηχανίας.

δ) Να αναλαμβάνει την εκμετάλλευσιν των ιδρυομένων παρ' αυτής Επιχειρήσεων μέχρι της εταβιάσεως αυτών εις ιδιώτας επιχειρηματίες.

ε) Να προβαίνει εις την σύνταξιν μελετών, την εκτέλεσιν ερευνών, την προροχής τεχνικών και οικονομικών υπηρεσιών δια την ίδρυση και οργάνωση Εταιριών, εις τας αυτή συμμετέχει ως επίσης και πάσης άλλης Επιχειρήσεως, η οποία συμβάλλει εις την ανάπτυξιν της Χώρας.

στ) Να ασκεί εν γένει πάσας τας εργασίας των συγχωνευομένων Οργανισμών Ο.Β.Α., Ο.Χ.Ο.Α. και Τουριστικής Πίστewος, εντός των πλαισίων της Κυβερνητικής Οικονομικής Πολιτικής.

Εν Αθήναις τη 16 Σεπτεμβρίου 1964

Κωνσταντίνος Β"

Το Υπουργικό Συμβούλιο.

Ε.Τ.Β.Α ΑΕ: Ετήσια Έκθεση 1993 - Αθήνα 1994.

Σύμφωνα λοιπόν με το παραπάνω νομοθετικό διάταγμα συστάθηκε η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως με σκοπό την ανάπτυξη της Βιομηχανίας στην Ελλάδα.

Βέβαια η σύσταση της Ε.Τ.Β.Α. όπως ξαίνεται παραπάνω έγινε το 1964 δηλαδή περίου 20 χρόνια μετά το τέλος των πολέμων. Ότι λοιπόν είχε απομείνει

έγινε προσπάθεια να οργανωθεί, να εξυγιανθεί και να αναπτυχθεί όσο το δυνατόν περισσότερο. Εκτός όμως από τη βοήθεια που προσφέρθηκε στις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις, υπήρχε και άρθρο περί οικονομικής ενίσχυσης και δανειοδότησης βιομηχανιών - βιοτεχνιών που άρχιζαν τώρα να λειτουργούν.

Η προσέλκυση ξένων κεφαλαίων γινόταν πλέον από ένα Νομικό Πρόσωπο που ενδιαφερόταν για την δημιουργία επενδύσεων αλλά και για την ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς και που άνηκε εξ ολοκλήρου στο Ελληνικό Δημόσιο πράγμα που σημαίνει ότι σε μεγάλο βαθμό καταργείται το προσωπικό συμφέρον.

Τα δάνεια και οι χρηματοδοτήσεις που προσφέρει γίνονταν κατόπιν συζητήσεων και κοινής απόφασης της Ε.Τ.Β.Α και των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας και όπου χρειάζεται υπάρχει σαν εγγύηση το Ελληνικό Δημόσιο.

Εκτός από τα παραπάνω η εκτέλεση ερευνών και η μετέπειτα σύνταξη μελετών σίγουρα βοήθησε αρκετά την Ελληνική Βιομηχανία να ανακαλύψει το "φυσικά" πλούσιο και εύφορο έδαφος της Ελλάδος και πολύ περισσότερο τις δυνατότητες που υπάρχουν για τη σωστή ανάπτυξη της Βιομηχανίας σε μια τέτοια χώρα.

Βέβαια η χρηματοδότηση από μέρος της Ε.Τ.Β.Α μπορεί να μην έφτανε στο βαθμό που ήταν αναγκαία για την δημιουργία τεράστιων βιομηχανιών με "τεράστιο" κύρος, πάντως σίγουρα έδωσε στους Έλληνες Βιομηχάνους να καταλάβουν ότι ο χώρος αυτός που λέγεται Ελλάδα μπορεί και πρέπει να πετύχει χάρη στις εσωτερικές του (φυσικές-πλουτοπαραγωγικές) δυνατότητες. Και όχι να στηρίζεται αποκλειστικά σε λύσεις "εξωτερικές", εξυπηρετώντας τα συμφέροντα κάποιων πολιτικών κομμάτων της οικονομικής ολιγαρχίας.

Συμπερασματικά θα λέγαμε ότι η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως βοήθησε στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση της ιδέας ότι και οι προϋποθέσεις υπάρχουν, αλλά και η θέληση για να αναπτυχθεί επιτέλους σε σωστές βάσεις η Βιομηχανία στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

Α

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΘΕΜΑ

α

Νομοθεσία περί συλλογικής συμβάσεως

1. ΑΝΑΓΚ.ΝΟΜΟΣ
της 16/21 Νοεμ.1935
Περί συλλογικών συμβάσεων εργασίας.

Κατηργήθη διά του άρθρ.42 Ν.δ.3239/1955 αντικατασταθείς διά των άρθρ. 2-8 αυτού(βλ.κατωτ.σελ.146,03).

2. ΑΝΑΓΚ.ΝΟΜΟΣ 99
της 26 Αύγ./7 Σεπτ.1936
Περί κυρώσεως συλλογικών συμβάσεων εργα-
σίας.

"Άρθρον 1

Φείσται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων τῆς Χώρας δύο συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας περὶ καθορισμοῦ καταστάτου ὁρισμοῦ μισθῶν τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων καὶ ἡμερομισθίων τῶν ἐργατῶν βιομηχανίας, καθ' ὅλας αὐτῶν τὰς διατάξεις καὶ τοὺς ὅρους, αἵτινες ἐπέχουν ἰσχὺν νόμου ἀπὸ τῆς καταθέσεως τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν.

Τὰ κείμενα τῶν συμβάσεων τούτων παρατίθενται κατωτέρω ἐν 15.Αβ. καὶ 15.Αγ.

2. Ἡ παρὰ τῷ Γραμματεῖ τοῦ εἰρηνοδικείου Ἀθηνῶν κατάθεσις τῶν ἄνω εἰρηται δύο συλλογικῶν συμβάσεων ἀναπληροῖ πλήρως τὴν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀπὸ 16 Νοεμ.1935 Α.Ν. π.συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας(ἀνωτ.ἀρ.1) κατάθεσιν παρὰ τῷ γραμματεῖ τοῦ εἰρηνοδικείου ἐκάστης περιφερείας, ἰσχυουσῶν, ἀπὸ

τῆς τοιαύτης παρὰ τῷ εἰρηνοδικεῖῳ Ἀθηνῶν καταθέσεως αὐτῶν, δι' ὅταν τὸ Κράτος.

3. Ἡ ὑπὸ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐν ταῖς ἄνω συμβάσεσιν ἀναφερομένων γενικῶν ἐργοδοτικῶν καὶ ἐργατικῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων καὶ ὀργανισμῶν ὑπογραφή τούτων θεωρεῖται ἀναπληροῦσα πλήρως τὴν ὑπογραφὴν αὐτῶν καὶ ὑπὸ πύσης ἑλλης γενικῆς, τοπικῆς, ἢ εἰδικῆς ἐπαγγελματικῆς ἐργοδοτικῆς ἢ ἐργατικῆς ὀργανώσεως τῆς Χώρας καὶ δεσμεύει καὶ τὰς ὀργανώσεις ταύτας ἀπὸ κοινοῦ μετὰς ὑπογραψάσας γενικὰς ὀργανώσεις διὰ τὴν ἐν ταῖς συμβάσεσιν ταύταις ἀναφερομένην χρονικὴν διάρκειαν.

Ἡ ἀνωτ. ἀρ. 1 τοῦ υπ. ἀριθ. 99/1936 Α.Ν. εἶνε ὅτι αἱ ἀπὸ 12 Αὐγ. 1936 κυρωθεῖσαι συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας ἰσχύουν ἐπὶ παντὸς ἐν γένει ἰδιωτικοῦ ὑπαλλήλου, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἐργατῶν πύσης ἐν γένει ἰδιωτικῆς ἐπιχειρήσεως, ὡς ὁλοκληρωτικῶς μορφήν καὶ ἂν ἀσκήσῃ αὐτὴ, ἐφ' ὅσον ὁδὲν ἀπάγονται οὗτοι εἰς εἰδικὴν συλλογικὴν σύμβασιν καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀν. ἀνήκουν ἢ οὐ εἰς ἐπαγγελματικὴν ὀργάνωσιν.

Αἱ αὐταὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἰσχύουν ἐφαρμοζόμεναι ἀνεξαρτήτως ουστηκτοῦ πληρωμῆς(ἡμερομισθίων κατ' ἀπόκοπὴν κλπ.).

Ἐκ παραλλήλου πρὸς τὰ πρόσωπα ἢ τὰς ἐπιχειρήσεις, διὰ τῶν ἄνω συλλογικῶν συμβάσεων, ὑποχρεοῦνται ἐπιπροσθέτως καὶ αἱ ἐργοδοτικαὶ ὀργανώσεις ἢ ὀργανώσεις μισθωτῶν, ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν τοιαῦται" (ἄρθρ. 2 παρ.1, Α.Ν.866 κατωτ.ἀρ.3).

(Ἐντὶ τῆς σελ.101)

Σελ. 101(α)

"Άρθρον 2

πᾶσα παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις πρὸς τὰς διατάξεις τῶν ἐν λόγῳ συμβάσεων θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία συμβάσεως ἐργασίας, ὑποχρεοῦσα τοὺς παραβάτας εἰς καταβολὴν διπλάσας μὲν εἰς τοὺς ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους, πενταπλάσας δὲ εἰς τοὺς ἐργάτας τῆς ὑπὸ τοῦ ν. 2112/1920 π. ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων, (15.2α.1) ὡς ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως, ὁριζουμένης ἀποζημιώσεως.

"Ἡ ἀληθὴς ἔννοια τοῦ ἀρθρ. 2 τοῦ αὐτοῦ Α.Ν. (ὑπ' ἀριθ. 99/1936) εἶνε ὅτι αἱ ἐν αὐτῷ ἀποτικαὶ κυρώσεις εἶναι ἀνεξάρτητοι παντὸς ἑτέρου ἐκ τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἀπορρέοντος δικαιώματος" ("Άρθρ. 2 παρ. 1, Α.Ν. 866 κατατ. ἀρ. 3).

"Ἡ πᾶσα δὲ παράβασις ἢ μὴ συμμόρφωσις τῶν μισθωτῶν πρὸς τὸ περιεχόμενον συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας ἢ ἀποστέλλεται ἀιαιτητικῆς, οἰακροθῆς τῆς ἰσχύος αὐτῶν, θεωρεῖται ὡς ἀδικαιολόγητος καταγγελία τῆς συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας, ἐπισύρουσα πλέον τῶν ἤδη προβλεπόμενων κυρώσεων καὶ λύσιν τῆς σχέσεως ἐργασίας, ὁφειλομένη εἰς ὑπατιότητα τοῦ παραβάτου ἢ τοῦ μὴ συμμορφουμένου".

Ἡ ἐν τῷ "Κοινοβουλευτικῷ βιβλίῳ" τοῦ ἀρθρ. 9 Ν.Δ. 3086/1954, (κατωτ. σελ. 130(ε)), πλὴν τῶ Ν.Δ. 3086 καταργήθη διὰ τοῦ ἀρθρ. 42 Ν.δ. 3239/1955.

"Άρθρον 3

Ἡ πᾶσα διαφορὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων δικυζέται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ν. 1100α (τομ. 20) ἀπολυτικῶς ἐπιτακτικῶς.

3. ΑΝΑΓΚ. ΝΟΜΟΣ 866
τῆς 22/25 Σεπτ. 1937
Περὶ προσθήκης διατάξεων εἰς τὸν π. συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας Α. Ν. 16/21 Νοεμ. 1935 καὶ αὐθεντικῆς ἐρμηνείας τοῦ Α.Ν. 99/1936.

"Άρθρον 1

1. Ἄπασαι αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος ἀπορριπτικαὶ συλλογικαὶ συμβάσεις ἐργασίας θεωροῦνται ἔγκυροι καὶ πληροῦσαι ἀπὸ τῆς τῆς 16 Νοεμ. 1935 π. συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας ἀπαιτουμένης προϋποθέσεις.

2. Ὁ χαρακτηριστικὸς χαρακτῆρ τοῦ ἐκ ὑπαλλήλου, ὑπηρετοῦ, ἢ ἐργάτου, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐν γένει, γίνεται ἐπὶ τῆ βόσει τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθρ. 10 τοῦ ν. 1234 π. τῆς θέσεως τῶν ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἐπιστρατεύσε-

Σελ. 102 (α)

ως (15.2α) ἀνοξερνήτως τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐργάτου τοῦ διδουμένου γραπτοῦ κειμένου.

3. Δύνανται οἱ ἀποστέλλονται τοῦ ὑφυπουργοῦ ἐργασίας, δημοσιευόμενων διὰ τῆς ἑφημερίδος τῆς κυβερνήσεως καὶ κοινοποιουμένων εἰς τὸν γραμματεῖα τοῦ οἴκου ἐιρηνοδικεῖου, καὶ πρὸς τὸν ἐκδότην τῆς ἡμερησίας τῆς ἠ προθεσμία ἰσχύος τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας μέχρι ἑξ μηνῶν, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν του, οὐκ ἐπὶ τῆς μὲν τῶν κατὰ τὴν ὑπογραφήν των κρατουσῶν θηκῶν. Αἱ μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ τῶν ἡμερησίας τῆς ἠ προθεσμία ἰσχύος τῶν συμβάσεων ἐργασίας παρατείνονται, λήξεως των, ἐπὶ ἐξάμηνον δυνάμει τῆς σης μόνον διατάξεως.

Ἡ ἐν τῷ ἀρθρῷ 1 τοῦ ὑπ' ἀρ. 866/1937 Α.Ν. εἶναι ὅτι αἱ ἐξ ἀπορριπτικῆς τῆς ἰσχύος ἐκδοτικῆς συλλογικῆς συμβάσεως δύνανται νὰ δοῦν περὶ σότεραι τῆς μίθης" ("Άρθρ. 9 παρ. 1 Α.Ν. 1367, κατατ. ἀρ. 5).

4. Ἡ ἐν τῷ ἀρθρῷ 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 547/1937 Α. Ν. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν ἐργατικῶν τινῶν νόμων (15.1β.2) λέξις "πρόστιμον" ἀντικαθίσταται διὰ τῶν λέξεων "χρηματικὴν ποινὴν".

5. Ἡ ἐν τῷ ἀρθρῷ 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 547/1937 Α. Ν. περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως διατάξεων τινῶν ἐργατικῶν τινῶν νόμων (15.1β.2) λέξις "πρόστιμον" ἀντικαθίσταται διὰ τῶν λέξεων "χρηματικὴν ποινὴν".

"Άρθρον 2

(Ἐρμηνεύονται τὸ ἀρθρ. 1 § 3 καὶ τὸ ἀρθρ. 2 τοῦ Α.Ν. 99, ἀνωτ. ἀριθ. 2).

"Άρθρον 3

(Καταργήθη ὑπὸ τοῦ Α.Ν. 560/1945, 15.Αβ. 8)

Ποινικὴς κυρώσεις τῆς παραβίασεως τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας βλ. ἐν ἀρθρ. 16 Α.Ν. 547 (15.1β.2).

Άρθρ. 5.- 1. Τα κατά τὸ ἐδάφ. ε' τοῦ προηγουμένου άρθρου ἐνεργεῖται τὸν ἔλεγχον ὄργανα, δικαιούσθαι νὰ προβαίνουν εἰς πᾶσαν ἔρευναν λογιωτικῶν βιβλίων καὶ πώσης φθώσκων στοιχείων τῶν ἐλεγχομένων ἐπιχειρήσεων. Τὰ ἐλεγχόμενα πρῶτα ἢ νομικὰ πρόσωπα, ὑποχρεοῦνται, ὡς προϋποχόντων εἰς τὰ ὄργανα τοῦ ἔλεγχου ἀπαντᾶν τὰ διὰ τὴν ἀσφάλειαν τούτου ἀναγκαῖα στοιχεία.

2. Δημόσιαι Ὑπηρεσίαι, Δημόσιοι Ὄργανισμοί, Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ὡς καὶ Τραπεζαίαι ὑποχρεοῦνται, ὡς παρεχόντων εἰς τὸ Δημόσιον καὶ τὰ διενεργεῖσθαι τὸν ἔλεγχον ὄργανα πᾶς ζητούμενης περὶ αὐτῶν πληροφορίας κατ' ἀνάγκην ἐπὶ πώσης ἐτέρας διατάξεως ἀποφασιστικῆς τῆς ἐπιτελεστικῆς μόνον τῶν κατὰ τραπεζικῶν ἀπορρήτων διατάξεων, ἐφ' ὅσον τούτου δὲν ἀφορᾷ εἰς συναλλαγὰς μετὰ τοῦ ἑωυτερίου καθ'.

3. Τὰ περιεχόμενα τοῦ κατὰ τὴν παρ. 1 τοῦ παρόντος άρθρου ἔλεγχου, κοινοποιεῖται εἰς τὰς φορολογικὰς καὶ λοιπὰς κατὰ περιπτώσεων ἀρμοδίας Ἀρχάς, ὡς καὶ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Άρθρ. 6.- Ἀντικαθίστανται τὸ ἄρθρ. 5 Ν.Δ. 3982/59 (ἀνωτ. σελ. 250, 4).

Άρθρ. 7.- Ἐπὶ ἐξουσιώδων ἀνηθῶν ποινικῶν ἢ δευτερογενῶς παραγωγῆς ἢ διαμορφωμένη εἰς τὴν ἐπιχειρήσειν ἐπὶ ἀμελείᾳ ἀνὸς ἡμετέρας γῆς καὶ ἐμπορίας τιμῆ εἶναι κατωτέρα τῆς διεθνοῦς τιμῆς αὐτῶν, δύναται, πρὸς ἀντιμετώπισιν διαπραχῶν εἰς τὸν ἐφοδιασμόν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀγορᾶς, νὰ ἐπιβληθῇ, διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ἰπουργῶν Δικαιοσύνης, Γεωργίας ἢ Βιομηχανίας καὶ Ἐνεργείας κατὰ περιπτώσεων καὶ Ἐμπορίου ἀντισταθμιστικῆς εἰσφοράς κατὰ τὴν ἐξαγωγή των, μέχρι πᾶσιν κατώτατος τὴν διαφοράν μετὰ τῶν δύο τούτων τιμῶν.

Τετάρτος 1992-Ε.Α. 17

Άρθρ. 8.- 1. Οἱ παραβαίνοντες πᾶς περὶ ἑωυτερίου Ἐμπορίου διατάξεις, τιμωροῦνται διὰ φυλακίσως μέχρι δύο ἐτῶν ἢ διὰ χρηματικῆς ποινῆς, μέχρι τῆς ἀξίας τῶν ἀγαθῶν εἰς ἃ ἀνάγεται ἡ παράβασις ἢ δι' ἀμειψίμων τῶν ποινῶν, ἐπιφυλασσόμενων τῶν ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων βαρυντικῶν ποινῶν.

Ἡ ποινικὴ δίωξις γίνεται ἀστυνομητικῶς καὶ δι' ἀπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἀστυνομήσειν ὡς ἡ μετατροπὴ τῶν ἀστυνομητικῶν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου στερεωτικῶν τῆς ἐλευθερίας ποινῶν εἰς γοιματικῶν.

Ὁ Ἰπουργὸς Ἐμπορίου ἢ ἕτερον ἐξουσιοδοτημένον ὑπὸ τούτου ὄργανον, δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ ἐπ' αὐτῶν κατώχευσιν. Ἐν περιπτώσει κατώχευσης ἢ ἀστυνομητικῆς ἢ δήμευσις τῶν ἀγαθῶν, ἧτις δύναται κατὰ τὴν κρίσιν τούτου, νὰ περιληφθῇ τὸ ἀντικείμενον ἢ μέρος τούτων, καθοριζομένου διὰ τῆς κατωτέρω διατάξεως ἀποφάσεως.

Ἐν περιπτώσει ἀπαλλαγῆς, τὸ αὐτὸ δικαστήριον ἀποφασίζονται καὶ περὶ τῆς ὑχῆς τῆς ἐπιβληθείσης κατώχευσης.

2. Ὁ Ἰπουργὸς Ἐμπορίου ἢ κατ' ἐξουσιοδοτήσιν τούτου α) τὸ ἐν ἄρθρ. 3 τοῦ παρόντος Δημόσιον, β) αἱ Τελωνεῖοι καὶ Ἀρχαί, γ) τὰ ὑφιστάμενα συμβούλια ἢ ἐπιτροπαί καὶ δ) Ἐπιτροπὴ ἀποτελούμενη ἐκ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ἐπιχειρήσεων Ἐμπορίου τοῦ Ἰπουργείου Ἐμπορίου, τοῦ κατ' ἄλλην ἀρμοδίου Διευθυντοῦ τοῦ Ἰπουργείου τούτου καὶ ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Διευθύνσεως Ἐμπορῶν ἀναλλαγῶν μετὰ τῆς ἀλλοδαπῆς τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, δύναται ἀνεξαρτήτως τῆς ποινικῆς διαδικασίας καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ποινικῆς δίκης, νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς ὑποκείμετους εἰς τὰς ἐν τῇ προηγουμένῃ παραγράφῳ παραβάσεις, τὴν καταβολὴν προστίμου μέχρι τῆς ἀξίας τῶν ἀγαθῶν.

Διὰ τῆς ἀποφάσεως ὑπερμισθώσεως τῆς ἀνωτέρω ἐπιτροπῆς καθορίζονται αἱ λεπτομέρειαι λειτουργίας αὐτῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιβολῆς προστίμου στους παραβαίνοντες εἰς διατάξεις περὶ ἐξουσιώδους Ἐμπορίου καθορίσθη ἀπὸ τῆν παρ. 3 ἄρθρ. 9 τῆς Β3/375/26-26 Ἀπρ. 1982 (ΦΕΚ Β' 217) ἀπόφ. Υπ. Πρωθυπουργίας 7031/27 ἡσέως καὶ Ἐμπορίου (τὸμ. 1 Φ.Α. σελ. 778, 401).

3. Δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐμπορίου, δύναται νὰ καθορίζηται τὸ ὕψος τοῦ προστίμου δι' ἐπιχειρήσεων παραβάσεως.

4. Ἀνεξαρτήτως τῆς ἀπὸ τῶν ἀνωτέρω ἐπιτροπῶν νὰ καταρτίζηται πίναξ παραβάτων (φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων) ὑπὸ τοῦ Ἰπουργοῦ Ἐμπορίου ἢ ὑπὸ τοῦ Δημόσιου Ἐρευνῆς Τιμῶν, μόνον διὰ τὰ ἐπιλαμβανόμενα ὑφ' ἐνός ἐπίσπου τούτων ἰδιαιτέρως σοβαρὰ διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν θύματα.

Ὁ ἐν λόγω πίναξ θὰ κοινοποιῆται εἰς α) ἀπόφασιν ἀνά τὴν χάριν Ὑπηρεσίας καὶ Ἐπιτροπῆς θανατικῆς ἐπιμελητικῆς εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς, β) τὴν Γενικὴν Διεύθυνσιν Κρατικῶν Προμηθειῶν καὶ γ) τὰς ἀρμοδίας φορολογικὰς καὶ διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ ἀναλλήλατος Ἀρχάς.

Ὁ Ἰπουργὸς Ἐμπορίου δι' ἀποφάσεως του, ἐπιδομένης τῇ ἐπισημῆς τῆς ἀρμοδίας κατ' ἄλλην Ὑπηρεσίας, δύναται, νὰ στελεχῇ τοὺς περιλαμβανόμενους εἰς τὸν ἀνωτέρω πίνακα τοῦ δικαιώματος α) νὰ διενεργῶν εἰσαγωγῆς ἢ ἐξαγωγῆς ἐπὶ ἐν ἑτοίμοι καὶ β) νὰ συμμετέχουν εἰς διαγωνισμοὺς προμηθειῶν τοῦ Δημοσίου, Ὄργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου καὶ Δημοσίων Ἐπιχειρήσεων μέχρι πᾶσιν ἐτῶν.

5. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου ὑποκείμεναι οἱ εἰσαγωγῆς καὶ ὅταν παραβαίνοντες πᾶς ἀγορανομικὰς διατάξεις περὶ ἐμπορίας καὶ διακινήσεως τῶν εἰσαγομένων ἀγαθῶν εἰς τὴν ἑωυτερίαν ἡσέως.

Ὁ ἰσχύον τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ἀνωτέρω προστίμου κατατίθεται εἰς εἰδικῶν λογαριασμῶν, τηρούμενον παρὰ τῇ Τραπεζῇ τῆς Ἑλλάδος, ἀποτελεῖ δὲ Δημόσιον ἔσοδον.

Άρθρ. 9.- Ἀντικαθίστανται οἱ παρ. 4, 5, 6 καὶ 7 ἄρθρ. 2 Νόμ. 3999/59 (ἀνωτ. σελ. 246, 02).

(Αὐτὴ νῦν ἐν σελ. 244, 02) σελ. 244, 02(1)

"Αρθρ.10.- Τόν επί βαθύν 1η Προϊστάμενον της Γενικής Δ/νσεως Εξωτερικού Εμπορίου του Υπουργείου Εμπορίου, ελλείποντα, κτώντα ή καλυόμενον άνακληροί Ανακληρωτής Γενικός Δ/ντής του ά- του Κλάδου, οριζόμενος δι' άποφάσεως του Υπουρ- γού.

"Αρθρ.11.- Τροποποιεί την περίτ .β άρθρ.77 Π.Δ.607/76(τόμ.12B σελ.752).

"Αρθρ.12.- Αί επί των οριζώντων, περί τών δ παρόν Νόμος ισχύουσαι νύν άποφάσεις αι έκδοθεΐσαι, και των άλλων διατάξεων, εξακολουθούν εφαρμόζόμεναι μέχρι τροποποίησεως ή καταργήσεως αυτών υπό νεατέρων εκδοθησομένων κατ'εφαρμογήν του πα- ρόντος.

"Αρθρ.13. Καταργείται και άνακληροί Ισχύον Νόμος, άφ'ής και δι'όν χρόνον Ισχύσει ή υπ'άριθ.39666 /4178/1521/7.5.1977 κοινή άπόφασις τών Υπουρ- γών Οικονομικών και Εμπορίου περί επιβολής εισ- φορής επί εξαγομένων τυρκοοικμικών προϊόντων εκ χωρίου παραγωγής", δημοσιευθεΐσα διά της Εφημε- ρίδος της Κυβερνήσεως(ΦΕΚ 420/Β/9.5.1977), ως και ή υπ'άριθ.Ε4/3203/19.10.1977 τοιαύτη τών αυτών Υπουργών περί άρσεως επιβληθείσης εισ- φορής επί εξαγομένων τυρκοοικμικών προϊόντων εκ χωρίου παραγωγής" δημοσιευθεΐσα άσυντως διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως(ΦΕΚ 1061/Β/25. 10.1977).

"Αρθρ.14. 1. Αί άπό της Ισχύος του παρόντος και παρ'ώνται:

α) Ο Νόμος 5426/1932"περί περιορισμού εισα- γωγής εμπορευμάτων κλπ."

β) Ο Α.Ν.1960/1939"περί ρυθμίσεως του εισα- γωγικού και εξαγωγικού εμπορίου".

γ) Το Ν.Δ.480/1947"περί ασπίσεως Διοικήσεως Εξωτερικού Εμπορίου".

δ) Το άρθρ.4 του Ν.Δ.2415/1953"περί άναπρο- σαρμογής της αξίας της δραχμής εις ξένον συν- άλλημα".

ε) Τα άρθρ.1 και 2 του Ν.Δ.3982/1959"περί κα- τ'άσεως της υπ'άριθ.163/23.1.1958 πράξεως του Υπουργικού Συμβουλίου"περί παροχής της έγκρι- σεως του Υπουργού Εμπορίου πού πώσης ενσυνεί- ασ προμηθειών εκ του Εξωτερικού".

ζ) Αί παρ.1-4 του άρθρ.1 του Ν.Δ.4551/1966 "περί καταργήσεως της παρ' τών Υπουργείων Εμπο- ρίου Διοικήσεως Εξωτερικού Εμπορίου".

2. Καταργείται άσυντως και διά ταύτας μή ρη- τώς μνημονευομένη εις την παρ'ηγουμένην παραγρά- φον άντικειμένα δικαίως πρός τίς διατάξεις του παρόντος νόμου.

"Αρθρ.15. Η Ισχύς του παρόντος άρθρου και των άλλων διατάξεων, που εις τού Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τεύχος 312-Σελ.18

22.

ΝΟΜΟΣ υπ' αριθ. 936
της 27/30 Ιουν. 1979 (ΦΕΚ Α' 144)

Περί τροποποίησης εμπορίου διατάξεων, ως και
καταργήσεως αναγκών διατάξεων".

Μεταξύ των οποίων η οικονομική πολιτική της Κυβερνήσεως, τηρουμένων των εκ διεθνών συνθηκών, συμφωνιών ή ευθυμιασών, υποχρεώσεων της χώρας:

α) Νά απαγορευθή ή περιοριζή κατά ποσότητα ή κατ' είδος, την εισαγωγή ή εξαγωγή ορισμένων αγαθών, με την εξαίρεση της εισαγωγής ή εξαγωγής:

Διατάξεις απαγορεύσει την εισαγωγή ή εξαγωγή αγαθού τινός ή επιτρέψαι πάσας υπό προϋποθέσεις δια λόγους άλλους πλὴν των συναλλαγών παραμένουν ἐν ἰσχύϊ.

β) Νά εξαργυρῆ την εισαγωγή ή εξαγωγή οἰουδήποτε αγαθοῦ ἐκ προηγούμενης ἀδειας αὐτοῦ ή άλλου καθοριζομένου εἰδικού ὁρους ὑπ' οὗς δύναται νά επιτρέπεται ή εισαγωγή ή εξαγωγή παντός αγαθοῦ, ως καί νά ὁρίσῃ τοιαύτην ἀξίωσιν ή εἰσαγωγῆς ή εξαγωγῆς τῶν τοιαύτων διαφόρων τοῦ εἰσπαινομένου.

δ) Νά καθορίσῃ τὴν διαδικασίαν καί τὸν τρόπον ἐγκρίσεως τῆς διενεργείας τῶν εισαγωγῶν καί εξαγωγῶν ἀγαθῶν ἐν γένει.

ε) Νά ὁρίσῃ τὴν παροχὴν ἐγγυήσεως διὰ τὴν τηρεῖσιν οἰονόησιν υποχρεώσεων ἐπιβαλλομένων διὰ τῶν πῶσις ἀγαθῶν ἐξ τῶν εἰσαγωγῶν ή εξαγωγῶν ἀγαθῶν, ὡς καί τὰ τῆς ἀσφαλείας ή καταπάσεως αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου.

2. Διὰ τῶν αὐτῶν ὡς ἔνω προσηφάνη ή διὰ κοινῶν τοιαύτων τῶν Ἱπουργῶν Ἐμπορίου καί τοῦ ἀρμοδίου κατὰ περίπτωσιν ὄρου ἀπαιτοῦνται τοιαύταις δύνανται νά ἀνατίθεται ή ἐξουσία τῶν ἀρμοδιοτήτων, τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ παρόντι άρθρῳ, ἔστω καί ἐάν αὐταί ἀσκοῦνται νῦν ὑπὸ τῶν Περιφερειακῶν Ἱπηρεσιῶν τοῦ Ἱπουργείου, εἰς οἰασθήσονται Περιφερειακῆς Δημοσίας Ἀρχῆς, εἰς Περιφερειακῆς Ὄργανισμοῦς, εἰς Τραπεζάς, καί εἰς ὑφιστάμενας Ἐπιτροπὰς καί Συμβουλία, ἀσκαίσας ἔργον ἀναγόμενον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἱπουργείου Ἐμπορίου.

3. Ἐπίσης δι' ἀποφάσεων τοῦ ὀ Ἱπουργῶς Ἐμπορίου δύναται:

α) Νά καθορίσῃ καί τὸν τρόπον οἰενεργείας ἐλέγχου συναλλάγματος ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων καί εξαγομένων ἀγαθῶν.

β) Νά καθορίσῃ καί τὸν τρόπον καί διαδικασίαν ἀσκήσεως τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων καί εξαγομένων ἀγαθῶν ἐν ὄψει τῶν οἰατάξεων τοῦ παρόντος άρθρου εἰς εἰδόμενα ἕμμελλου τοῦ Ἱπουργῶς Ἐμπορίου, δύναται νά ἔχουν ἀναδρομικήν ἰσχύν, μή ἐκτεινομένην πέραν τοῦ διμήνου.

Ἄρθρ. 2.-1. Εἰς τὰς παρὰ τοῖς Ἐμπορικῶς καί Βιομηχανικῶς Ἐπιμελητηρίοις λειτουργοῦσας Περιφερειακῶν Ἐπιτροπῶν, ἀσκαίσας τὴν ἀσκαίσιν καί τὴν ἐξουσίαν, καί τὰς παρὰ 2 καί 4 τοῦ άρθρου 91 τοῦ Ν.Α. 607/1976, καί τοῦ Ὄργανισμοῦ τοῦ Ἱπουργῶς Ἐμπορίου καί τοῦ Ὄργανισμοῦ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, οἰονομικῶς ὑπὸ τῆς Δημοσίας Ἀρχῆς.

2. Δι' ὑπὸ τῶν ὡς ἔνω διατάξεων προβλεπόμεναι Ἐπιτροπὰς, δύναται δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἱπουργῶς Ἐμπορίου νά ὁρίζονται ὡς εἰδικαί ή κοιναί Ἐπιτροπὰς καί ὡς εἰδικαί ή κοιναί τραπεζικῶν καί βιομηχανικῶν.

3. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Ἱπουργῶς Ἐμπορίου, δύναται, πέραν τῶν προβλεπόμενων ὑπὸ τῶν ὡς ἔνω διατάξεων Ἐπιτροπῶν Ἐλέγχου Τιμολογίων Εἰσαγωγῆς ή κοινῶν τοιαύται, καί ἑτέροις Ἐμπορικῶς καί Βιομηχανικῶς Ἐπιμελητηρίοις.

Δι' ὁμοίων ἀποφάσεων δύναται, εἰς τὰς περιφερειακῶν Ἐπιμελητηρίων, νά ἀσκαίσονται Ἐπιτροπὰς Ἐλέγχου Τιμολογίων Εἰσαγωγῆς καί τῶν Νοικῶν τιμῶν.

4. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαγωγῶν καί τῶν γραμμῶν τῶν παρὰ τῆς Ἐθνικῆς Ἱπηρεσίας τοῦ Ἱπουργείου Ἐμπορίου λειτουργοῦσας Ἐπιτροπῶν τῶν παρὰ 4, 5, 6 καί 7 τοῦ άρθρου 91 τοῦ ὡς ἔνω Ν.Α./τος, ὡς καί τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐλέγχου Τιμολογίων Εἰσαγωγῆς καί Ἐξαγωγῆς τῶν λειτουργοῦσας παρὰ τοῖς Ἐμπορικῶς καί Βιομηχανικῶς Ἐπιμελητηρίοις Περιφερειακῶν Ἐπιτροπῶν καί τῶν Νοικῶν τιμῶν.

5. (Τροποποιούσονται οἱ παρὰ 6 καί 7 άρθρου 91 Ν.Α. 607/1976 τὸ μ. 138 σελ. 752).

Ἄρθρ. 2.-1. Συνιστάται διὰ τοῦ παρόντος Συμβούλιον Ἐρεθῆς Τιμῶν λειτουργοῦσας παρὰ τῆς Νομισματικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀσκαίσας ἔχον τὴν συλλογὴν ἀγαθῶν καί τῶν τιμῶν τῶν εἰσαγομένων καί εξαγομένων ἀγαθῶν καί παροχῆς ὑπηρεσιῶν, πρὸς ἀποτροπὴν τῆς δι' ὑπερτιμῆσεως ή υποτιμῆσεως τῶν ἐπιτεθεισῶν ἀδειμῶν ὀφέλους.

2. Τὸ Συμβούλιον εἶναι ἐννεαμελές, ἀνιστάται δὲ ἐξ ἀνωτέρων καί ἀνωτάτων ὑπὸ τῶν Ἱπουργῶν Συντονισμοῦ, Οἰκονομικῶν, Βιομηχανίας - Ἐνεργείας, Ἐμπορίου καί τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπιτεθεισῶν νομικῶν προσώπων, τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὡς καί ἰσοτήτων καί ἰσότητων Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμῶν. Διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου, τὰ μέλη, οἱ ἀνακληρωταί τῶν, ὁ Γραμματεὺς καί τὸ βοηθητικῶν προσωπικῶν τοῦ Συμβουλίου.

3. Δι' ἀποφάσεων τοῦ Συμβουλίου δύναται νά ἀσκαίσονται τρεῖς εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀσκαίσων.

4. Δι' ἠτιολογημένων ἀποφάσεων τῶν αὐτῶν Ἱπουργῶν, ή ὅπαι λα ἀπάντων ή ἑνὶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου δύναται νά δικαιοῦ καί πρὸ τῆς λήξεως τῆς.

(Μετά τῆ σελ. 264, 06) Σελ. 264, 07

Τεύχος 716-Ελ. 81

3. Δι' αποφάσεων των ανώνυμων Ίσχυρών συνιστάται κατά τη Διαθήκη μερς υποβλήσασθαι τού έργου του, τεχνική γραμματεία επί των τεχνικών, απαιτήσεων επί της Τραπέζης της Ελλάδος ή επί των Εργασιών Οργανισμού ή δημοσίας υπηρεσίας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κατά παρέκλισιν των περι αποφάσεων των δημοσίων υπαλλήλων οικιακών. Δι' όμοιων αποφάσεων θέλουν καθορισθή τα της συγκροτήσεως και λειτουργίας εν γένει αυτής.

Έχει πλήρους οργανώσεως και επενδύσεως της Τεχνικής Γραμματείας τού Συμβουλίου... Λειτουργούν τού έργου αυτής, χρησιμοποιείται η προσωπικών της Τεχνικής Γραμματείας της Επιτροπής της συγκροτήσεως διά της υπ' αριθ. 1363/500 ΔΠ/9.4.75 κοινής Ύπουργικής αποφάσεως.

4. Επίσης δι' όμοιων αποφάσεων θέλουν καθορισθή τα της λειτουργίας της Γραμματείας προς εξυπηρέτησιν τού Συμβουλίου, τού Οργανισμού λειτουργίας τούτου και της ανάθεσος εις τού Συμβούλιον και άλλων έργων, αναφερόντων προς τας κατά τού επόμενον άρθρον αρμοδιότητας αυτού.

5. Η αποζημίωσις των μελών, τού γραμματέως και τού λοιπού βοηθητικού προσωπικού της γραμματείας, καθορίζεται σύμφωνα προς τας ισχύουσας ενάστοτε σχετικές διατάξεις, αι εν γένει δέ απαιτούν λειτουργίας τούτου και της Τεχνικής Γραμματείας, ως και άλλων... μένι με την εφαρμογή των εν άρθρ. 3 4 και 5... των της Ελλάδος, καθορίζονται δέ δι' αποφάσεις... της Ελλάδος.

Άρθρ. 4. - Τό Συμβούλιον, έχει ιδία τας αρμοδιότητας:

α) Μεριμνά διά την καθιέρωσιν και ἀνάπτυξιν συστήματος πληροφοριών περί των τιμών, δι' ας ελευθερίας εμπορικών αυτού μετ' άλλων... αρμοδιότητες και έρευνά την διαμόρφωσιν των τιμών των εισαγομένων και εξαγομένων αγαθών.

γ) Ξεκαθαρίζει σήματα, ότινα έχουν σχέσιν με τας τιμές των εισαγομένων και εξαγομένων αγαθών, δικαιωμάτων και υπηρεσιών (τεχνική βοήθεια, εμπορική, εμπορικά σήματα, αμοιβαία είδωτων κλπ.).

δ) Εισηγείται εις τόν Υπουργόν Ύπουργον ήν εκοοσιν γενικών όδηγιών και κατευθύνσεων και παρέχει πληροφορίας περί των τρεχουσών τιμών και αγαθών εις τας Κεντρικάς Έπιτροπές Έλέγχου τιμολογίων εισαγωγής και εξαγωγής και περί τού ύψους των όμοιων δι' υπηρεσίας και δικαιώματα εις τας άνωτέρω Έπιτροπές και εις τας αντέρον υπηρεσίαν, αρμοδιαν επί των θεμάτων τούτων.

ε) Εισηγείται εις τόν Υπουργόν Ύπουργον ήν εκοοσιν δι' των φοροτεχνικών υπηρεσιών τού Κράτους ή των υπαλλήλων τού Ύπουργείου Έμπορίου ή της Ύπηρεσίας Έλέγχου δι' εμπορικών...

ναιτικῶν νόμων της Τραπέζης της Ελλάδος σχετικῶν με τόν σκοπόν τού παρόντος νόμου, διασκούντος δέ τού έλέγχου κατ' εἶδος ἐνδυναμώμενους όπως ἐντός ποσότης προθεσμίας υποβάλλουν εις αὐτό τά προσηφοντα στοιχεία.

ε) Επει' εξουσιοδοτησιν τού Ύπουργου Έμπορίου επιβάλλει τας εν άρθρ. 8 οριζόμενας διοικητικές κυρώσεις εις βάρος των εμφανιζόντων ψευδή στοιχεία, αφορώντα εις τας τιμάς των εν έδαφ. γ' τού παρόντος άρθρου αναφερομένων αγαθών, δικαιωμάτων και υπηρεσιών.

ε) Διατάχει στοιχεία και πληροφορίες εις τας δημοσίας τελενευομένας και λοιπῆς Ύπηρεσίας περί τού ύψους των εις συνάλλαγμα πληρωσῶν διά τήν γοήσιν τεχνολογιῶν μεθόδων, εἰρησιν τεχνικών, σημάτων κλπ.

Τεύχος 716-2182

Π Ι Ν Α Ξ

Ἐμφαίνων τὴν πρὸς τὰς Βιομηχανίας καὶ Βιοτεχνίας χρηματοδότησιν
ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ ἔτος 1945

Αὔξ. ἀρ.	Βιομηχανικοὶ κλάδοι	Ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς		Ἐπιχειρήσεις ἐπαρχιῶν	
		Δραχμαὶ	Λ. Ἀγγλίας χρυσα.	Δραχμαὶ	Λ. Ἀγγλίας χρυσαί
1	Μεταλλευτικά	98.700.000	3.614.19	—	—
2	Σιδηροβιομηχανικά	150.205.008	10.795.54	48.380.000	2.639.11
3	Οἰκοδομικοὶ	458.413.346	27.160.85	11.250.000	669.40
4	Κλωστοῦφαντουργικά	101.481.678	13.162.38	64.645.000	4.200.62
5	Εἰδῶν διατροφῆς	610.952.626	25.991.77	328.007.500	18.701.62
6	Χημικά	1.711.137.286	66.034.77	79.165.000	2.720.47
7	Βυρσοδεφικά	3.432.000	271.99	11.570.000	496.98
8	Χάρτου	19.420.000	3.925.20	5.500.000	253.91
9	Εἰδῶν ἱματισμοῦ	884.000	66.43	600.000	41.89
10	Ξύλου	1.941.000	118.42	13.715.000	552.72
11	Κοινῆς ὠφελείας καὶ Ἠλεκτρισμοῦ	187.210.839	12.277.36	118.909.366	2.958.97
12	Καπνοῦ	837.065.543	26.498.78	382.528.200	8.261.30
	Σύνολα	4.180.843.336	189.917.68	1.064.270.066	41.496.99

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ : 1. Ἡ στήλη χορηγήσεων δραχμῶν πρὸς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς παριστᾷ τὰ ἀναλωθέντα παρ' αὐτῶν χρηματικά ποσά, ἐνῶ ἡ τοιαύτη πρὸς ἐπαρχιακὰ ἐπιχειρήσεις τὰ ἐγκριθέντα.

2. Ἡ μετατροπὴ τῶν δραχμῶν εἰς λίρας χρυσαῖς Ἀγγλίας ἐγένετο βόσει τῆς μέσης μηνιαίας τιμῆς αὐτῆς.

Π Ι Ν Α Ξ

Βιομηχανικής απόδοσεως εις ποσοστά έτους 1945 έν συγκρίσει πρός τήν προπολεμικήν περίοδον 1939 (έτος βάσεως 1939 = 100)

Βιομηχανικοί κλάδοι	Μάιος	Ίούιος	Ίούλιος	Αύγουστ.	Σεπτέμβρ.	Όκτώβρ.	Νοέμβρ.	Δεκέμβρ.	Μέσος όρος
ΣΙΔΗΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	20	20	10	10	10	8	10	10	12
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ :									
Τσιμεντοβιομηχανία	20	12	17	7	8	22	8	42	17
Άσβεστοποιία	80	40	30	22	60	45	20	10	38
Πλινθοποιία - Κεραμοποιία	15	15	10	28	55	70	70	80	43
Άγγειοπλαστική	—	70	50	40	40	40	40	70	50
Βιομηχανία Φαβεντιανών	—	5	12	7	7	5	7	12	8
» Γύψου - Στόκου	10	15	18	12	20	45	40	35	24
ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ :									
Βαμβακουργία	30	30	25	35	35	45	50	45	37
Έριοβιομηχανία	15	15	10	10	15	25	25	25	18
Πλεκτήρια	50	35	20	10	8	8	8	10	19
Καλτσοποιία	50	35	30	25	25	25	12	12	27
Φανελλοποιία	50	45	60	35	30	30	15	15	35
Μεταξοβιομηχανία	30	30	20	20	20	20	30	30	25
Βιομ. Τεχνητής Μετάξης	—	7	7	7	21	47	33	20	20
» Γιούτης - Καννάβειος	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Κλωστοβιομηχανία	60	40	25	20	20	10	20	15	26
ΒΙΟΜΗΧΑΝ. ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ									
Άλευροβιομηχανία	85	75	85	67	43	100	87	65	76
Όλιγοπνευματοποιία	25	40	40	25	25	17	10	10	24
Ποτοποιία	60	60	15	20	20	15	17	20	28
Μακαρονοποιία	100	85	100	100	90	70	40	100	86
Σπορελαιουργία	35	14	3	24	15	43	40	33	26
Ζυθοποιία	50	40	55	70	80	65	100	125	73
Παροποιία	50	40	40	60	70	40	75	45	53
Υδρογονώσεις	5	1	1	1	17	17	17	20	10
Κονσερβοποιία	20	20	25	70	40	20	5	5	25
Ζύμαι άρτοποιίας	50	60	80	80	85	85	80	80	75
Βιομηχανία Άμύλου	—	35	40	40	40	40	50	50	42
ΧΗΜΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ :									
Χημικών Λιπασμάτων	2	30	30	27	30	35	33	32	27
Σαπωνοποιία	40	60	20	12	30	35	35	35	33
Βιομηχανία όξέων	35	40	40	40	40	27	35	35	37
Βιομ. Κολοφωνίου-Τερεβινθελαίου	30	12	12	20	15	12	10	10	15
Ύαλουργία (έκτός ύελοπινάκων)	75	80	85	55	64	56	57	67	67
Βιομηχανία Έλαστικού	20	15	4	4	8	8	8	8	9
» συνθετικών χρωμάτων	50	50	40	35	35	35	25	25	37
» βερνικοχρωμάτων	40	30	25	30	45	45	20	15	31
» βερνικ. - σιλιβωμάτων	35	25	20	25	25	30	30	30	28
Πυρηνελαιουργία	10	10	8	8	8	10	10	10	9
Φαρμακοβιομηχανία	65	60	50	50	25	25	25	25	41
Βιομηχανία άσφάλτου	5	2	2	2	5	10	10	10	6
ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΑ :	10	20	18	15	15	15	15	15	15
ΧΑΡΤΟΠΟΙΙΑ :	35	35	20	20	10	7	7	10	18
ΞΥΛΟΥΡΓΙΑ :	20	20	10	7	7	7	7	7	11
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ :	80	95	85	90	100	110	110	100	96
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ :									
Βιομηχ. παραγωγής και διανομής α) ΠΑΣΥΕΡ (Άθηνών-Πειραιώς)	75	75	75	88	84	88	80	90	82
β) Έπαρχιών	30	35	35	35	35	35	35	40	36
Βιομηχ. Έφαρμ. ηλεκτρισμού	20	20	15	17	17	20	5	10	16
ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ — ΟΡΥΧΕΙΑ	5	5	2	7	7	8	7	8	6
(Λιγνιτωρυχεία)	—	—	—	—	63	70	77	35	—

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

Έμφαίνοντες τήν χρηματοδότησιν τῶν βιομηχανικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1946 μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1946.

Α'. Ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς

α/α	Κατηγορία βιομηχανιῶν	Ἐγκριθεῖσαι πιστώσεις εἰς δρχ.	Ἀναληφθεῖσαι πιστώσεις εἰς δρχ.
1.	Μεταλλευτικαὶ.....	1.168.500.000.—	791.936.185.—
2.	Σιδηροβιομηχανικαὶ.....	3.094.300.000.— ¹	2.483.719.589.—
3.	Οἰκοδομικαὶ.....	503.000.000.—	253.230.000.—
4.	Κλωστοῦφαντουργικαὶ...	830.600.000.—	786.800.000.—
5.	Εἰδῶν διατροφῆς.....	7.707.211.000.—	5.516.714.441.—
6.	Χημικαὶ βιομηχανίαι.....	19.471.220.000.— ²	17.086.478.971.—
7.	Βιομηχανίαι δέρματος...	646.700.000.—	599.379.999.—
8.	Βιομηχανίαι χάρτου.....	785.950.000.—	314.350.000.—
9.	Βιομηχαν. εἰδῶν ἱματισμοῦ	25.000.000.—	18.350.000.—
10.	Βιομηχανίαι ξύλου.....	65.000.000.—	15.000.000.—
11.	Κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ.....	9.041.773.662.— ³	3.356.358.838.—
12.	Καπνοῦ.....	8.939.664.000.— ⁴	8.090.008.319.—
Σύνολον		52.278.918.662.—	39.312.326.342.—

1) Ἐξ ὧν δρχ.	640.000.000.—	εἰς ἰδιοκτῆτας π/κ σκαφῶν.
2) » » 1) »	500.000.000.—	» Ἐταιρεία Πενεραίων ΣΕΛΛ.
» » 2) »	11.623.241.000.—	» Α.Ε.Ε. Χημ. Πρ. καὶ Λιπασμάτων (κρατικὴ ἐπιχορήγησης).
3) » » »	9.041.773.662.—	» ἐπιχειρ. κοινῆς ὠφελείας.
4) » » »	8.939.664.000.—	» ἐπιχ. καπνοῦ. Κρατικὴ πολιτικὴ δι' ἐξαγορὰν ἀποθεμάτων καπνοῦ.
Σύνολον δρχ.	<u>30.744.678.662.—</u>	μὴ κυρίως εἰπεῖν βιομ. πιστώσεων.

Ἀνακεφαλαίωσις

Σύνολον ἐγκριθεισῶν πιστώσεων εἰς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς κατὰ τὸ 1946..... Δρχ. 52.278.918.662.—
 Μείον μὴ βιομηχανικαὶ πιστώσεις..... » 30.744.678.662.—
 Καθαρῶς βιομηχανικαὶ καὶ βιοτεχν. πιστώσεις Δρχ. 21.534.240.000.—

Β' Έπιχειρήσεις Έπαρχιῶν

α/α	Κατηγορία βιομηχανιῶν	Έγκριθεισαι πιστώσεις εἰς δραχ.	Άναληφθεισαι πιστώσεις εἰς δραχ.	
1.	Μεταλλευτικάί	295.000.000.—		
2.	Σιδηροβιομηχανικάί	985.500.000.—		
3.	Οἰκοδομικάί	112.200.000.—		
4.	Κλωστοῦφαντουργικάί	347.400.000.—		
5.	Εἰδῶν διατροφῆς	2.614,380.000.—	(Δέν ὑπάρχουν στοιχεῖα κεχωρισμέχως δι' ἑκάστην κατηγορίαν βιομηχανιῶν).	
6.	Χημικάί	3.195,250.000.—		
7.	Δέρματος	1.130.000.000.—		
8.	Χάρτου	25.580.000.—		
9.	Εἰδῶν ἱμάτισμοῦ	72.000.000.—		
10.	Ξύλου	139.500.000.—		
11.	Κοινῆς ὠφελείας καί ἠλεκτρισμοῦ	1.162.674.934.—		
12.	Καπνοῦ	4.163.547.000.—		
Σύνολον		14.243.031.934.—		10.668.650.776.—

1)	Έξ ὧν δραχ.	7.000.000.—	εἰς τυροκομ. ἐπιχείρησιν.
2)	»	1.162.674.934.—	» ἐπιχ. κοινῆς ὠφελείας
3)	»	4.163.547.000.—	» » καπνοῦ. Κρατική πολιτική δι' ἐξαγοράν ἀποθεμ. καπνοῦ.
Σύνολον Δρ.		5.333.221.934.—	μὴ κυρίως εἰπεῖν βιομηχανικῶν πιστώσεων.

Άνακεφαλαίωσις

Σύνολον ἐγκριθεισῶν πιστώσεων εἰς ἐπιχειρήσεις ἑπαρχιῶν κατὰ τὸ ἔτος 1946	Δραχ. 14.243.031.934.—
Μεῖον μὴ βιομηχανικάί πιστώσεις	» 5.333.221.934.—
Καθαρῶς βιομηχανικάί καί βιοτεχν. πιστώσεις Δραχ.	8.909.810.000.—

Γ' Επιχειρήσεις περιοχής Ἀττικής καὶ Ἐπαρχιῶν

α/α	Κατηγορία βιομηχανιῶν	Ἐγκριθεῖσαι πιστώσεις εἰς δρχ.	Ἀναληφθεῖσαι πιστώσεις εἰς δρχ.
1.	Μεταλλευτικάι	1.463.500.000.—	
2.	Σιδηροβιομηχανικάι	4.079.800.000.— ¹	
3.	Οἰκοδομικάι	615.200.000.—	
4.	Κλωστοῦφαντουργικάι	1.178.000.000.—	
5.	Εἰδῶν διατροφῆς	10.321.591.000.— ²	
6.	Χημικάι	22.666.470.000.— ³	
7.	Δέρματος	1.776.700.000.—	
8.	Χάρτου	811.530.000.—	
9.	Εἰδῶν ἱματισμοῦ	97.000.000.—	
10.	Ξύλου	204.500.000.—	
11.	Κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ	10.204.448.596.— ⁴	
12.	Καπνοῦ	13.103.211.000.— ⁵	
	Σύνολον	66.521.950.596.—	49.980.977.118.—

1)	Ἐξ ὧν	δρχ.	640.000.000.—	εἰς ἰδιοκτ. πικ σκαφῶν.
2)	»	»	7.000.000.—	» τυροκομ. ἐπιχειρήσεις.
3)	»	1) »	500.000.000.—	» Ἐταιρ. Πετρελ. ΣΕΛΛ.
		2) »	11.623.241.000.—	» Α.Ε.Ε. Χημ. Πρ. καὶ Λιπασμάτων (κρατ. ἐπιχορήγησις).
4)	»	»	10.204.448.596.—	» ἐπιχ. κοινῆς ὠφελείας
5)	»	»	13.103.211.000.—	» » καπνοῦ (κρατικὴ πολιτικὴ δι' ἐξαγορὰν ἀποθεμάτων καπνοῦ).
	Σύνολον	δρχ.	36.077.900.596.—	μὴ κυρίως εἰπεῖν βιομ. πιστώσεων.

Ἀνακεφαλαίωσις

Σύνολον ἐγκριθεισῶν πιστώσεων εἰς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς καὶ Ἐπαρχιῶν κατὰ τὸ ἔτος 1946	Δρχ.	66.521.950.596	ἢ	100%
Μεῖον μὴ βιομηχανικάι πιστώσεις	»	36.077.900.596	ἢ	54%
Καθαρῶς βιομηχανικάι καὶ βιοτεχνικάι πιστώσεις	Δρχ.	30.444.050.000	ἢ	46%

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ			ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1946								ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΤΩΝ 1946	
	ΠΑΝΟΥΡ.	ΦΕΡΟΥΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤ.	ΣΕΠΤΕΜ.	ΟΚΤΩΒΡ.	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ		ΔΕΚΕΜ.
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΙΔΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ:													
1. Ήλευροβιομηχανία	84	85	68	47	38	65	52	43	52	79	84	77	65
2. Οινόπνευματοποιία	40	50	50	60	60	60	60	60	60	70	85	85	62
3. Ποτοποιία	25	50	70	60	100	100	100	100	100	100	110	110	85
4. Μακαρονοποιία	60	60	50	40	45	50	50	55	55	55	60	75	55
5. Σπορελαιουργία	20	25	20	8	7	10	9	5	14	5	30	25	15
6. Ζυθοποιία	100	102	53	122	135	102	161	152	150	155	150	55	120
7. Παγοποιία	50	35	25	40	65	150	200	185	150	75	35	20	85
8. Ύδρογονώσεις	20	15	30	40	65	68	57	46	20	54	58	55	44
9. Κονσερβοποιία	5	0	0	0	0	5	70	60	35	35	0	0	18
10. Ζύμα Αρτοποιίας	83	87	95	95	90	85	90	80	80	88	90	92	88
11. Βιομηχανία Αμύλου	70	75	90	100	100	120	125	125	120	75	55	60	96
ΧΗΜΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ:													
1. Χημικά Λιπάσματα	41	56	62	92	100	50	27	56	47	80	92	88	66
2. Σαπωνοποιία	40	45	45	65	65	50	50	50	40	40	45	30	47
3. Βιομηχανία Όξέων	25	23	47	52	48	35	43	35	40	43	50	52	41
4. Βιομηχανία Τερεβινθελαιίου—Κολοφώνιου	5	5	3	3	5	25	25	20	15	30	20	5	13
5. Ύαλουργία (έκτός ύαλοπινάκων)	79	83	60	67	69	94	117	96	100	80	82	66	83
6. Ύαλοπινάκες	72	82	105	104	102	56	0	0	0	0	0	0	43
7. Βιομηχανία Ελαστικού	8	8	7	8	20	22	22	22	22	25	40	30	20
8. Βιομηχανία συνθετικών χρωμάτων	25	25	40	35	45	45	45	55	55	65	65	65	47
9. Βερνικοχρώματα	5	7	12	18	30	25	35	30	25	30	33	35	24
10. Βιομηχανία βερνικών στιλβωμάτων	35	35	35	40	40	35	35	35	35	35	45	45	38
11. Πυρηνολαιουργία	15	25	55	30	30	30	25	20	25	10	65	75	34
12. Φαρμακοβιομηχανία	25	35	40	40	40	40	75	95	100	70	100	100	63
13. Βιομηχανία Ασφάλτου	5	2	3	25	30	30	30	35	35	30	10	10	20
ΒΥΡΣΟΔΕΨΙΑ:	10	10	10	10	10	20	30	30	35	40	40	40	24
ΧΑΡΤΟΠΟΙΑ:	30	40	40	45	55	55	45	50	50	55	60	45	48
ΞΥΛΟΥΡΓΙΑ:	5	10	10	15	5	5	30	30	30	27	20	25	18
ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ:	90	115	108	110	120	110	108	100	110	100	104	96	106
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΙ:													
1. Βιομηχανία παραγωγής και διανομής ηλεκρισμού ΕΛΑΟΥΡΓ (Αθηνών—Περατών)	96	100	87	103	99	103	100	101	110	118	119.5	123	105
2. Βιομηχανία εφαρμογής ηλεκτρισμού	15	15	15	15	10	10	16	40	60	70	75	65	34
ΜΕΤΑΛΛΕΙΑ — ΟΡΥΧΕΙΑ:													
1. Μεταλλεία	8	10	12	12	15	16	10	15	13	12	17	17	13
2. Λιγνιτωρυχεία	70	56	30	28	15	50	55	45	30	30	30	30	40

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Π Ι Ν Α Ξ

Έμφαίνων τήν βιομηχανικήν άπόδοσιν κατά τό έτος 1946εις ποσοστά (έπι τοίς έκατόν) έν συγκρίσει πρός τήν προπολεμικήν περίοδον 1939.
(Έτος βάσε ως 1939=100)

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ			ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 1946								ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΠΟΣΟΣΤΟΥ 1939	
	ΙΑΝΟΥΑΡ.	ΦΕΒΡΟΥΑΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤ.	ΣΕΠΤΙΟΣ	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ		ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ:													
1. Μεταλλουργία Μολύβδου	7.3	14.7	22	42	40	40	50	20	5	2	2	5	21
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ:													
1. Ναυπηγεία καί έπισκευαί πλοίων	8	8	8	8	6	0	0	8	8	5	2	2	5
2. Μηχανουργεία — Μεταλλικά κατασκευαί	10	10	12	10	15	20	25	30	30	30	30	25	21
3. Βιομηχανία παραγωγής σιδήρου, έλαστήρια	0	0	0	0	0	10	0	1	50	50	40	25	15
4. Συρματοουργεία — Καρφοβελονοποία . . .	8	8	6	6	6	10	10	15	50	33	30	25	17
5. Σωληνωργεία	0	0	8	8	8	10	10	10	15	30	50	50	17
6. Βιοποία	5	5	10	8	8	12	23	12	12	12	20	20	12
7. Βιομηχανία ειδών έξ αλουμινίου	8	8	10	12	20	27	27	27	27	50	60	60	28
8. » » έξ χαλκού	34	36	24	40	48	62	89	14	37	100	115	105	59
9. » » έξ έμαγέ	13	30	25	25	0	6	30	32	34	40	40	40	2
10. » » θερμοπομπών	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11. » » θερμαστρών	2	2	0	0	0	0	0	0	0	25	30	30	7
12. » » γεωργικών έργαλείων	5	5	10	15	15	20	40	40	40	40	45	45	27
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ:													
1. Τσιμεντοβιομηχανία	20	24	7	39	21	37	37	40	40	56	52	10	32
2. Άσβεστοποία	10	15	25	25	18	25	25	30	35	40	30	25	26
3. Πλινθοποία — Κεραμοποία	75	60	30	15	18	35	35	35	40	40	40	40	39
4. Άγγειοπλαστική	60	60	70	60	75	85	90	100	100	120	100	80	83
5. Βιομηχανία Φαβεντιανών	17	25	25	25	30	35	37	40	45	45	40	40	34
6. » » Γύψου — Στόκου	20	18	20	20	25	30	29	30	35	45	51	35	30
ΚΑΩΣΤΟ-ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ:													
1. Βαμβακουργία	50	55	60	60	65	70	70	75	75	75	75	70	67
2. Έριβιομηχανία	30	30	25	30	50	50	60	60	65	70	70	68	51
3. Πλεκτήρια	20	30	40	45	60	65	75	65	55	40	65	55	52
4. Καλτσοποία	25	30	45	50	45	50	50	50	60	60	75	75	51
5. Φανελλοποία	50	55	60	60	60	60	65	65	60	70	75	75	64
6. Μεταξοβιομηχανία	28	33	35	38	60	60	63	62	65	60	70	70	54
7. Βιομηχανία Τεχνητής Μετάξης	39	41	47	39	92	112	120	121	142	170	175	145	107
8. » » Γιοτίης — Καννάβειω	10	22	30	30	38	42	47	45	50	50	50	33	37
9. Κλωστοβιομηχανία	20	20	25	25	25	25	20	20	25	20	25	20	23

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ

'Εμφαίνοντες τὴν χρηματοδότησιν τῶν βιομηχανικῶν, βιοτεχνικῶν καὶ μεταλλευτικῶν ἐπιχειρήσεων τῆς χώρας ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1948 μέχρι 31ης Δεκεμβρίου 1948

Α' Εἰς ἐπιχειρήσεις Ἀττικῆς

α/α	Κλάδοι βιομηχανίας	Ἐγκριθεῖσαι πιστώσεις εἰς δρχ.	Χορηγηθεῖσαι πιστώσεις εἰς δρχ.
1.	Μεταλλευτικαὶ.....	5.732.500.000	1.549.253.903
2.	Σιδηροβιομηχανικαὶ.....	15.487.370.000 ¹	13.501.006.029
3.	Οἰκοδομικαὶ.....	14.464.000.000	10.648.676.878
4.	Κλωστοῦφαντουργικαὶ.....	98.309.936.000	69.471.750.492
5.	Εἰδῶν διατροφῆς.....	27.417.920.000	23.890.938.820
6.	Χημικαὶ.....	19.129.262.000	17.266.535.812
7.	Δέρματος.....	1.818.420.000	1.597.443.841
8.	Χάρτου—Ἐκτυπώσεως.....	8.278.950.000	7.206.402.954
9.	Εἰδῶν ἱματισμοῦ.....	137.030.000	148.896.000
10.	Ξύλου.....	159.900.000	98.408.000
11.	Κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ.....	10.844.245.000 ²	13.873.658.278
12.	Καπνοῦ.....	29.070.700.000	31.042.716.347
13.	Συγκοινωνιακὰ.....	7.924.400.000 ³	6.555.278.000
Σύνολον Δρχ.		<u>238.774.633.000</u>	<u>196.850.965.354</u>

Μὴ βιομηχανικαὶ πιστώσεις :

1.	Δρχ.	1.154.000.000	εἰς ἰδιοκτίτας π)κ. σκαφῶν
2.	»	10.844.245.000	» ἐπιχειρ. κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ
3.	»	7.924.400.000	» Συγκοινωνιακὰς ἐπιχειρήσεις
		Σύνολον δρχ.	19.922.645.000

Ἀνακεφαλαιώσεις

1. Σύνολον ἐγκριθεισῶν πιστώσεων εἰς βιομηχανικὰς, μεταλλευτικὰς, βιοτεχνικὰς καὶ συγκοινωνιακὰς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς κατὰ τὸ ἔτος 1948.....	Δρχ.	238.774.633.000
2. Μείον τῶν ὡς ἄνω μὴ βιομηχ. πιστώσεων.....	»	<u>19.922.645.000</u>
3. Καθαρῶς βιομηχανικὰ, μεταλλευτικὰ & βιοτεχνικὰ πιστώσεις.....	Δρχ.	218.851.988.000

Β' Εἰς ἐπιχειρήσεις Ἐπαρχιῶν

α/α	Κλάδοι βιομηχανίας	Ἐγκριθεῖσαι πιστώσεις εἰς δραχ.	Χορηγηθεῖσαι πιστώσεις εἰς δραχ.
1.	Μεταλλευτικάι	250.000.000	(Δὲν ὑπάρχουν στοιχεῖα κεχωρισμένως δι' ἕκαστον κλάδον βιομηχανίας).
2.	Σιδηροβιομηχανικάι	2.380.945.000	
3.	Οἰκοδομικάι	148.000.000	
4.	Κλωστοῦφαντουργικάι	21.607.500.000	
5.	Εἰδῶν διατροφῆς	6.534.500.000	
6.	Χημικάι	3.375.000.000	
7.	Δέρματος	4.101.082.000	
8.	Χάρτου—Ἐκτυπώσεως	464.200.000	
9.	Εἰδῶν ἱματισμοῦ	503.200.000	
10.	Ξύλου	193.000.000	
11.	Κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ	290.000.000	
12.	Καπνοῦ	19.152.800.000	
Σύνολον Δραχ.		59.000.227.000	48.625.497.219

Μὴ βιομηχανικάι πιστώσεις :

1. Δραχ. 290.000.000 εἰς ἐπιχειρήσεις κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ

Ἀνακεφαλαιώσεις

1. Σύνολον ἐγκριθεισῶν πιστώσεων εἰς βιομηχανικάς, μεταλλευτικάς καὶ βιοτεχνικάς ἐπιχειρήσεις ἐπαρχιῶν κατὰ τὸ ἔτος 1948	Δραχ.	59.000.227.000
2. Μείον τῶν ὡς ἄνω μὴ βιομηχανικῶν πιστώσεων	»	290.000.000
3. Καθαρῶς βιομηχανικάι μεταλλευτικάι καὶ βιοτεχνικάι πιστώσεις	Δραχ.	58.710.227.000

Γ' Εἰς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς καὶ Ἐπαρχιῶν (συνολικῶς)

α/α	Κλάδοι βιομηχανίας	Ἐγκριθεῖσαι πιστώσεις εἰς δραχ.	Χορηγηθεῖσαι πιστώσεις εἰς δραχ.
1.	Μεταλλευτικάι	5.982.500.000	
2.	Σιδηροβιομηχανικάι	17.868.315.000 ¹	
3.	Οἰκοδομικάι	14.612.000.000	(Δὲν ὑπάρχουν
4.	Κλωστοῦφαντουργικάι	119.917.436.000	στοιχεῖα κεχω-
5.	Εἰδῶν διατροφῆς	33.952.420.000	ρισμένως δι' ἑ-
6.	Χημικάι	22.504.262.000	καστον κλάδον
7.	Δέρματος	5.919.502.000	βιομηχανίας).
8.	Χάρτου—Ἐκτυπώσεως	8.743.150.000	
9.	Εἰδῶν ἱματισμοῦ	640.230.000	
10.	Ξύλου	352.900.000	
11.	Κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ	11.134.245.000 ²	
12.	Καπνοῦ	48.223.500.000	
13.	Συγκοινωνιακάι	7.924.400.000 ³	
		<u>Σύνολον Δραχ. 297.774.860.000</u>	<u>245.476.462.573</u>

Μὴ βιομηχανικάι πιστώσεις:

1.	Δραχ.	1.154.000.000	εἰς ἰδιοκτικῆς π/κ σκαφῶν
2.	»	11.134.245.000	» ἐπιχειρ. κοινῆς ὠφελείας καὶ ἠλεκτρισμοῦ
3.	»	7.924.400.000	» Συγκοινωνιακῆς ἐπιχειρήσεις.
Σύνολον δραχ.		<u>20.212.645.000</u>	

Ἀνακεφαλαίωσις

1.	Σύνολον ἐγκριθεισῶν πιστώσεων εἰς βιομηχανικάς, μεταλλευτικάς, βιοτεχνικάς καὶ συγκοινωνιακῆς ἐπιχειρήσεις περιοχῆς Ἀττικῆς καὶ Ἐπαρχιῶν κατὰ τὸ ἔτος 1948	Δραχ. 297.774.860.000 ἢ 100%
2.	Μεῖον τῶν ἄνω μὴ βιομηχανικῶν πιστώσεων	» <u>20.212.645.000</u> ἢ 7%
3.	Καθαρῶς βιομηχανικάι, μεταλλευτικάι καὶ βιοτεχνικάι πιστώσεις κατὰ τὸ ἔτος 1948	» <u>277.562.215.000</u> ἢ 93%

Π Ι Ν Α Ξ

Εμφαίνων την βιομηχανικήν απόδοσιν κατά τὸ ἔτος 1948 εἰς ποσοτὰ (ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν) ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν περίουδον 1939

(Ἔτος βάσεως : 1939=100)

Κ Λ Α Δ Ο Ι Β Ι Ο Μ Η Χ Α Κ Ι Α Σ	Π Ο Σ Ο Σ Τ Α			Β Ι Ο Μ Η Χ Α Ν Ι Κ Η Σ Π Α Ρ Α Γ Ω Γ Η Σ Κ Α Τ Α Τ Ο 1948										Μ Ε Σ Ο Σ Ο Ρ Ο Σ Ε Τ Ο Υ Σ 1948
	ΙΑΝΟΥΑΡ.	ΦΕΒΡΟΥΑΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓΟΥΣΤ.	ΣΕΠΤΙΟΣ	ΟΚΤΩΒΡ.	ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	ΔΕΚΕΜΒΡ.		
	48	45	63	67	43	55	57	52	53	70	59	79	58	
ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ :														
1. Μεταλλουργία χυμῶν	90	90	95	90	90	100	100	115	140	140	150	108	108	
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΧΑΛΥΒΟΣ														
ΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ :														
1. Ναυπηγεία — Ἐπισκευαὶ πλοίων	20	25	40	20	20	35	40	40	40	20	20	20	30	
2. Μηχανουργεῖα—Μεταλλικαὶ κατασκευαὶ	35	30	35	15	15	15	20	40	40	25	25	25	25	
3. Σιματουργεῖα—Καρφωβελονοποεῖα	45	40	38	40	35	45	55	50	55	50	50	44	44	
4. Σωληνοουργεῖα	25	40	40	40	40	45	65	70	70	75	75	53	53	
5. Βιδοποεῖα	140	110	100	90	90	100	110	110	130	140	140	140	113	
6. Βιομηχανία εἰδῶν ἐξ ἀλουμίνου	105	100	90	90	95	90	105	115	120	110	125	103	103	
7. » ἐκ χαλκοῦ	50	50	50	50	50	40	40	15	60	65	65	50	50	
8. » ἐξ ἔμμεγέ	7	5	20	10	10	20	20	30	40	45	40	22	22	
9. » θερμοπομπῶν	0	0	0	0	0	0	10	40	60	85	85	56	56	
10. » θερμαστῶν	0	0	0	0	0	0	0	40	55	70	65	48	48	
11. » γεωργικῶν ἐργαλείων	30	30	35	40	40	45	55	65	55	70	65	70	70	
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ :														
1. Τσιμεντοβιομηχανία	66	75	74	55	58	79	75	91	104	104	96	81	81	
2. Ἀσβεστοποεῖα	60	70	75	70	50	75	70	70	80	75	60	69	69	
3. Πλινθοκεραμοποεῖα	30	30	35	35	50	45	60	55	55	50	40	45	45	
4. Ἀγγειοπλαστική (οἰκ. σκευῶν — οἰκοδ.)	50	60	50	55	65	60	75	80	80	80	70	66	66	
5. Βιομηχανία φαιβεντιανῶν	85	90	80	80	80	75	90	85	95	95	95	86	86	
6. » γύψου—στάκου	80	55	65	95	70	80	85	90	90	95	70	80	80	
7. » μωσαϊκῶν πλακῶν	25	25	25	25	25	35	50	30	30	35	30	31	31	
ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ :														
1. Βαμβακοουργία	70	70	67	67	67	67	70	80	85	87	83	73	73	
2. Ἐριουργία	70	70	60	60	60	65	70	75	75	75	70	68	68	
3. Μεταξοβιομηχανία	75	70	68	75	75	75	75	75	75	75	75	74	74	
4. Βιομηχανία τέχνητης μετάξης	245	257	250	262	247	260	264	275	279	285	272	263	263	
5. » γιούτης—καννάβειος	40	50	50	60	65	60	60	60	45	50	35	51	51	
6. Ταπητουργία	17	17	17	17	17	20	20	20	20	20	10	17	17	
7. Βιομηχανία πλεκτῶν	30	30	35	40	45	45	45	75	80	80	70	52	52	
8. Καλτσοποεῖα	35	30	30	30	30	35	35	70	75	70	65	45	45	
9. Φανελλοποεῖα	50	45	40	38	45	45	55	75	80	80	75	56	56	
10. Βιομηχανία κλωστῶν	50	35	35	30	60	70	80	120	150	170	150	84	84	

ΠΗΓΕΣ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

- ΑΓΓΕΛΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ " ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΜΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ" ΑΘΗΝΑ 1955.
- ΔΡΙΤΣΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ "ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ", ΑΘΗΝΑ 1975
- ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ "ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ 12η ΟΛΟΜΕΛΙΑ", ΑΘΗΝΑ 1950.
- ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΑΝΤΑΙΟΣ, ΕΤΟΣ 1946, ΕΤΟΣ 1947.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

- ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ ΤΑΣΟΣ "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΚΡΙΣΗ.
- ΜΠΑΤΣΗΣ: "Η ΒΑΡΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ" ΑΘΗΝΑ 1960

Γ. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ.

- "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1945", ΑΘΗΝΑ 1946
- "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1946", ΑΘΗΝΑ 1947
- "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1948", ΑΘΗΝΑ 1949.

Δ. ΒΙΚΕΛΑΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ.

- ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΑ "ΗΛΙΟΣ", ΛΗΜΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ε. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ (Ε.Τ.Β.Α)

- "ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 1993", ΑΘΗΝΑ 1994.